Nr. 1. Warszawa, dnia 31 marca 1928 r. Rok XI.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Prenumerata roczna 8 zł. Cena egzemplarza 2 zł.
Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69 Wydział Org. Prawny Telef. 220-20.
Adres Administracji: Komisarjat Rządu m. st. Warszawy, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 96-87.

TREŚĆ:

IV. Pisma okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

V. Ruch służbowy w dziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

I.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

1.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 stycznia 1928 r. w sprawie uzupełnienia składu Komisji Kwalifikacyjnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Nr. OP. 195/1 R/28).

Uzupełniając rozporządzenia swoje z dnia 22 grudnia 1926 r. (Dz. Urzędowy Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 4, poz. 191) i z dnia 27 maja 1927 r. (Dz. Urzędowy Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 1, poz. 3) ustanawiam zastępcami członków Komisji Kwalifikacyjnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych: Inspektora Min. Stefana Brzezińskiego i Naczelnika Wydziału Stanisława Szwalbego.

Równocześnie wykreślam ze składu tejże Komisji Kwalifikacyjnej Dyrektora Departamentu Karola Kirsta i Naczelnika Wydziału Jana Strzeleckiego, którzy wyszli ze składu personelu służbowego w Zarządzie Centralnym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj-Składkowski.*

II.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

2.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 stycznia 1928 r. w przedmiocie zmiany nazwy przysiółka Zbydniów część II Dębina w gminie Ujazd, powiecie bocheńskim, województwie krakowskiem.

Niniejszem zmieniam nazwę przysiółka „Zbydniów część II Dębina“ w gminie Ujazd, powiecie bocheńskim, województwie krakowskiem na „Ujazd część II“.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj-Składkowski.*

III.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

3.

Okólnik Nr. 1 z dnia 2 stycznia 1928 r. Nr. Z. H. 5680/27 Do Panów Wojewodów w sprawie urządzeń kąpielowych w hotelach miast wojewódzkich.

Wielkim brakiem hoteli w miastach Rzeczypospolitej jest niemożność uzyskania w nich kąpieli po częstokroć długotrwałej i uciążliwej podróży. Uważam za rzecz niezbędną, żeby temu brakowi jaknajprędzej zapobiec. Proszę przeto Pana Wojewodę o poczynienie wszelkich starań, by w ciągu najbliższych miesięcy w każdem mieście wojewódzkiem był choć jeden hotel, zaopatrzony w czysto utrzymaną łazienkę, urządzoną wygodnie i w ten sposób, żeby można było przygotować kąpiel możliwie szybko. W tych zaś województwach, w których miasta wojewódzkie posiadają już hotele, zaopatrzone w łazienki, proszę o poczynienie takich samych starań w innych większych miastach na terenie województwa.

O krokach poczynionych i o wynikach osiągniętych proszę powiadomić Ministerstwo.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj-Składkowski.*

4.

Okólnik Nr. 2 z dnia 3 stycznia 1928 r. Nr. OB. 4355/27. Do Wszystkich P. P. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejsz. w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie podatku dochodowego od dodatkowych wynagrodzeń.

W związku z wykonywaniem przez funkcjonarjuszy państwowych, za dodatkowem wynagrodzeniem, czynności nadzorczych w instytucjach nadzorowanych przez Państwo lub w przedsiębiorstwach, w których Państwo partycypuje jako udziałowiec—nasunęły się w praktyce pewne wątpliwości co do sposobu obliczania i potrącania podatku dochodowego od tych dodatkowych wynagrodzeń.

Ministerstwo Skarbu, mając na uwadze usunięcie tych wątpliwości, okólnikiem z dn. 28.XII 1927 r. L. D. V. 1589/2 wyjaśniło, że omawiane wynagrodzenia dodatkowe stanowią składową część uposażenia służbowego i wobec tego winny być traktowane dla celów obliczenia przypadającego podatku dochodowego, łącznie z podstawowem wynagrodzeniem służbowem pracownika.

Jeżeli więc tego rodzaju wynagrodzenie dodatkowe wypłaca się równocześnie z uposażeniem podstawowem i za ten sam okres czasu — wówczas za podstawę do ustalenia stopy procentowej przypadającego podatku służy ich suma, obliczona w stosunku rocznym. Gdy natomiast wynagrodzenie dodatkowe wypłaca się już po dokonaniu wypłaty uposażenia podstawowego—wówczas jako podstawę ustalenia stopy procentowej podatku, przyjmuje się również sumę wynagrodzenia zasadniczego i dodatkowego, względnie łączną kwotę dodatkowych wynagrodzeń, o ile takowe są wypłacane jednocześnie, jednak ustalona w ten sposób stopa procentowa służy tylko do obliczenia podatku od dodatkowego wynagrodzenia i nie może mieć wpływu na podwyższenie potrąconego już podatku od uposażenia zasadniczego.

W wypadkach, gdy sprawowanie nadzoru powierzono funkcjonarjuszowi państwowemu, na-

leżącemu organizacyjnie do innego resortu — podatek dochodowy od dodatkowego wynagrodzenia oblicza się w sposób wskazany w poprzednim ustępie i w tym celu należy zażądać od władzy przełożonej funkcjonarjusza, sprawującego nadzór, podania wysokości ostatniego jego uposażenia podstawowego.

Część wynagrodzenia dodatkowego, stanowiąca ryczałt na zwrot kosztów podróży lub też innych wydatków, związanych z wykonywaniem zleconego nadzoru, nie podlega opodatkowaniu, stosownie do przepisu § 40 rozp. wyk. z dnia 14 maja 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 48, poz. 298).

Wkońcu zauważa się, że potrącanie podatku dochodowego od omawianych wynagrodzeń dodatkowych nie leży w obowiązku władzy przełożonej funkcjonarjusza, gdy takie wynagrodzenie wypłaca bezpośrednio do rąk funkcjonarjusza nadzorowana instytucja lub przedsiębiorstwo. Dotyczy to przedewszystkiem tych wypadków, gdy funkcjonarjusze państwowi z ramienia swej władzy przełożonej zajmują w prywatnych instytucjach lub przedsiębiorstwach stanowiska członków rad nadzorczych lub komisyj rewizyjnych, a wynagrodzenia z tego tytułu pobierają bezpośrednio od tych instytucyj czy też przedsiębiorstw.

Powyższe udziela Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

5.

Okólnik Nr. 3 z dnia 10 stycznia 1928 r. Nr. SF. 47/28 Okóln./R. Do Pana Wojewody (wszystkich z wyjątkiem śląskiego i kieleckiego) w sprawie stosowania przez magistraty miast ustawowo nieuzasadnionych zwolnień od podatku od lokali.

Według danych, jakie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych posiada, niektóre magistraty miast nie wymierzają podatku od lokali, których komorne z r. 1914 — jako podstawa wymiaru tego podatku — nie przekracza po przeliczeniu na złote pewnej minimalnej kwoty, oznaczonej w uchwale.

W związku z tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zwraca uwagę na niedopuszczalność takiego postępowania magistratów, gdyż ustawa z dnia 2.VIII 1926 r. o podatku od lokali (Dz. Ustaw R. P. Nr. 94, poz 550) nie przewiduje takiego zwolnienia w art 3 w którym wymienione są lokale, nie podlegające wspomnianemu podatkowi. Magistraty nie mogą zatem ograniczać liczby płatników tego podatku poza wypadkami, ustawowo określonemi, zwłaszcza, że podatek od lokali stanowi źródło dochodu zarówno dla związków komunalnych, jak i dla Skarbu Państwa.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu prosi Pana Wojewodę o powiadomienie o powyższem magistratów miast położonych na obszarze województwa.

Dyrektor Departamentu:
(—) *Weissbrod.*

6.

Okólnik Nr. 4 z dnia 9 stycznia 1928 r. Nr. OB. 36/1/28. Do wszystkich P. P. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejsz. w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie interpretacji art. 11 i 12 ustawy o uposażeniu.

Okólnikiem z dnia 30 grudnia 1927 r. L. D. III 2584/1 Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, co następuje:

W myśl art. 11 ustęp przedostatni ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) „w razie śmierci funkcjonarjusza lub wojskowego zawodowego wstrzymuje się wypłatę uposażenia z ostatnim dniem kalendarzowego miesiąca, w którym śmierć nastąpiła“.

Z powyższego postanowienia wynika, że jeżeli na zasadzie art. 12 ustęp drugi wyżej wymienionej ustawy z ostatnim lub przedostatnim (w wypadku gdy również ostatni dzień miesiąca jest wolny od zajęć) w dniu miesiąca płatne jest uposażenie za następny miesiąc, a funkcjonarjusz (wojskowy zawodowy) dożył tego dnia (np. 31 grudnia) wówczas ma on względnie jego spadkobiercy prawo do omawianego uposażenia, chociażby zmarł tego samego dnia.

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

7.

Okólnik Nr. 5 z dnia 9 stycznia 1928 r. Nr. OB. 15 Do wszystkich P. P. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejsz. w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie pokrywania należności za przesyłkę papierów wartościowych.

Przy asygnowaniu depozytów w papierach wartościowych, znajdujących się w Kasach Skarbowych, niejednokrotnie zachodzi potrzeba wysyłania tych depozytów pocztą, bądź to na podstawie treści asygnacji, bądź na skutek pisma osoby zainteresowanej.

Celem ujednostajnienia trybu postępowania w takich wypadkach, Ministerstwo Skarbu zarządziło, aby kasy skarbowe dokonywały przesyłki odnośnych papierów procentowych za zaliczeniem pocztowem, bez uprzedniego żądania nadesłania odpowiedniej kwoty na pokrycie kosztów porta.

Powstałe przy wysyłce papierów procentowych koszty mają kasy skarbowe zachowywać na dz. 5 par 11 poz. 3 budżetu wydatków Ministerstwa Skarbu, zwroty zaś, powstałe z wykupu odnośnych przesyłek przez odbiorców, na wznowienie tego kredytu, ewentualnie na dz. 5 par. 11 budżetu dochodów Ministerstwa Skarbu, o ile zwrot pochodzi z wypłaty dokonanej na rachunek ubiegłego okresu budżetowego (par. 58 Instr. dla kas Skarbowych).

W razie nadesłania przekazem pocztowym pieniędzy na koszty przesyłki, mają kasy skarbowe zarachowywać je na dz. 5 par. 11 budżetu dochodów Ministerstwa Skarbu, same zaś koszty przesyłki papierów procentowych na tenże tytuł budżetu wydatków Ministerstwa Skarbu. W odnośnych dowodach powoływane będą pozycje zarachowania.

W razie jednak nadesłania przez stronę kwoty mniejszej, niż wynoszą rzeczywiste koszty porta, kasy skarbowe uskuteczniać będą przesyłkę za zaliczeniem pocztowem w wysokości brakującej sumy.

Zaznacza się, że w treści asygnacyj, któremi będą asygnowane papiery procentowe, przeznaczone do wysyłki na koszt strony za pośrednictwem poczty, należy umieszczać klauzulę: „Za zaliczeniem pocztowem".

O powyższem zawiadamia Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zgodnie z okólnikiem Min. Skarbu z dn. 24 XII. 1927 r. L. D VII 3320.

Naczelnik Wydziału:
(—) *A. Robaczewski.*

8.

Okólnik Nr. 6 z dn. 14 stycznia 1928 r Nr. A. P. 13373/27/Kary/R. do Panów Wojewodów w Białymstoku, Brześciu n-B, Kielcach, Lublinie, Łodzi, Łucku, Nowogródku, Warszawie i Wilnie w sprawie wymiaru kar w postępowaniu karno-administracyjnem.

Z wpływających do Ministerstwa skarg wynika, że niektóre władze administracyjne I instancji, wymierzając kary za przekroczenia odnośnych przepisów, zwłaszcza za przekroczenia przepisów sanitarnych, nie stosują w postępowaniu karno-administracyjnem ogólnych wskazówek udzielonych w okólniku z dn. 4. 2. 1925 r. Nr. 12 (BP. 1035).

Zważywszy, że wysoki wymiar kar, nie znajdujący częstokroć uzasadnienia ani w stosunkach majątkowych, ani w stopniu winy skazanych, wywołuje tylko masowe skargi i odwołania oraz tamuje normalny bieg postępowania karno-administracyjnego, — zechce Pan Wojewoda wydać odnośnym organom podwładnym stosowne zarządzenia, w myśl ogólnych zasad ustalonych w wspomnianym okólniku, w szczególności zaś zwrócić uwagę na konieczność indywidualnego traktowania każdej sprawy karno-administracyjnej. Masowe i szablonowe nakładanie kar na wszystkich niemal mieszkańców wsi mija się z celem i nie osiąga skutku, tembardziej, iż jak Ministerstwo zauważyło zdarzają się wypadki karania za niewykonanie takich żądań, które w miesiącach zimowych nie mogą być wykonane.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj-Składkowski.*

9.

Okólnik Nr. 7 z dn. 14 stycznia 1928 r. Nr. AP. 12904/27/Broń/R. do PP. Wojewodów (wszystkich) i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie broni palnej małokalibrowej, używanej dla celów sportowych.

Rozwijający się sport strzelecki (strzelanie do tarczy), stanowi zjawisko bardzo dodatnie, które zwłaszcza ze względu na wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe młodzieży, wymaga wydatnego poparcia. Do strzelania do tarczy i przysposobienia wojskowego młodzieży, nadaje się przedewszystkiem broń palna małokalibrowa t. zw. flowery, sztucery i karabinki kal. 6 mm lub 22 (22 setne cala angielskiego).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca zatem, aby pozwolenia na tego rodzaju broń palną dla celów wyćwiczenia w strzelaniu oraz amunicję do niej wydawane były bez trudności, o ile osoby starające się o nie dadzą dostateczną rękojmię, że nie użyją broni dla celów niedozwolonych. Nieletnim pozwolenia mogą być wydawane tylko za poręczeniem wzgl. na odpowiedzialność rodziców lub opiekunów, osoby wojskowe mają prawo do nabycia małokalibrowej broni — analogicznie, jak broni krótkiej.

Wyżej wymieniona broń może być używana w zasadzie tylko do strzelania do tarczy. Używanie jej w innym celu i w inny sposób bez wypełnienia ogólnych warunków, dotyczących używania broni nie jest dopuszczalne Noszenie broni poza strzelnicą lub poza domem dozwolone jest tylko w futerale i nienabitej. Wyjątek stanowią zwarte oddziały przyspos. wojskow. prowadzone przez osoby wojskowe, względnie dowódców, zatwierdzonych przez władze wojskowe. Na wydanych pozwoleniach na taką broń należy zatem robić stemplem lub czerwonym atramentem następujące zastrzeżenie:

„Broni powyższej wolno używać jedynie do strzelania tarczowego. Noszenie broni poza strzelnicą lub obrębem domu lub nie zwartym oddziale dozwolone jest jedynie w futerale“.

Jednocześnie zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) zwrócić uwagę podległych władz i organów na konieczność ścisłego przestrzegania, aby broń tarczowa małokalibrowa, na którą wydane zostaną wyżej przytoczone pozwolenia nie była używana w sposób niedozwolony.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że broń, o której mowa powyżej nie może być opodatkowana przez powiatowe związki komunalne, względnie gminy miejskie na zasadzie uprawnienia przewidzianego w ust. 3, art. 21 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R P. Nr. 94, poz. 747), gdyż broń taka nie stanowi przedmiotu zbytku.

Oczywiście, jeśli kto pragnie używać do polowania broni małokalibrowej typu wymienionego w ustępie pierwszym niniejszego okólnika, winien uzyskać kartę łowiecką i czynić zadość wszystkim przepisom prawa łowieckiego, przyczem winien być również opłacany podatek od tej broni, tak jak od zwykłej broni myśliwskiej.

PP. Wojewodowie (P. Komisarz Rządu) zechcą wydać stosowne zarządzenia, aby odnawianie i wydawanie pozwoleń na r. 1928 odbywało się już w miarę możności zgodnie z postanowieniami niniejszego okólnika, przyczem pożądane jest podanie do wiadomości publicznej, że broń tarczowa nie może być używana do innych celów poza strzelaniem do tarczy bez uczynienia zadość specjalnym warunkom, prawem przepisanym.

Dla orjentacji Ministerstwo Spraw Wewnętrznych załącza wykaz typów małokalibrowej broni tarczowej długiej i krótkiej, z nadmienieniem jednak, że wykaz ten nie może być uważany za kompletny, gdyż nowe typy takiej broni pojawiają się na rynku bardzo często, pozatem zaś istnieją inne jeszcze typy, których poszczególne egzemplarze mogą się znajdować w Polsce.

Minister Spraw Wewnętrznych:

1 zał. (—) *Sławoj-Składkowski.*

WYKAZ

najbardziej znanych typów karabinków (sztucerków) kaliber 22 bocznego ognia.

1. Belgijskie: F. N. (Fabrique Nationale de Gueerre S. A. Herstal Belgique)
   F. N. repetier.
   F. N. automat na naboje short i long rifll.
   La Francotte na naboje besquet i longue portee (6 mm.)
   La Francotte ciężki, wagi 4.100 kg. typowo tarczowy.
   Bayard jednostrzałowy lekki.
   Bayard półautomat.
2. Szwajcarskie: Widmer typy tarczowe.
3. Duńskie. Larsen.
4. Francuskie: Varnate, Galante (kurkowe cięższe)
   Buffalo Lobel.
5. Angielskie: B. S. A. (Fabr. karabinów Birmingham).
   Vickers.
6. Amerykańskie: Savage.
   Reminton.
   Springfield.
   Winchester model 52 z przeziernikiem.
   Winchester mod. 56 z przeziernikiem i bez.
   Winchester mod. 57 z przeziernikiem.
   Winchester zw. Trombon.
   Winchester automat
7. Niemieckie:
   Mauser (Oberndorf) lekki, Mauser cięższy (magazynowe i bez).
   Gece (G. Genschof A. G. Berlin) lekki.
   Gece cięższy mod. 23.
   Gece cięższy mod. 26 z przeziernikiem.
   D-Tesching.
   Simson Suhl
   Cidi
   Kaba
   Hindenburg Büchse.
   Venus-Büchse.
   Luna-Büchse.
   H. W. Z. t. zw. Weihrauch Büchse.
   Büchel.
   Novotny Suhl.
   Walther jednostrzałowy i automat równocześnie.
   Karabinki wyrabiane dawniej w gdańskiej fabr. karabinów.

Broń krótka pistolety i rewolwery.

Amerykańskie: Colt pistolet automatyczny (nabój longrifl).
Colt rewolwer bębenkowy.
Smith Wessen Springfield.

Szwajcarskie: Büchel.

Belgijskie: La Francotte.
Bayard.

Niemieckie: Büchel.
Record (marka)
oraz wiele typów specjalnie pistoletów tarczowych, wyrabianych przez wielu rusznikarzy niemieckich w Suhl, Mella Zehlis e. t. c.

10.

Okólnik Nr. 8 z dn. 14 stycznia 1928 r. Nr. OB. 92/1/28 do wszystkich PP. Wojewodów (z wy-

jątkiem Śląskiego) oraz P Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie przyjmowania i nadawania telefonogramów.

Okólnik Nr. 103 z roku 1922 (Nr. Pr. 5298 z dnia 8. 2. 1927 r.) zmienia się w tym kierunku, że znosi się specjalne blankiety do nadawania i przyjmowania telefonogramów oraz obowiązek przepisywania telefonogramów w 2-ch egzemplarzach przez kalkę.

Na przyszłość więc telefonogramy winny być wypisywane na zwykłym papierze i to tylko w jednym egzemplarzu, z którym postępować należy tak, jak z innemi pilnemi aktami urzędowemi.

Za Dyrektora Departamentu:

(—) *A. Robaczewski.*
Naczelnik Wydziału.

11.

Okólnik Nr. 9 z dnia 18 stycznia 1928 r. Nr. OP. 194/4. R. 28. do PP. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Prezydenta m. st. Warszawy, P. Komendanta Głównego Policji Państwowej, P. Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, P. Naczelnika Urzędu dla Spraw Mniejszości w Katowicach i do Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie nadawania wakujących stanowisk cywilnych, państwowych i samorządowych wysłużonym podoficerom zawodowym.

Według art. 99 ustawy z dnia 18. VII. 1924 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych Wojska Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 698) podoficerom zawodowym przeniesionym do rezerwy lub pospolitego ruszenia, o ile przesłużyli na stanowisku podoficerów zawodowych conajmniej lat 12, zapewnia Państwo pierwszeństwo w otrzymaniu odpowiadających ich kwalifikacjom stanowisk cywilno-państwowych, samorządowych, lub w zakładach i instytucjach subwencjonowanych przez Państwo.

Zasada powyższa została szerzej rozwinięta w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29. X 1926 r. (Dz. Ust. Nr. 115, poz. 666), które określiło zarazem tryb postępowania, w jakim wakujące stanowiska mają być nadawane wysłużonym podoficerom zawodowym.

W wykonaniu powyższych przepisów zarządzam, po porozumieniu się z P. Ministrem Spraw Wojskowych, co następuje:

1. We wszystkich podległych mi władzach i urzędach państwowych wysłużeni podoficerowie zawodowi mają pierwszeństwo w uzyskaniu stanowisk kancelistów i rachmistrzów zaliczonych do III kategorji służbowej i wykazanych w tabeli stanowisk, ustanowionej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26. VI. 1926 roku (Dz. Ust. Nr. 64, poz. 631).

Na obszarze Województwa Śląskiego, zgodnie z postanowieniem ustawy Konstytucyjnej z dn. 15. VII. 1920 r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego (Dz. Ust. R. P. Nr. 73, poz. 497), w brzmieniu nadanem ustawą konstytucyjną z dnia 8. III. 1921 r. (Dz. Ust. Nr. 26, poz. 146) — pierwszeństwo przy obsadzaniu wolnych stanowisk III kategorji przysługuje tym tylko kandydatom z pośród wysłużonych podoficerów zawodowych, którzy pochodzą ze Śląska.

2. Wszystkie gminy wiejskie i miejskie, powiatowe i wojewódzkie związki komunalne obowiązane są do udzielania wysłużonym podoficerom zawodowym pierwszeństwa w uzyskiwaniu w swoich urzędach, zakładach i przedsiębiorstwach stanowisk, odpowiadających stanowiskom III kategorji w państwowej służbie cywilnej, względnie stanowisk dostępnych dla pracowników z niższem wykształceniem.

3. Celem wykonania tego obowiązku należy, stosownie do postanowienia § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29. X. 1926 roku (Dz. Ust. Nr. 115, poz. 666), przedstawiać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych (Wydziałowi Osobowemu) w ostatnim miesiącu każdego ćwierćrocza, a najdalej *do dnia 10 tegoż miesiąca* (marca, czerwca, września i grudnia) — wykazy wakujących stanowisk, o których mowa w punktach 1 i 2 niniejszego zarządzenia i które w następnem ćwierćroczu rezerwuje się dla wysłużonych podoficerów zawodowych.

Wykazy, dotyczące stanowisk w służbie państwowej, przesyłają Ministerstwu Spraw Wewnętrznych władze powołane do mianowania w dwóch egzemplarzach. Wykazy te winny być sporządzane na formularzu A., którego wzór załącza się.

Wykazy, obejmujące wakujące stanowiska samorządowe przesyłają władze komunalne, powołane do mianowania, w pierwszych dniach ostatniego miesiąca każdego ćwierćrocza właściwemu Wojewodzie w trzech egzemplarzach na formularzu według wzoru B. Urząd Wojewódzki sporządza na formularzu według wzoru C. sumaryczny spis wszystkich wykazanych na formularzach B. stanowisk samorządowych i przesyła go Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, dołączając po 2 egzemplarze wykazów wzoru B.

Wykazy według wzoru B, dotyczące wakujących stanowisk samorządowych w mieście Warszawie przedstawia bezpośrednio Ministerstwu Spraw Wewnętrznych Prezydent m. st. Warszawy.

Władze obowiązane do nadsyłania wykazów winny w razie braku wolnych stanowisk przedstawić w oznaczonych terminach sprawozdania negatywne.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pojedyńcze egzemplarze otrzymanych wykazów przesyła, stosownie do § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29. X. 1926 r. Ministerstwu Spraw Wojskowych.

4. Zgodnie z cytowanem rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29. X. 1926 r. kandydatów na wykazane stanowiska kwalifikuje i przedstawia władzom uprawnionym do nadania tych stanowisk „Komisja kwalifikacyjna dla nadawania stanowisk cywilnych wysłużonym podoficerom zawodowym“, czynna przy biurze personalnym Ministerstwa Spraw Wojskowych. Na ręce

przewodniczącego tej Komisji winny być przez osoby interesowane przesyłane podania podoficerów o posady.

5. Kandydatami na posady cywilno-państwowe i samorządowe na podstawie art 99 ustawy z dnia 18. VII. 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 72, poz. 698 mogą być:

a) wysłużeni podoficerowie zawodowi, którzy uprzednio podczas udzielonego sobie urlopu z wojska w myśl art. 88 tej ustawy, odbyli służbę przygotowawczą i złożyli z pomyślnym wynikiem egzamin praktyczny.

b) podoficerowie zawodowi, którzy służby przygotowawczej nie odbyli i zgłaszają się o posadę cywilną z prawem do płatnego urlopu z wojska na przeciąg czasu od 3 do 6 miesięcy w myśl cytowanego art. 88-go.

c) wysłużeni podoficerowie, z którymi stosunek wojskowej służby czynnej został rozwiązany i którym wobec tego prawo do płatnego urlopu dla odbycia praktyki już nie przysługuje.

Kandydatów wymienionych pod a), w razie zakwalifikowania ich przez Komisję kwalifikacyjną, należy przy przyjęciu do cywilnej służby państwowej mianować w XII względnie o ile stan etatu na to nie pozwoli, XI stopniu służbowym, zgodnie z art. 17 ustawy o państwowej służbie cywilnej, wymierzając im uposażenie odnośnej grupy w szczeblu „a".

Zakwalifikowanych kandydatów z pośród podoficerów zawodowych, wymienionych pod b) i c), można w cywilnej służbie państwowej tylko dopuszczać do służby przygotowawczej, stosując do nich na ogólnych zasadach przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13.V 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 60, poz. 424).

Na podstawie jednak art. 12 ustępu 3-go ustawy o państwowej służbie cywilnej upoważniam podległe mi władze, uprawnione do mianowania, do skracania czasu służby przygotowawczej do 6 miesięcy tym podoficerom zawodowym, którzy w czasie sześciomiesięcznej praktyki nabędą kwalifikacyj, uzdalniających ich w zupełności do objęcia stanowisk III kategorji.

Co się tyczy posad w służbie samorządowej, to w wypadkach, gdy gmina wiejska lub miejska, albo powiatowy wzgl. wojewódzki związek komunalny stosuje przepisy, analogiczne do obowiązujących w państwowej służbie cywilnej — należy przy przyjęciu podoficera zawodowego do służby samorządowej kierować się analogicznie zasadami, podanemi w ustępach drugim i trzecim niniejszego punktu. W przeciwnym razie stosować do kandydatów z pośród podoficerów zawodowych te same zasady, co i do innych kandydatów, przyjmowanych do służby przez dany związek komunalny, mając jednak na uwadze, że podoficer zawodowy korzystający z urlopu w myśl art. 88 ustawy z dnia 18.VII 1924 r. pobiera uposażenie z wojska, a przeto w czasie trwania tego urlopu praca jego w gminie czy związku komunalnym nie może być płatną.

Warunki przyjęcia na każde wakujące stanowisko w służbie samorządowej mają być podane w wykazie wzoru B, o którym mowa w ustępie trzecim i czwartym punktu 3-go.

6. O zakwalifikowaniu kandydatów na poszczególne wakujące stanowiska w służbie państwowej i samorządowej, Komisja kwalifikacyjna zawiadamia bezpośrednio władze powołane do mianowania, przesyłając im równocześnie podania kandydatów. Władze te powinny w przeciągu 14 dni od daty otrzymania zawiadomienia rozstrzygnąć o przyjęciu lub nieprzyjęciu kandydata

W wypadku przyjęcia zawiadamiają one bezpośrednio kandydata i komisję kwalifikacyjną, przyczem w zawiadomieniu o przyjęciu należy wymienić rodzaj stanowiska, grupę i szczebel uposażenia oraz podać termin, w którym stanowisko musi być objęte.

W wypadku nieprzyjęcia władza zawiadamia o tem komisję kwalifikacyjną zwracając podanie, przyczem komunikuje powody nieprzyjęcia.

7. Gdy na wakujące stanowisko III kategorji (wymienione w punkcie 1 względnie 2 niniejszego zarządzenia) niema narazie odpowiedniego kandydata z pośród podoficerów zawodowych, stanowisko to może władza powołana do mianowania obsadzić czasowo przez osobę cywilną w charakterze pracownika kontraktowego z jednomiesięcznym terminem wymówienia stosunku służbowego; przyczem o ileby w ciągu sześciu miesięcy od chwili zawakowania posady nie znalazł się odpowiedni kandydat z pośród podoficerów zawodowych. stanowisko może być — stosownie do § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 października 1926 r. nadane na stałe osobie cywilnej, która obowiązki z tem stanowiskiem związane pełniła w charakterze pracownika kontraktowego.

8. Powyższe postanowienia mają analogiczne zastosowanie do kandydatów na stanowiska III kategorji z pośród posiadających dostateczne kwalifikacje inwalidów wojennych, którym pierwszeństwo przy obsadzaniu stanowisk w służbie cywilno-państwowej i samorządowej oraz posad w przedsiębiorstwach i zakładach państwowych lub samorządowych zastrzegła ustawa z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 32, poz. 195 — art. art 53 i 54).

9. Nadto Komisja kwalifikacyjna Ministerstwa Spraw Wojskowych jest uprawniona — w razie braku kandydatów na stanowiska III kategorji z pośród inwalidów wojennych lub wysłużonych podoficerów zawodowych — proponować władzom powołanym do mianowania posiadających odpowiednie kwalifikacje kandydatów z pośród b. wojskowych Armji Polskiej.

10. Równocześnie uchyla się postanowienia okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 23 kwietnia 1927 r. Nr. 87/OP. 358/27 oraz uzupełnienia tegoż okólnika z dnia 26 sierpnia 1927 r. Nr. OP. 982/27 i z dnia 9 września 1927 r. Nr. OP. 885/27 r.

Minister Spraw Wewnętrznych

3 zał. (—) *Sławoj-Składkowski.*

WOJEWÓDZTWO X. **Wzór A.**

L. dz. .... (Służba państwowa)

Do
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
(Wydział Osobowy).

Wykaz wakujących w urzędach państwowych stanowisk III kategorji,
zastrzeżonych dla kandydatów z pośród wysłużonych podoficerów zawodowych
w czasie od 1 października do 31 grudnia 1927 r.

			Termin objęcia wakującego stanowiska.	Termin, w którym wygasa prawo pierwszeństwa dla wojskowego.
W poprzedniem ćwierćroczu wykazano stanowisk		4		
Z tego obsadzono:				
1) wojskowymi przedstawionymi przez Komisję kwalifikacyjną	2			
2) innymi kandydatami	1	3		
Pozostało do obsadzenia z poprzedniego ćwierćrocza . . .		1	1/X.27	1/III.28
Nowe wakujące stanowiska w najbliższem ćwierćroczu:				
Nazwy urzędów i ilość stanowisk: Urząd Wojewódzki	2		1/X,27, 1/XII.27	1/IV.28, 1/VI.28
Starostwo Y	1		1/XI.27	1/V.28
Starostwo Z	1	4	1/XII.27	1/VI.28
....				
....				
Razem stanowisk do obsadzenia		5		

UWAGI:

.... dnia 10 września 1927 r.

Władza powołana do mianowania
(podpis)

Wzór B.

....

L. dz. .... (Służba samorządowa).

Do
Urzędu Wojewódzkiego
w ....
(Wydział Samorządowy).

Wykaz wakujących stanowisk III kategorji, zastrzeżonych dla kandydatów z pośród wysłużonych podoficerów zawodowych
w czasie od 1 października do 31 grudnia 1927 r.

			Termin objęcia wakującego stanowiska,	Termin, w którym wygasa prawo pierwszeństwa dla wojskowego.
W poprzednim ćwierćroczu wykazano stanowisk		4		
Z tego obsadzono:				
1) wojskowymi, przedstawionymi przez Komisję kwalifikacyjną	2			
2) innymi kandydatami	1	3		
Pozostało do obsadzenia z poprzedniego ćwierćrocza . . .		1	1/X,27	1/II 28
Nowe wakujące stanowiska w najbliższem ćwierćroczu:				
Wyszczególnienie wakujących stanowisk III kategorji		3	1/X.27 1/XI 27 1/XII.27	1/IV.28 1/V.28 1/VI.28
Razem stanowisk do obsadzenia		4		

Warunki przyjęcia kandydatów i inne uwagi.

.... dnia 1 września 1927 r.

Władza powołana do mianowania
(podpis)

WOJEWÓDZTWO X. **Wzór C.**

L. dz. .... (Służba samorządowa).

Do
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
(Wydział Osobowy).

Wykaz wakujących w urzędach samorządowych stanowisk III kategorji,
zastrzeżonych dla kandydatów z pośród wysłużonych podoficerów zawodowych
w czasie od 1 października do 31 grudnia 1927 r.

			UWAGI
W poprzednim ćwierćroczu wykazano stanowisk		12	Liczby obok podane stanowią sumy odpowiednich liczb z wykazów według wzoru B.
Z tego obsadzono:			
1) wojskowymi przedstawionymi przez Komisję kwalifikacyjną	7		
2) innymi kandydatami.	2	9	
Pozostało do obsadzenia z poprzedniego ćwierćrocza . . .		3	
Nowe wakujące stanowiska w najbliższem ćwierćroczu wykazały następujące gminy wiejskie i miejskie oraz związki komunalne:			
1)		1	
2)		3	
3)		1	
4)		1	
5)		1	
6)		1	
7)		1	
8)		2	
....			
....			
Razem do obsadzenia stanowisk samorządowych III kategorji na obszarze Województwa		14	

Szczegółowe wykazy wzoru B (w 2 egzemplarzach) załącza się.

Razem załączników 16.

.... dn. 10 września 1927 r

WOJEWODA

(podpis)

12

Okólnik Nr. 10 z dnia 17 stycznia 1928 r. Nr. SG. 76/1/28. Do P. P. Wojewodów (wszystkich z wyjątkiem Woj. Śląskiego) w sprawie rozbudowy miast.

W związku z ogłoszeniem w Dz. Ust. R. P. Nr. 106, poz. 913 przepisów wykonawczych do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r., o rozbudowie miast (Dz. Ust. R. P. Nr. 42 poz. 372) zarządzam w porozumieniu z Ministrem Robót Publ. co następuje:

Do § 1 wyżej wspomnianego rozporządzenia.

Należy wezwać zarządy gmin do niezwłocznego powołania Komitetów Rozbudowy — zgodnie z zasadami, wymienionemi w § 1 pomienionych przepisów wykonawczych. Przyczem zwracam uwagę, że tylko te spółdzielnie mogą przedstawiać kandydatów do Komitetów Rozbudowy, które należą do Związków Rewizyjnych, posiadających prawo rewizyj nadane im przez Radę Spółdzielczą.

Władze wymienione w art. 3 ustęp ostatni rozporządzenia o rozbudowie miast, powinny w myśl uprawnień nadanych im w tym ustępie— delegować do poszczególnych Komitetów Rozbudowy swych przedstawicieli.

Do § 2 zdanie końcowe.

Jeżeli Rada miejska, powierzy Komitetom Rozbudowy sprawy, wymienione w końcowem zdaniu § 2 przepisów wykonawczych do rozporządzenia o rozbudowie miast, to należy zwrócić uwagę na konieczność kontrolowania sposobu odnajmowania (podnajmowania) i użytkowania mieszkań w domach wybudowanych przy pomocy kredytów publicznych celem przeciwdziałania żądaniu wygórowanych czynszów lub t. zw. „odstępnego“.

W tym zakresie władze administracyjne powinny odpowiednio współdziałać z zarządami gmin.

Do § 9.

Przed przystąpieniem do rozpatrywania podań o kredyty budowlane, Magistrat (Komitet Rozbudowy) powinien uprzednio ustalić w Banku Gospodarstwa Krajowego wysokość kredytów dla danej gminy na cele rozbudowy.

Wnioski Komitetu Rozbudowy do Banku Gospodarstwa Krajowego o przyznanie kredytów budowlanych powinny obejmować przedewszystkiem budujących małe mieszkania.

Z pośród budujących małe mieszkania, w pierwszej kolejności — poza wnioskami o kredyty na budowę domów budowlanych przez gminę — powinny Komitety Rozbudowy uwzględniać podania instytucyj humanitarno-społecznych i spółdzielni mieszkaniowych.

Do § 10.

W stosunku do spółdzielni mieszkaniowych, ubiegających się o kredyty budowlane, należy stosować następujące zasady: pierwszeństwo kredytu przysługuje spółdzielniom mieszkaniowym, budującym domy zwarte, wielomieszkaniowe. — Budowę domów typu zwartego — wielomieszkaniowego w odniesieniu do spółdzielni mieszkaniowych, które przepisują prawo własności poszczególnych mieszkań na swych członków — uważać należy za podstawowy (konieczny) warunek dla zaliczenia tego rodzaju spółdzielni do kategorji spółdzielni „mieszkaniowych“, uprawnionych w myśl art. 18 rozporządzenia o rozbudowie (Dz. Ust. R. P. Nr. 42, poz. 372) do korzystania z kredytów w najwyższej normie (90% kosztorysu budowy). Ponadto zaliczenie tego rodzaju spółdzielni do kategorji spółdzielni „mieszkaniowych“ uzależnia się od dalszego warunku zamieszczenia w statucie odnośnych spółdzielni przepisu, zapewniającego władzom spółdzielni prawo kontroli nad odsprzedażą mieszkań przez członków spółdzielni.

Przy niezachowaniu wyżej wymienionych warunków — spółdzielnię „mieszkaniową“, przepisującą prawo własności poszczególnych mieszkań na swych członków, należy uważać za spółdzielnię „mieszkaniowo-budowlaną“.

Dla uzyskania poparcia podania o kredyt przez Komitet Rozbudowy, wszystkie spółdzielnie muszą przedstawić protokół z ostatniej rewizji, dokonanej przez związek rewizyjny, posiadający uprawnienie Rady Spółdzielczej do wykonywania rewizji. Rewizje powinny być dokonywane w okresie conajmniej rocznym.

Jeżeli spółdzielnia, ubiegająca się o kredyty budowlane, nie należy do związku posiadającego uprawnienia rewizyjne lub nie przedstawi dowodu o przeprowadzonej rewizji, to zapotrzebowa-

nie tego rodzaju spółdzielni, przy podziale kredytów, należy traktować identycznie z zapotrzebowaniem „innych osób fizycznych i prawnych" (art. 18 rozporządzenia o rozbudowie miast Dz. Ust. R. P. Nr. 42, poz. 372).

Do § 14.

Magistraty (Komitety Rozbudowy) powinny w całej pełni wykorzystywać przewidziane w końcowym ustępie § 14 omawianego rozporządzenia wykonawczego uprawnienia do czuwania nad należytem zużyciem kredytów budowlanych i w tym celu zorganizować w odpowiedni sposób kontrolę.

Do § 15.

Uprawnienie Magistratów, (Komitetów Rozbudowy) dotyczące wyrażania zgody na zmianę planu budowy — już po przyznaniu przez Bank Gospodarstwa Krajowego kredytów — może być przez Magistraty wykorzystywane jedynie z zachowaniem zasad zawartych w art. 18 rozporządzenia Prezydenta o rozbudowię miast oraz uwag do § 10 rozporządzenia wykonawczego wyszczególnionych w niniejszym okólniku.

Treść niniejszego okólnika należy niezwłocznie podać do wiadomości zarządom gmiu miejskich, z tem, że wszystkie wnioski Komitetów Rozbudowy o kredyty, nie wysłane do Banku Gospodarstwa Krajowego, powinny być ponownie rozpatrzone w płaszczyźnie przepisów wykonawczych do rozporządzenia Prezydenta R. P. o rozbudowie miast oraz wytycznych, podanych w niniejszem okólniku.

Pan Wojewoda zechce stale czuwać — w myśl uprawnień przewidzianych w art. 2 ust. 4 rozporządzenia o rozbudowie miast — nad działalnością Magistratów (Komitetów Rozbudowy) w zakresie rozbudowy, oraz w odstępach kwartalnych nadsyłać do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych sprawozdanie o przebiegu prac Komitetów Rozbudowy w miastach ponad 50.000 mieszkańców.

Nadmieniam, że sprawy nieobjęte niniejszym okólnikiem będą dodatkowo przez Ministerstwo traktowane.

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) *Sławoj Składkowski*

13

Okólnik Nr. 11 z dnia 13 stycznia 1928 roku Nr. AC. 10468/27—Biel. Do Pana Wojewody (wszystkich) i Pana Komisarza Rządu w Warszawie w sprawie zwolnienia z obywatelstwa Z. S. S. R.

Na skutek pisma Min. Spraw Zagranicznych z dnia 23. XII. 1927 r. Nr. K. III, a 7463/27 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że obywatele Z. S. S. R. nabywając obce obywatelstwo nie tracą z samego prawa obywatelstwa sowieckiego przez fakt nabycia obcego obywatelstwa. — Utrata następuje zgodnie z rozp. Centralnego Wykonawczego Komitetu Z S. S. R. z 29. X. 1924 dopiero po uzyskaniu zezwolenia jednego z Centralnych Wykonawczych Komitetów Związkowych Republik lub Centralnego Wykonawczego Komitetu Z. S. S. R.

Za Dyrektora Departamentu

(—) *Śliwiński*
Naczelnik Wydziału

14.

B Pilne.

Okólnik Nr. 12 z dnia 19 stycznia 1928 roku Nr. AP. 482/1/Rob/R. Do wszystkich P. P. Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie paszportów zagranicznych dla robotników, udających się do Niemiec w r. 1928 na sezonowe roboty rolne na podstawie wezwań imiennych.

W związku z mającą się w czasie najbliższym rozpocząć emigracją sezonową robotników rolnych do Niemiec, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zgodnie z konwencją emigracyjną polsko-niemiecką z dn. 24 XI 1927 r. oraz w porozumieniu z Ministerstwami Pracy i Opieki Społecznej, Spraw Wojskowych i Skarbu zarządza:

I. Paszporty dla emigrantów sezonowych do Niemiec wydawane będą w roku bieżącym na podstawie nadesłanych *bezpośrednio* do Państwowych Urzędów Pośr. Pracy (w Województwie Śląskiem do Wydziału Pracy i Opieki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach) kontraktów imiennych Niemieckiej Centrali Rolniczej. Kontrakty imienne t. zn. takie, w których wszyscy zapotrzebowani robotnicy będą wymienieni z nazwiska i imienia z podaniem miejsca ich zamieszkania, dzielić się będą na kontrakty:

a) dla robotników zamieszkałych w jednej gminie,

b) dla robotników zamieszkałych w różnych gminach na obszarze działania jednego P. U. P. P.

A. *Kontrakty imienne dla robotników zamieszkałych w jednej gminie*, przesyłają P. U. P. P. Urzędom gminnym w 4-ch egzemplarzach wraz z zawiadomieniem według załączonego wzoru (załącznik 1), dołączając odpowiednią ilość poświadczeń umowy o pracę, kart rejestracyjnych (statystycznych) i w razie potrzeby zniżek kolejowych.

Urzędy gminne:

1) ustalą, czy wymienieni w zawiadomieniu robotnicy chcą być zakontraktowani na proponowane miejsce pracy,

2) zbadają, czy robotnicy ci nie należą do kategorji osób wymienionych *w punkcie II* niniejszego okólnika,

3) spowodują podpisanie wszystkich 4-ch egzemplarzy kontraktu,

4) wypełnią rubryki zawiadomienia i prześlą te zawiadomienia do odnośnej Powiatowej Władzy Administracji Ogólnej.

Do zawiadomień Urząd Gminny dołączy:
a) kontrakty w 4-ch egzemplarzach,

b) paszporty zagraniczne, o ile je interesowani posiadają w przeciwnym razie: po dwie fotografje na których odwrocie Urząd gminny stwierdzi tożsamość osoby i po 50 gr. na koszta blankietu paszportowego,

c) karty rejestracyjne (statystyczne).

B. *Kontrakty imienne dla robotników zamieszkałych w różnych gminach na obszarze działania jednego P. U P. P.* zatrzymuje P. U. P. P., wysyłając do Urzędu gminnego zawiadomienia (załącznik 1) bez dołączania jakichkolwiek dokumentów.

Na zawiadomieniu będzie przez P. U. P. P. oznaczony termin i miejsce stawienia się robotników.

Urząd gminny po otrzymaniu zawiadomienia:
1) zbada czy wymienieni w zawiadomieniu robotnicy chcą być zakontraktowani i czy odpowiadają wymogom *pkt. II* niniejszego okólnika:

2) wypełni rubryki zawiadomienia,

3) wyśle robotników na oznaczony w zawiadomieniu termin, wręczając jednemu z nich wypełnione zawiadomienie i dopilnowując, by robotnicy wzięli z sobą dokumenty, wymienione w punkcie A 4 b) niniejszego okólnika.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy:
a) odbierze od robotników zawiadomienie, stare paszporty, względnie fotografje wraz z opłatami za blankiety paszportowe, poczem wystawi karty rejestracyjne (statystyczne) a w razie potrzeby zniżki kolejowe,

b) spowoduje podpisanie przez robotników wszystkich 4-ch egzemplarzy kontraktów, poczem 3 egzemplarze tychże wręczy jednemu z robotników, podkreślając jego nazwisko w kontraktach, reszta robotników objętych tym samym kontraktem otrzyma poświadczenia umowy o pracę,

c) poinformuje robotników o dacie odbioru ich paszportów przez Urząd gminny w Starostwie i o dacie stawienia się robotników w odnośnym Urzędzie Granicznym Niemieckiej Centrali Robotniczej,

d) prześle powiatowej Władzy Administracji Ogólnej wymieniono pod a) dokumenty i kwoty, zaznaczając na zawiadomieniu dzień, w którym paszporty mają być gotowe.

II. *Urząd gminny* wykreśli z zawiadomienia P. U. P. P. nazwiska:

a) osób nieposiadających obywatelstwa polskiego (nie zapisanych do ksiąg ludności stałej, nie posiadających przynależności gminnej i t. d),

b) mężczyzn obowiązanych do stawienia się przed Komisją Poborową w roku bieżącym, t. j. poborowych urodzonych w 1907 r. oraz tych urodzonych w latach 1906, 1905 i 1904, którzy obowiązani są stawić się do Komisji Poborowej, jako też szeregowych służby czynnej, urlopowanych czasowo na przeciąg kilku miesięcy,

c) osób nie będących z zawodu rolnikami (np. robotników przemysłowych) oraz osób, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że zamierzają udać się do Niemiec w celach innych, aniżeli dla objęcia sezonowej pracy na roli, względnie w zakładach i przedsiębiorstwach rolniczych,

d) nieposiadających pełnej zdolności do pracy, z powodu młodocianego wieku, starości, kalectwa, choroby, jako też kobiet w ciąży.

e) kobiet niżej lat 21, o ile nie jadą wraz z rodziną lub godnemi zaufania osobami starszemi, za złożoneni w Urzędzie gminnym zezwoleniami rodziców (opiekunów), jak również ko-

biet poniżej lat 25 jeżeli mają być umieszczone pojedyńczo w miejscach pracy,

f) rodzin z niezdolnemi do pracy dziećmi.

III. *Powiatowe Władze Administracji Ogólnej* obowiązane są na podstawie wyżej wspomnianych dokumentów w trybie jaknajbardziej przyśpieszonym:

a) wystawić względnie prolongować osobom wymienionym w zawiadomieniach bez żądania okazania świadectwa kwalifikacyjnego oraz zaświadczeń wojskowego i o opłacenie podatku, bezpłatne paszporty do Niemiec z terminem ważności do 31. 12. 1928 r.

b) zaopatrzyć paszporty na stronie pierwszej pieczęcią *„paszport emigracyjny sezonowy“*, zaś na stronie trzeciej po słowach „udaje się do“, (czerwonym atramentem) w adnotację treści: „Niemiec na sezonowe roboty rolne“,

c) w wypadkach posiadania starych paszportów prolongować terminy ważności tychże do dnia 31/XII 1928 r. uskuteczniając notatki jak w punkcie b),

d) przesłać wystawione w ten sposób względnie prolongowano paszporty wraz z wklejonemi kartkami rejestracyjnemi Urzędom gminnym z poleceniem doręczenia robotnikom, po uprzedniem podpisaniu przez nich paszportów względnie, wyciśnięciu przez nich na stronie czwartej odcisków kciuka (dużego palca) prawej ręki.

Do paszportów dołączyć należy:

1) trzy egzemplarze kontraktów wymienionych w punkcie I A. z poleceniem wręczenia ich jednemu z robotników, którego nazwisko Urząd gminny podkreśli na kontrakcie. Z otrzymanych 3-ch egz. kontraktów robotnicy pozostawią dwa egzemplarze w Urzędzie Granicznym Niemieckiej Centrali Robotniczej; czwarty egzemplarz kontraktu prześle Starostwo do P. U. P. P.

2) zniżki kolejowe wymienione w punkcie IB

a) przesyłać co miesiąc P. K. U. wykazy szeregowych rezerwy w wieku od ukończonych lat 26-ciu do 40-stu lat, którzy otrzymali paszporty zagraniczne. Wykazy te powinny zawierać rubryki: nazwisko i imię, rok urodzenia, miejsce zamieszkania, datę wydania paszportu, dokąd wyjechał. Karty mobilizacyjne należy odebrać i dołączyć do wykazu.

Zarazem poleci Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) Urzędom gminnym podać do wiadomości interesowanych, że rezerwiści i szeregowi pospolitego ruszenia wyjeżdżający na podstawie paszportów na roboty sezonowe do Niemiec, powinni swój wyjazd meldować w gminie względnie Urzędzie meldunkowym, oraz meldować się w odnośnym Konsulacie Rzeczypospolitej Polskiej w terminie do dni 14-tu.

Paszporty winny być wystawione i doręczone robotnikom w takim terminie, aby mieli oni czas stawić się w odnośnym Urzędzie Granicznym Niemieckiej Centrali Robotniczej na wyznaczony w kontrakcie dzień.

Równocześnie zwrócić należy uwagę Urzędów gminnych na to, że pod odpowiedzialnością dyscyplinarną i sądowo-karną nie wolno im pobierać żadnych opłat, ani wynagrodzeń poza opłatą na koszta blankietu paszportowego.

Ponieważ emigracja sezonowa na roboty rolne w Niemczech rozpocznie się już w końcu stycznia, zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) zarządzić niezwłocznie ścisłe i sprawne wykonanie niniejszego okólnika przez podległe organy.

Jednocześnie uchyla się zarządzenie wydane okólnikiem Nr. 10 z dnia 13 stycznia 1927 roku Nr. IV AP. 466/27.

Za Dyrektora Departamentu

(—) *Śliwiński*

1 zał. Naczelnik Wydziału

1. OBJAŚNIENIE

dotyczące sposobu wypełniania formularza i trybu postępowania przy zapotrzebowaniach imiennych dla robotników zamieszkałych w jednej gminie.

Urząd Gminny winien bezzwłocznie po otrzymaniu niniejszego zawiadomienia zbadać, czy wymienione w niem osoby nie są wyłączone od wyjazdu, jako:

a) osoby nieposiadające obywatelstwa polskiego (niewpisane do ksiąg ludności stałej), nieposiadające przynależności gminnej i t. d.;

b) mężczyźni obowiązani do stawienia się przed komisją poborową w r. b., t. j. urodzeni w r. 1907, oraz ci z pośród urodzonych w latach 1906, 1905, i 1904, którzy obowiązani są stawić się do komisji poborowej, jakoteż szeregowi służby czynnej, urlopowani czasowo na przeciąg kilku miesięcy;

c) osoby, nie będące z zawodu rolnikami (np. robotnicy przemysłowi), jakoteż osoby, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że zamierzają udać się do Niemiec w celach innych aniżeli do objęcia sezonowej pracy na roli, wzgl. w przedsiębiorstwach rolniczych;

d) nie posiadający pełnej zdolności do pracy z powodu młodocianego wieku, starości, kalectwa, choroby, jakoteż kobiety w ciąży;

e) kobiety w wieku niżej lat 21, o ile nie jadą wraz z rodzinami lub godnemi zaufania osobami starszemi za złożonemi w Urzędach Gminnych zezwoleniami rodziców, opiekunów, mężów jak również kobiety poniżej 25 lat, jeżeli mają być umieszczone pojedyńczo w miejscach pracy;

f) rodziny z niezdolnemi do pracy dziećmi,

Nazwiska osób wyłączonych od wyjazdu lub nie pragnących jechać na proponowane im miejsca pracy należy wykreślić z niniejszego zawiadomienia, podając w uwadze przyczynę wykreślenia.

Odnośnie innych osób należy wypełnić pozostałe rubryki niniejszego zawiadomienia, poczem zawiadomienie to należy niezwłocznie przesłać do Starostwa, załączając: 1) kontrakty w 4-ch egzemplarzach, podpisane przez robotników, 2) odebrane od osób zainteresowanych stare paszporty zagraniczne, a w razie ich braku po dwie fotografje, oznaczone imieniem i nazwiskiem, potwierdzone przez Urząd Gminny i stwierdzające identyczność osoby oraz 50 groszy na koszty blankietu nowego paszportu, 3) karty rejestracyjne (statystyczne) z wypełnionemi rubrykami, 4) niniejsze zawiadomienie z wypełnionemi rubrykami.

Starostwo na tej podstawie wystawi paszporty, wzgl. przedłuży ważność paszportów starych, poczem prześle je Urzędowi Gminnemu, dołączając kontrakty w trzech egzemplarzach. Urząd Gminny dołącza paszporty właścicielom po podpisaniu przez nich paszportów nowych, względnie wyciśnięciu na stronie czwartej odcisków kciuka (dużego palca prawej ręki), wraz z kontraktami w trzech egzemplarzach i ew. zniżkami kolejowemi. Kontrakt zbiorowy wręczy Urząd Gminny jednej z objętych nim osób, podkreślając jej nazwisko na kontrakcie, zaś reszcie robotników wręczy „poświadczenie umowy o pracę". Doręczenie powyższych dowodów winno nastąpić w takim terminie, aby robotnicy mieli czas stawić się w Urzędzie Granicznym na oznaczony na kontrakcie dzień.

2. OBJAŚNIENIE

dotyczące sposobu wypełniania formularza i trybu postępowania przy zapotrzebowaniach imiennych dla robotników zamieszkałych w różnych gminach względnie powiatach.

Urząd Gminny zbada niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia z Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy i wyłączy od wyjazdu osoby, których dotyczą punkty od a—f w objaśnieniu pierwszem, lub które nie zgodzą się na objęcie proponowanej im pracy w odnośnym majątku, oraz odnotuje przyczynę wyłączenia, nie wypełniając rubryk, dotyczących personalji robotnika.

Obok nazwiska innych osób Urząd Gminny wypełni resztę rubryk, wyśle je na dzień i do miejscowości wskazanej przez P. U. P. P., dopilnowując, aby robotnicy zabrali ze sobą niniejszy formularz wraz z staremi paszportami względnie fotografjami, ze stwierdzoną na odwrocie tożsamością osoby przez Urząd Gminny. Paszporty zagraniczne nowe, wzgl. prolongowane, oraz zniżki kolejowe, Urząd Gminny odbiera w Starostwie poczem doręcza robotnikom w sposób podany w objaśnieniu pierwszem. Kontrakty i poświadczenia umowy o pracę otrzymują robotnicy w P. U. P. P. po podpisaniu kontraktów.

Nr.................... ...., dnia......................192......r.

zawiadomienie o wezwaniach imiennych dla emigrantów sezonowych do Niemiec.

Do

URZĘDU GMINNEGO

w..

Dla wymienionych na odwrotnej stronie niniejszego zawiadomienia mieszkańców tamtejszej gminy nadeszło wezwanie imienne (kontrakt) do pracy sezonowej u pracodawcy (nazwisko:).. w (miejscowość:).......................... ....w Niemczech.

W załączeniu kontraktów:....................

poświadczeń umowy o pracę:....................

kart rejestracyjnych:....................

zniżek kolejowych:....................

(Pieczęć P. U. P. P. wzgl. Starostwa pełniącego funkcje P. U. P. P.)

....
(podpis)

Patrz uwaga na str. 3.

URZĄD GMINNY ...., dnia......................192.....

w....................................

Do

Nr......................

STAROSTWA

w..

Urząd Gminny przedstawia, załączając:

kontraktów:....................

kart rejestracyjnych:....................

starych paszportów:....................

fotografij:....................

oraz kwotę....................zł............gr.

....
(podpis wójta)

WYPEŁNIA P. U. P. P.			WYPEŁNIA URZĄD GMINNY												
L. p.	Nazwisko i imię	Miejsce zamieszkania	Rok urodzenia	Miejsce urodzenia	Na jakiej podstawie jest obywatelem polskim (miejsce zapis. do ksiąg ludności stałej, przynależność gminna i t. d.)	Jeśli posiada stary paszport: przez kogo wystawiony?	Nr.	data	Jeśli nie posiada starego paszportu: wzrost	twarz	włosy	oczy	znaki szczególne	Czy złożył 50 groszy	Uwaga
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
													Razem kwota:		

Urząd Gminny potwierdza odbiór ze Starostwa .... paszportów z wklejonemi kartami rejestracyjnemi oraz........................kontraktu (-ów). Dnia........................./..........................192.........r.

....

(podpis)

15.

Okólnik Nr. 13 z dn. 19 stycznia 1928 r. Nr. SG. 4888/27 do Pana Wojewody (wszystkich z wyjątkiem Poleskiego) w sprawie wypłaty należnych robotnikom zarobków od przedsiębiorców, prowadzących roboty na rzecz instytucyj komunalnych.

Przedsiębiorcy wykonywujący roboty na rzecz związków komunalnych nie zawsze wywiązują się w terminie ze swych zobowiązań i bardzo często powtarzają się fakty zalegania z wypłatą zarobków robotniczych ze strony wspomnianych przedsiębiorców.

Podobne wypadki budzą słuszne niezadowolenie wśród ludności robotniczej, wtrącanej w głód i nędzę przez nieuczciwych lub lekkomyślnych przedsiębiorców, co w swej konsekwencji wywołać może skutki zgoła dla Państwa niepożądane.

Ze względu na powyższe zechce Pan Wojewoda wydać zarządzenie do wszystkich Wydziałów Powiatowych i Magistratów miast wydzielonych na obszarze podległego Mu Województwa, zalecające im ażeby w umowach zawieranych z przedsiębiorcami na wykonywanie robót na rzecz związków komunalnych obowiązkowo wprowadzona była następująca klauzula:

„o ile w czasie trwania budowy robotnicy zgłoszą pretensję z racji nie wypłacenia im przez przedsiębiorcę należącego zarobku — związek komunalny .... (wymienić) zawezwie pisemnie przedsiębiorcę do uskutecznienia tej wypłaty w terminie 3-dniowym. Jeżeli pomimo wezwania przedsiębiorca wypłaty nie uskuteczni, związek komunalny .... (wymienić) opłaci robotników bezpośrednio na rachunek i w obecności przedsiębiorcy lub jego zastępcy. Wypłacona robotnikom kwota będzie potrącona z najbliższego rachunku lub też z braku tego ostatniego z kaucji. Kaucja zmniejszona z wyżej podanych powodów lub też z jakichkolwiek innych przyczyn powinna być przez przedsiębiorcę lub dostawcę uzupełniona do umownej wysokości w przeciągu dni 8-miu po wezwaniu. W razie przeciwnym umowa może być rozwiązana z winy przedsiębiorcy (dostawcy) z zastosowaniem wszelkich następstw z niedotrzymania umowy wynikających“.

Jednocześnie zarządzi Pan Wojewoda, by wspomniane związki komunalne nadsyłały Urzędowi Wojewódzkiemu wykazy firm, które nie wywiązały się z przyjętych zobowiązań w stosunku do robotników w celu odpowiedniego zwrócenia na nie uwagi właściwych władz państwowych i komunalnych oraz zużytkowania tej informacji przez wspomniane władze przy sposobności ubiegania się przez wymienionych przedsiębiorców o powierzenie im robót.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Sławoj Składkowski*

16.

Okólnik Nr. 14 z dn. 19 stycznia 1928 r. Nr. OB. 118/1/28 do wszystkich P. P. Wojewodów i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie opłaty stemplowej od uwierzytelnienia podpisu.

Według oznajmienia Ministerstwa Skarbu niektóre Starostwa uwierzytelniły bez pobrania opłaty stemplowej podpisy, umieszczone na skryptach dłużnych, stwierdzających otrzymane pożyczki od państwowego Banku Rolnego.

Wymieniony Bank w konkretnych wypadkach pobrał należne opłaty od interesantów i wniósł je do Kasy Skarbowej, wobec czego, o ile chodzi o te wypadki, niema już nic do zarządzenia.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę (P. Komisarza Rządu) o zwrócenie uwagi podwładnych władz i urzędów, że uwierzytelnienie podpisu podlega opłacie stemplowej według zasad, podanych w art. 158 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r, o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570). Opłacie, o której mowa, podlega nietylko uwierzytelnienie podpisu osoby prywatnej, ale też uwierzytelnienie podpisu osoby urzędowej (np. wójta gminy), która uwierzytelniła podpis osoby prywatnej.

Powołany art. 158 postanawia między innemi, że „suma opłat za poświadczenie podpisów, umieszczonych na tym samym dokumencie, nie może przewyższać 3 zł.“ W przypadku uwierzytelnienia podpisów nietylko dłużników, lecz także poręczycieli należy przytoczone postanowienie stosować oddzielnie do podpisów dłużników i oddzielnie do podpisów poręczycieli, gdyż skrypt dłużny i poręczenie są to dwa dokumenty *oddzielne*, a tej ich odrębności nie usuwa okoliczność, że obydwa są napisane na tym samym papierze. Jeżeli więc na skrypcie dłużnym, podpisanym przez czterech solidarnych dłużników, znajdują się podpisy dwóch poręczycieli, to łączna opłata za poświadczenie tych sześciu podpisów wynosi 5 zł., t. j. 3 zł. plus 2 zł.

Naczelnik Wydziału
(—) *A. Robaczewski*

17.

Okólnik Nr. 15 z dn. 26 stycznia 1928 r. Nr. AP. 626/alko/R. Do wszystkich pp. Wojewodów i p. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie zakazu sprzedaży i wyszynku napojów alkoholowych w związku z wyborami.

Wobec zbliżających się wyborów do Sejmu i Senatu przypominam postanowienia art. 7 punkt e/1 ustawy z dn. 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych (Dz. Ust. z 1922 r. Nr. 35, poz. 299) oraz art. 64 ordynacji wyborczej (Dz. Ust. z 1922 Nr. 66 poz. 590), w myśl których wszelka sprzedaż, wyszynk lub podawanie napojów alkoholo-

wych są zakazane z mocy samego prawa od godz. 18 dnia poprzedzającego wybory i przez cały dzień wyborów. Ponieważ wybory odbędą się w niedzielę (dn. 4 i 11 marca b. r.), obowiązuje również normalny zakaz sprzedaży i wyszynku napojów alkoholowych w dni świąteczne i od godz. 15 dnia poprzedzającego.

Ze względu na to, że w ostatnich dniach przed wyborami należy się spodziewać tłumnych zebrań ludności, polecam pp. Wojewodom (Komisarzowi Rządu), w celu zapewnienia spokoju i porządku publicznego, zakazać również, na podstawie art. 7 pkt e/2 ustawy z dn. 23 kwietnia 1920 r. (Dz. Ust. z 1922 r. Nr. 35, poz. 299) i stosownie do § 6 rozporządzenia z dn. 2 czerwca 1922 r. (Dz. Ust. Nr. 51, poz. 462) wszelkiego rodzaju sprzedaży, wyszynku i podawania napojów alkoholowych przez cały przeciąg dni 2 i 3 marca i przez cały dzień 10 marca b. r.

Przypomnienia o zakazie sprzedaży, wyszynku i podawania napojów alkoholowych w dniach wyborów oraz zarządzenia wydane na podstawie art. 7 pkt. e/2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. należy podać w stosowny sposób do wiadomości publicznej.

W wyjątkowych wypadkach pp. Wojewodowie (Komisarz Rządu) mogą dla poszczególnych miejscowości, gdy zachodzą okoliczności przewidziane w art. 7 pkt. e/2 ustawy z dn. 23 kwietnia 1920 r. i gdy ze względu na miejscowe warunki bezpieczeństwa uznają to za potrzebne, wydać zakaz sprzedaży, wyszynku i podawania napojów alkoholowych również na czas dłuższy niż przytoczony powyżej, jednakże zarządzenia takie należy stosować tylko w wypadkach rzeczywistej potrzeby.

Ze względu na to, że zapobieżenie nadużycia alkoholu w ostatnich dniach przed wyborami i podczas wyborów ma w interesie spokojnego przebiegu akcji wyborczej pierwszorzędne znaczenie, polecam wydać stosowne zarządzenia aby zakaz był jaknajściślej i bez żadnych wyjątków przestrzegany. Właścicieli zakładów ze sprzedażą lub wyszynkiem napojów alkoholowych należy uprzedzić, że każde wykroczenie przeciwko zakazowi pociągnie za sobą, ze względu na swój charakter niezależnie od kary, niezwłoczne cofnięcie koncesji w myśl ustępu drugiego art. 8, ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r.

PP. Starostów i Komendantów Policji Państwowej czynię osobiście odpowiedzialnymi za ścisłe wykonanie i dopilnowanie przestrzegania wydanych zarządzeń.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *Sławoj Składkowski*

18.

Okólnik Nr. 16 z dn. 25 stycznia 1928 r. Nr. OP. 710/1. R. Do wszystkich P. P. Wojewodów P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i P. Komendanta Głównego Policji Państwowej w sprawie zaliczania służby wojskowej do wysługi emerytalnej.

W celu jednolitego stosowania postanowień ustawy emerytalnej z dn. 11/12 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 6, poz. 46), jej uzupełnień oraz okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 30/4. 1925 roku Nr. 5885 (podanego Panom do wiadomości okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 14/7. 1925 r. Nr. 71/AP. 4707) w sprawie zaliczania funkcjonarjuszom polskim do wysługi emerytalnej służby wojskowej tak polskiej, jak i pełnionej w państwach zaborczych, Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów oraz Ministerstwem Spraw Wojskowych pismem okólnem z dnia 13 stycznia 1928 r. L. D. I. 21210/5/27 wyjaśnia, co następuje:

O ile chodzi o służbę wojskową, pełnioną w b. państwach zaborczych, należy odróżnić odrębne i inne przepisy, które w każdem z tych państw obowiązywały w sprawie zaliczania służby wojskowej do wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych, a wówczas z zestawienia tych przepisów z postanowieniami art. 81 oraz art. 15, 37, 38 i 85 wyżej wymienionej ustawy okaże się konieczność następującego postępowania przy zaliczaniu do wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych polskich służby wojskowej, pełnionej w b. państwie austro-węgierskiem, niemieckiem lub rosyjskiem, a mianowicie:

A) Ze służby wojskowej w b. państwie austro-węgierskiem do wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych polskich wlicza się każdą czynną służbę wojskową pod warunkiem bezpośredniego przejścia z niej do państwowej służby cywilnej austro-węgierskiej. Jako bezpośrednie przejście uważać należy również wstąpienie do wspomnianej państwowej służby cywilnej, gdyż odnośna osoba zwolniona już została wprawdzie z czynnej służby wojskowej, nie przestała jednak należeć do nieczynnej rezerwy wojska, obrony krajowej lub marynarki wojennej i gdy na wypadek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia armji do stopy wojennej, względnie w razie powołania na ćwiczenia — obowiązana była stawić się do szeregów we wspomnianych formacjach. Czas pozostawania w takiej rezerwie—a więc przed zupełnem zwolnieniem z tych formacyj uważany ma być narówni z czasem czynnej służby wojskowej, o ile chodzi o określenie bezpośredniego przejścia z niej do państwowej służby cywilnej. Ze względu na postanowienia art. 85 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 46 z r. 1924) — przerwy, zaszłe między w sposób powyższy określoną służbą wojskową austro-węgierską, a policzalną do wysługi emerytalnej służbą państwową polską, o ile wstąpienie do niej nastąpiło najpóźniej do dnia 30 września 1923 r., nie stoją na przeszkodzie wliczeniu tych okresów służby wojskowej austro-węgierskiej do wysługi emerytalnej polskiej, które byłyby policzalne do wysługi emerytalnej w b. państwie austro-węgierskiem w razie bezpośredniego przejścia z czynnej służby wojskowej do służby państwowej cywilnej w tem państwie.

Przyznane osobom wojskowym b. armji austro-węgierskiej prawo doliczania lat wojennych przy wymiarze należytości spoczynkowej przysłu-

guje również tym funkcjonarjuszom państwowym polskim, którzy w myśl powyższego mają prawo do zaliczenia im do wysługi emerytalnej służby wojskowej w b. państwie austro-węgierskiem. Takie doliczenie lat wojennych należy się również tym funkcjonarjuszom państwowym, którzy w b. państwie austro-węgierskiem pełnili służbę w czasie wojny w swym charakterze funkcjonarjuszów państwowych cywilnych, przydzielonych do służby przy oddziałach, zakładach i innych organach operujących armji.

Osobom wymienionym w poprzednim ustępie należy się wobec tego doliczenie tylko jednego roku wojennego, jeżeli pełniły służbę wojenną przed dniem 1 sierpnia 1914 r. w jednej wojnie przez przeciąg czasu dłuższy niż jeden rok. W razie pełnienia jej tylko przez jeden rok lub krócej — służbę wojenną liczyć należy podwójnie.

W czasie wojny ostatniej, trwającej od 1 sierpnia 1914 r. do 31 października 1918 roku w obrębie każdego roku kalendarzowego służbę wojenną liczyć należy podwójnie, jeżeli odnośna osoba w danym roku kalendarzowym:

a) pozostawała podczas wojny conajmniej przez 3 miesiące w czynnej służbie wojskowej albo w charakterze funkcjonarjusza państwowego cywilnego, przydzielonego do służby przy oddziałach, zakładach i innych organach operujących armji, albo

b) bez względu na czas trwania tej służby - brała udział w walkach lub odniosła ranę w obliczu nieprzyjaciela lub z powodu trudów wojennych — a więc także z powodu chorób epidemicznych — stała się niezdolną do służby.

B) Ze służby wojskowej w b. państwie niemieckiem do wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych polskich wlicza się każdy okres służby wojskowej czynnej bez ograniczenia i bez względu na przerwy w tej służbie oraz na przerwy między nią a służbą państwową cywilną.

Jeżeli służba wojskowa przypadała na czas wojny, należy doliczyć tylko jeden rok wojenny, gdy służba wojskowa pełniona była przed dniem 1 sierpnia 1914 r. w jednej wojnie przez przeciąg czasu dłuższy niż jeden rok. W razie pełnienia jej przez jeden rok lub krócej oraz w czasie wojny ostatniej, trwającej od 1 sierpnia 1914 r. do 31 grudnia 1918 r., służba wojskowa liczy się podwójnie. Należy jednak przytem brać pod uwagę w czasie wojny każdy rok kalendarzowy zosobna i zaliczać w nim podwójnie służbę wojskową tylko pod warunkiem, gdy dana osoba w tym roku kalendarzowym:

a) brała udział w bitwie, potyczce, walce pozycyjnej albo oblężeniu;

b) nie była wprawdzie przed nieprzyjacielem, ale z powodów służbowych znajdowała się conajmniej przez dwa miesiące na terenie wojennym.

Podczas pokoju spędzona służba w marynarce wojennej niemieckiej przy podróżach poza obręb morza północnego i niemieckiego (Nord und Ostsee) ma być liczona w stosunku 40 dni za jeden miesiąc pod warunkiem, że pobyt na obcych wodach trwał bez przerwy conajmniej sześć miesięcy.

C) Ze służby wojskowej w b. państwie rosyjskiem do wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych polskich wlicza się każdą czynną służbę wojskową.

Ze służby wojskowej, pełnionej w czasie wojny rosyjsko-japońskiej, trwającej od 27 stycznia 1904 r. do 31 sierpnia 1905 r. i wojny ostatniej trwającej od 1 sierpnia 1914 r. do 31 października 1917 r., należy liczyć podwójnie czas pozostawania na terenie wojennym. Czas ten liczy się jednak podwójnie tylko pod warunkiem, że dana osoba brała udział chociażby w jednym boju lub pozostawała chociażby jeden raz pod ogniem nieprzyjacielskim. Jedynie rannym, ewakuowanym poza teren działań wojennych liczy się podwójnie także poza tym terenem czas pozostawania w stanie rannych.

D) Przy zaliczeniu do wysługi emerytalnej w Państwie Polskiem w myśl art. 81 ustawy emerytalnej służby wojskowej, spędzonej w b. państwach zaborczych należy mieć na uwadze, że:

1) z wyjątkiem służby wojskowej na obszarze operacyjnym — innej służby spędzonej przed ukończeniem 18-tu lat życia nie można wliczać do wysługi emerytalnej;

2) jakkolwiek przepisy b. państw zaborczych nie zawierały pod tym względem żadnych ograniczeń — policzalny czas obowiązkowej służby wojskowej w tych państwach może mieć w Państwie Polskiem wpływ tylko na wysokość uposażenia emerytalnego, a nie na uzasadnienie roszczenia o to uposażenie, gdyż inaczej sposób zaliczania tej służby byłby korzystniejszy niż sposób zaliczania obowiązkowej służby wojskowej polskiej w myśl art. 37 ustawy emerytalnej;

3) czas przebyty w niewoli wojennej, o ile dostanie się do niej nastąpiło bez własnej winy, zalicza się pojedyńczo;

4) przy zaliczaniu—tak pojedyńczo, jak podwójnie—służby wojskowej, spędzonej podczas wojny w jednem z b. państw zaborczych, jest bez znaczenia, czy służba ta przypadała przed wstąpieniem, czy po wstąpieniu funkcjonarjusza do państwowej służby cywilnej.

E) Służba wojskowa w polskich formacjach wojskowych, uznanych przez b. państwa zaborcze za części składowe ich armji — jeżeli nie zalicza się jej do wysługi emerytalnej jako służby w wojsku polskiem w myśl znowelizowanego art. 105 ustawy emerytalnej, a więc jako służby w formacjach wojskowych, wymienionych w § 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 19 stycznia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 72)—winna być zaliczoną do wysługi emerytalnej tak, jak służba w tych armjach w myśl postanowień, przewidzianych wyżej w punktach A) B) C) i D) — zależnie od tego, które z b. państw zaborczych daną polską formację wojskową uznało za część składową swej siły zbrojnej.

II. Ze służby wojskowej w Państwie Polskiem:

a) do wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych wlicza się czas czynnej służby w wojsku polskiem, gdy funkcjonarjusz nie spełniał jej równocześnie z państwową służbą cywilną.

Należy przytem mieć na uwadze, że:

1) z wyjątkiem służby wojskowej na obszarze operacyjnym — innej służby, spędzonej przed ukończeniem 18-u lat życia, nie można wliczać do wysługi emerytalnej;

2) służba wojskowa obowiązkowa ma wpływ tylko na wysokość uposażenia emerytalnego, a nie na uzasadnienie roszczenia o to uposażenia;

b) czas czynnej służby wojskowej polskiej, odbytej podczas wojny od dnia rozpoczęcia działań wojennych do dnia podpisania traktatu pokoju, zalicza się podwójnie do wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów państwowych.

Służbę wojskową, pełnioną w czasie ostatniej wojny, zalicza się w ten sposób, po dzień 18 października 1920 r., to jest po dzień zawieszenia broni, poprzedzającego zawarcie pokoju z Rosją i Ukrainą, u tych funkcjonarjuszów, którzy przeszli w stan spoczynku lub zmarli przed dniem 17 grudnia 1926 r. Tym zaś, którzy przeszli, względnie przejdą, w stan spoczynku lub zmarli po dniu 17 grudnia 1926 r., podwójne liczenie służby wojskowej w czasie wojny w myśl art. 1 p. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 122, poz. 705) należy się po dzień 18 marca 1921 r., to jest po dzień podpisania traktatu pokoju z wymienionemi państwami.

Przy częściowej mobilizacji oblicza się podwójnie czas służby odbytej w formacjach zmobilizowanych oraz w Ministerstwie Spraw Wojskowych i Naczelnem Dowództwie.

Przy podwójnem liczeniu jest bez znaczenia, czy służba wojskowa funkcjonarjuszów państwowych w czasie wojny pełniona była przed wstąpieniem, czy po wstąpieniu do państwowej służby cywilnej, oraz czy była to służba wojskowa obowiązkowa, czy ochotnicza lub dobrowolna. Ustawa emerytalna z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 46 z r. 1924) nie zawiera bowiem pod tym względem żadnych zastrzeżeń;

c) należy natomiast mieć na uwadze, że służba wojskowa nieobowiązkowa, aby mogła być wogóle policzalną do wysługi emerytalnej łącznie ze służbą państwową cywilną — winna być służbą nieprzerwaną w myśl art. 10 powołanej ustawy emerytalnej z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ostatnim ustępie art. 37 i w art. 85 cytowanej ustawy;

d) czas przebyty w niewoli wojennej — jeżeli dostanie się do niej nastąpiło bez własnej winy — liczy się do wysługi emerytalnej pojedyńczo;

e) postanowienie to — o ile dotyczy pozostających w niewoli funkcjonarjuszów państwowych cywilnych, jak również prawo do podwójnego liczenia czasu służby w myśl art. 15 ustawy emerytalnej do wysługi emerytalnej tych funkcjonarjuszów państwowych, którzy w swym charakterze funkcjonarjuszów państwowych cywilnych w czasie wojny lub mobilizacji pełnią służbę w formacjach wojskowych, względnie na terenie operacyjnym są podporządkowani dowództwu armji — może w myśl drugiego ustępu art. 92 tejże ustawy mieć zastosowanie dopiero po 1 października 1923 r.

Naczelnik Wydziału
(—) *Dobrowolski*

19.

Okólnik Nr. 17 z dnia 25 stycznia 1928 r. Nr. OB. 162/1/28 do wszystkich P. P. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Pana Naczelnika Urzędu do spraw mniejsz. w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie opłaty stemplowej od podania wniesionego drogą telegraficzną.

Zdarza się, że od podania wniesionego drogą telegraficzną, nie uiszczono opłaty stemplowej w sposób podany w ustępie drugim art. 151 ustawy o opłatach stemplowych z dnia 1-go lipca 1926 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 98, poz. 570) (t. j. przez umieszczenie znaczków stemplowych lub kwitu kasowego na blankiecie telegramu) i że na skutek tego tekst telegramu nie zawiera adnotacji urzędu, przyjmującego telegram, stwierdzający uiszczenie opłaty, że jednak następnie urząd do którego wniesiono podanie telegraficzne otrzymuje pocztą drugie podanie, którego treść istotnie nie różni się od treści podania telegraficznego (które więc nie zawiera żadnych dalszych wniosków oprócz już ujawnionych w podaniu telegraficznem).

Jeżeli to drugie podanie jest zaopatrzone w znaczki stemplowe, odpowiadające opłacie, należnej według treści podania, to tem samem została uiszczona opłata od podania telegraficznego Nie należy więc z powodu nieuiszczenia odrazu opłaty od podania telegraficznego wdrażać postępowania, przewidzianego w art. 152 ustawy o opłatach stemplowych.

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 16 I. b. r. L. D. V 396/6.

Naczelnik Wydziału
(—) *A. Robaczewski*

20.

Okólnik Nr. 18 z dn. 26 Stycznia 1928 r. Nr. OB. 173/1/28 do wszystkich P. P. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Pana Naczelnika Urzędu do spraw mniejsz. w Katowicach oraz Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w sprawie dodatku ekonomicznego na żonę zwolnioną ze służby państw. za 3 miesięczną odprawą.

W związku z okólnikiem z dnia 12 sierpnia 1927 r. Nr. 153/ OB. 2661 w sprawie zwrotu odpraw Ministerstwo Spraw Wewnętrznch zgodnie z pismem Ministerstwa Skarbu z dn. 10 stycznia

b. r. L. D. III. 3230/1—zmienia okólnik swój z dn. 30 kwietnia 1924 r. Nr. 44/AB. 2756 w sprawie wykładni przepisów o dodatku ekonomicznym na żonę, zwolnioną ze służby państwowej za 3 miesięczną odprawą, w tym kierunku, że odprawa, unormowana art 116 wymienionej ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. i odprawa unormowana art. 44 ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 6, poz. 46) nie podpadają pod pojęcie uposażenia względnie zaopatrzenia w rozumieniu art. 4 lit. a ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), że zatem funkcjonarjuszowi państwowemu (względnie sędziemu, prokuratorowi, wojskowemu), którego żona przy zwolnieniu ze służby państwowej otrzymała wspomnianą odprawę — przysługuje prawo do dodatku ekonomicznego na tę żonę już od pierwszego dnia najbliższego miesiąca po dniu jej zwolnienia.

Naczelnik Wydziału

(—) *A. Robaczewski*

21.

Okólnik Nr. 19 z dnia 7 lutego 1928 r. Nr. OB. 19/2/28 do wszystkich P. P. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Pana Prezydenta m. st. Warszawy w sprawie diet i kosztów podróży członków komisyj wyborczych.

W wykonaniu art. art. 28 i 118 ordynacji wyborczej do Sejmu, zawartej w ustawie z dnia 28 grudnia 1922 r. (Dz. Ust. R. P Nr. 66, poz. 590) zarządzam w porozumieniu z Ministrem Skarbu, co następuje;

1. Członkowie Okręgowych komisyj wyborczych, przewodniczący oraz członkowie obwodowych komisyj wyborczych, o ile wskutek udziału w pracach wyborczych ponieśliby dotkliwy uszczerbek w swym zarobku dziennym, otrzymują na odpowiednio uzasadnione żądanie pełne diety dzienne za dnie rzeczywistej pracy, o ile zaś mieszkają poza miejscem swego urzędowania — również zwrot kosztów podróży według norm, ustalonych dla funkcjonarjuszów państwowych przy podróżach służbowych.

Wymienione wyżej osoby z wyjątkiem osób, wyszczególnionych w p. 2 niniejszego okólnika otrzymują diety i zwrot kosztów podróży w następującej wysokości:

a) członkowie okręgowych komisyj wyborczych według VI stopnia służbowego,

b) przewodniczący i członkowie obwodowych komisyj wyborczych według VII stopnia służbowego.

Zastępcom przysługują diety i zwrot kosztów podróży według powyższych norm, gdy wchodzą w skład komisyj w razie nieobecności członków lub przewodniczących, których zastępują.

2. Funkcjonarjusze państwowi, sędziowie, prokuratorzy i wojskowi, pełniący funkcje przewodniczących i członków komisyj wyborczych, w razie wyjazdów związanych z pełnieniem tych funkcyj, otrzymują diety i zwrot kosztów podróży według zasad ustalonych w obowiązujących przepisach o należnościach za podróże służbowe; osoby te otrzymywać zatem będą diety w wysokości zależnej od stopnia służbowego, względnie grupy (dla sędziów i prokuratorów) danego funkcjonarjusza — przewodniczącego lub członka komisji.

3. Osoby, pełniące funkcje komisarzy wyborczych, otrzymują diety i zwrot kosztów podróży na analogicznych warunkach (p. p. 1 i 2) jak członkowie komisyj wyborczych, przytem komisarze wyborczy, będący funkcjonarjuszami państwowymi, sędziami, prokuratorami i wojskowymi otrzymują te należności w wysokości według posiadanego stopnia służbowego względnie grupy, pozostali zaś według VI stopnia służbowego.

4. Każdy rachunek diet i kosztów podróży ma zawierać stwierdzenie, że w danym wypadku zachodzą warunki, przewidziane w p. 1 wzgl. 2 niniejszego okólnika, konieczność odbycia podróży oraz należyte użycie środków komunikacyjnych. Stwierdzenie to winno być dokonane — o ile chodzi o należności:

a) przewodniczący Okręgowych Komisyj wyborcych i komisarzy wyborczych występujących w charakterze organów G. K. W. Art. 16 ust 2 ordyn. wyb. w/g ustawy z dn. 21 IX.22 (Dz. U. 81, poz. 723 — przez Generalnego Komisarza Wyborczego;

b) członków okręgowej komisji wyborczej i przewodniczących obwodowych komisyj wyborczych przez przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej;

c) członków obwodowej komisji wyborczej przez przewodniczącego obwodowej komisji wyborczej.

5. Diety i koszty podróży przyznaje i wypłaca wymienionym w niniejszym okólniku osobom Wojewoda, na którego terenie komisja wyborcza urzęduje, a w m. st. Warszawie Komisarz Rządu, z wyjątkiem należności, przysługujących na zasadzie p. 1 niniejszego okólnika członkom komisyj obwodowych, wybranym przez rady gminne, które to należności przyznają i wypłacają (art. 100 ordynacji wyborczej) zarządy odnośnych gmin wzgl. magistraty; w wypadku, gdyby zarząd gminy nie uczynił zadość temu obowiązkowi, służy zainteresowanym stronom prawo zwrócenia się do bezpośredniej władzy nadzorczej, która wyda odpowiednie zarządzenia na zasadzie przysługujących jej uprawnień nadzorczych.

Należności, wypłacane przez Wojewodę (Komisarza Rządu na m. st. Warszawę) pokrywane będą z kredytu na koszty wyborów do Sejmu i Senatu.

Niniejsze zarządzenie podać należy do wiadomości przewodniczących okręgowych i obwodowych komisyj wyborczych, komisarzy wyborczych oraz organów samorządowych.

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) *Sławoj Składkowski*

22

Okólnik Nr. 20 z dn. 13 lutego 1928 r. Nr. OB. 225/1/28. Do Wszystkich P. P. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach w sprawie przekazywania zaliczek na uposażenie za pośrednictwem poczty.

Nawiązując do okólnika swego z dn. 21 grudnia 1927 r. Nr. 224/OB. 4236, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że koszty powstałe w razie ewentualnego przekazania za pośrednictwem poczty funkcjonarjuszom państwowym, zamieszkałym poza siedzibą władzy asygnującej, kwot z tytułu zaliczek na uposażenie, mają ponosić sami funkcjonarjusze.

W związku z tem Ministerstwo Skarbu zarządziło, aby kasy skarbowe potrącały odnośne kwoty z sumy asygnowanej funkcjonarjuszowi państwowemu zaliczki na uposażenie.

O powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 23 stycznia b. r. L. D. VII. 12/2.

Naczelnik Wydziału

(—) *A. Robaczewski*

23.

Okólnik Nr. 21 z dnia 17 lutego 1928 r. Nr. OB. 321/1/28. Panu Wojewodzie (Wszystkim), Panu Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę w sprawie papierów wartościowych przepadłych względnie ofiarowanych na rzecz Skarbu Państwa.

Podając do wiadomości powyższy okólnik Ministerstwa Skarbu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza, aby ofiarowane oraz przepadłe względnie skonfiskowane na rzecz Skarbu Państwa depozyty w papierach wartościowych, jak również depozyty rzeczowe, przechowywane w kasach skarbowych, a pozostające w dyspozycji P. P. Wojewodów (P. Komisarza Rządu), były przelewane w trybie § 61 względnie § 65 przepisów rachunkowo-kasowych (Dziennik Urzędowy Min. Skarbu Nr. 45 z 1921 r. do Centralnej Kasy Państwowej do dyspozycji Ministerstwa Skarbu bezzwłocznie po ofiarowaniu lub prawomocnem przyznaniem ich na rzecz Skarbu Państwa.

Do asygnacji względnie pisma, na podstawie którego omawiane wyżej depozyty winny być przelane do Centralnej Kasy Państwowej należy dołączyć orzeczenie, na zasadzie którego papiery wartościowe przeszły na rzecz Skarbu Państwa. W orzeczeniu tem powinno być wyraźnie wskazane, w jaki sposób należy zarachować dochód ze sprzedaży względnie realizacji papierów wartościowych.

Naczelnik Wydziału

3 zał. (—) *A. Robaczewski*

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. VII. 3252/2/27. Odpis.
Warszawa, dn. 1. II. 1928 r.

Okólnik Nr. 15.

Do wszystkich izb skarbowych i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Skarbowy) w Katowicach.

Celem unormowania jednolitego sposobu postępowania kas skarbowych z papierami wartościowemi, przepadłemi, względnie skonfiskowanemi lub ofiarowanemi na rzecz Skarbu Państwa, Ministerstwo Skarbu zarządza, co następuje:

1) Wszelkie papiery wartościowe, złożone w myśl obowiązujących przepisów w kasach skarbowych, jako kaucje i wadja do dyspozycji instytucji państwowych *w razie orzeczenia przepadłości względnie konfiskaty*, powinny być, po prawomocnem przyznaniu ich na własność Skarbu Państwa, przesyłane na podstawie zarządzenia odnośnej instytucji państwowej do Centralnej Kasy Państwowej przy pismach wzór Nr. 1.

2) Przed wysłaniem do Centralnej Kasy Państwowej przepadłych względnie skonfiskowanych papierów wartościowych (p. 1) powinny być one zapisane na rozchód w trybie postanowień § 72 względnie § 132 Instr. dla kas skarbowych.

3) Do pisma wzór Nr. 1, wymienionego w p. 1, powinno być dołączone orzeczenie odnośnej władzy, na zasadzie którego papiery wartościowe przeszły na rzecz Skarbu Państwa. W orzeczeniu powinno być wyraźnie wskazane, w jaki sposób należy zarachować dochód ze sprzedaży względnie z realizacji papierów wartościowych.

4) W ten sam sposób, t. j. przy pismach wzór Nr. 1, powinny być przesyłane do Centralnej Kasy Państwowej papiery wartościowe, ofiarowane na rzecz Skarbu Państwa, przyczem w tych wypadkach powinny być zachowane następujące warunki:

a) jeżeli papiery wartościowe, ofiarowane na rzecz Skarbu Państwa, strona złoży bezpośrednio w kasie skarbowej lub nadeśle pocztą, kasa skarbowa powinna zapisać takie papiery według nominalnej wartości jako własny depozyt, wydać ofiarodawcy pokwitowanie (wzór Nr. 8 do § 47 Instr., dla kas skarb.), następnie zapisać te papiery na rozchód na podstawie noty kasowej i postąpić po myśli p. 1-go;

b) jeżeli nastąpi zrzeczenie się praw na rzecz Skarbu Państwa do papierów wartościowych, które mają być zwrócone wskutek zapadłej decyzji odnośnej władzy i znajdują się już w przechowaniu depozytowem kasy skarbowej, papiery te powinny być zapisane na rozchód w trybie postanowień § 72 względnie § 132 Instr. dla kas skarb.

5) Gdyby kasa skarbowa posiadała wiadomości, że znajdujące się w jej przechowaniu papiery wartościowe zostały uznane za przepadłe względnie skonfiskowane lub zostały ofiarowane na rzecz Skarbu Państwa, powinna zwrócić się do odnośnej władzy (urzędu) asygnującej z prośbą o nadesłanie zarządzenia (p. 2), któreby umożliwiło kasie skarbowej zapisanie takich papierów

na rozchód i odesłanie do Centralnej Kasy Państwowej.

6) Odbiór wspomnianych wyżej papierów wartościowych będzie Centralna Kasa Państwowa potwierdzała właściwym kasom skarbowym pokwitowaniami kasowemi (wzór Nr. 8 do § 47 Instr. dla kas skarb.), z powołaniem się na datę i numer asygnacji, na podstawie której papiery wartościowe zostały zapisane przez kasę skarbową na rozchód, lub na datę i numer pisma kasy skarbowej (p. 1 i 4), jeżeli kasa skarbowa, przesyłająca papiery wartościowe, nie poda daty i numeru asygnacji (p. 7).

Pokwitowania te powinny kasy skarbowe dołączać do właściwych asygnacyj lub not kasowych oraz innych dowodów, na podstawie których odnośne papiery wartościowe zostały zapisane na rozchód.

7) O wysłaniu do Centralnej Kasy Państwowej papierów wartościowych, które były na przechowaniu w depozytach rzeczowych odnośnych władz lub urzędów, powinny kasy skarbowe przesyłać przełożonym izbom skarbowym w terminie, oznaczonym w § 187 Instr. dla kas skarb., osobne zawiadomienia wdług wzoru Nr. 2.

8) Na podstawie zawiadomień wzór Nr. 2 oraz na podstawie rozchodowych dowodów kasowych do sum depozytowych będą izby skarbowe sporządzały ogólne zawiadomienia według wzoru Nr. 3 o ilości papierów wartościowych, przesłanych w ubiegłym miesiącu przez kasy skarbowe okręgu izby do Centralnej Kasy Państwowej.

Zawiadomienia te będą przesyłały izby skarbowe do Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu do dnia 20 następnego miesiąca po sprawozdawczym.

9) Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 marca 1928 r.

Z dniem tym tracą moc obowiązującą okólniki Ministerstwa Skarbu z dn. 24 sierpnia 1925 r. L. DK. 2927/Wak. i z dnia 24 października 1926 r. L. DK. 2462/Wak, a doznaje uzupełnienia okólnik z dn 8 maja 1926 r. L. DK. 1497/Wak.

(—) Czauderna
Dyrektor Departamentu

Załączniki

Wzór Nr. 1
do L. D. VII. 3252/2/27.

KASA SKARBOWA

w ....

Nr. ....

Dnia .... 19......... r.

Do
Centralnej Kasy Państwowej
w Warszawie
Rymarska 5.

Kasa Skarbowa w .... przesyła wyszczególnione niżej papiery wartościowe, przepadłe względnie skonfiskowane na rzecz Skarbu Państwa na mocy orzeczenia ....
ofiarowane na rzecz Skarbu Państwa przez ....
z prośbą o potwierdzenie odbioru.

Nazwa papierów wartościowych	Wyszczególnienie numerów	Wartość odcinków	Ilość sztuk	Ogólna wartość nominalna		Ogólna ilość kupo-	Wartość imienna poszczególnych kuponów		UWAGI. (Nazwa władzy data i numer asygnacji, na podstawie której papiery wartościowe zostały zapisane na rozchód)

KASA SKARBOWA

w ....

Nr. ....

Dnia .... 19......... r.

Wzór Nr. 2
do L. D. VII. 3252/2/27.

Do

Izby Skarbowej

w ....

Kasa Skarbowa donosi, że w ubiegłym miesiącu .... 19.......... r. przesłała do Centralnej Kasy Państwowej w Warszawie wyszczególnione niżej papiery wartościowe, przepadłe względnie skonfiskowane na rzecz Skarbu Państwa na mocy
ofiarowane na rzecz Skarbu Państwa

orzeczenia ...., które to przez .... papiery znajdowały się na przechowaniu w depozytach rzeczowych.

Nazwa papierów wartościowych	Wyszczególnienie numerów	Wartość odcinków	Ilość sztuk	Ogólna wartość nominalna	Ogólna ilość kuponów	Wartość imienna poszczególn. kuponów	Uwagi

KASA SKARBOWA

w..

Nr..............................

Dnia .... 19.......... r.

Wzór Nr. 3

do L. D. VII. 3252/2/27

Do

Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu

w Warszawie

Rymarska 5.

Izba Skarbowa donosi, że w miesiącu .... 19.......... r. zostały przesłane z kas skarbowych do Centralnej Kasy Państwowej, wyszczególnione niżej papiery wartościowe, przepadłe względnie skonfiskowane lub ofiarowane na rzecz Skarbu Państwa.

Nazwa kas skarbowych	Nazwa papierów wartościowych	Wartość odcinków	Ilość sztuk	Ogólna wartość nominalna		Ogólna ilość kuponów	Wartość imienna poszczególn. kuponów		Uwagi

24.

Okólnik Nr. 22 z dnia 18 lutego 1928 r. Nr. Wojsk. 386/I/28 Wszystkim PP. Wojewodom oraz P. Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę w sprawie inspekcji oddziałów P. W. i udziału w uroczystościach.

przesyła się do wiadomości i wydania dalszych zarządzeń podległym pow. władzom admin. ogólnej.

Za Naczelnika Samodz. Wydz. Wojsk.
(—) *Dr. Robel*
Radca Ministerjalny.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
Warszawa, dn. 15 lutego 1928 r.
L. dz. 129/P. W.

—o Odpis.

Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego.

Oddziały p. w. zbyt często są pociągane do wystąpień publicznych z okazji różnych miejscowych uroczystości i obchodów, które poza efektem zewnętznym nie dają żadnych pozytywnych rezultatów i nic wspólnego z pracą p. w. nie mają.

Uczestnicy oddziałów p. w. za swą dobrowolną pracę w p. w. winni otrzymać rekompensatę ze strony wojska w postaci ulg w służbie wojskowej, o ile wykażą się odpowiedniemi wynikami. Obciążenie więc oddziałów p. w. funkcjami nie mającemi nic wspólnego z przysposobieniem wojskowem, jest tem samem uniemożliwieniem stosowania w praktyce ulg, czego następstwem będzie zniechęcenie młodzieży do prac p. w.

Dla celów wychowawczych uważam za konieczne, by oddziały p. w. brały udział w niektórych uroczystościach i świętach łącznie z wojskiem, ograniczam jednak te wystąpienia do najważniejszych wypadków, jak np.:

ŚWIĘTO 3-go MAJA,
" 15-go SIERPNIA,
" 11-go LISTOPADA,
danego pułku,
miejscowe święto p. w. i w. f.

oraz udział w uroczystościach urządzanych przez miejscowe władze i społeczeństwo na przyjazd Pana Prezydenta Rzplitej, Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, Ministra Spraw Wojskowych, względnie najwyższych dostojników Państwa. O każdorazowem udziale oddziałów p. w. w takich uroczystościach decyduje D-ca O. K.

Analogicznym ciężarem dla oddziałów p. w. są zbyt częste inspekcje robione zarówno przez władze wojskowe, jak i administracyjne i związane z tem zbiórki alarmowe i zwykłe. Ponieważ uczestnicy oddziałów p. w. ze względu na swe prace zarobkowe, nie mogą być w zupełnej dyspozycji władz, koniecznem jest, by inspekcje oddziałów p. w. były ograniczone do rzeczywistej potrzeby i nie przeszkadzały normalnej pracy wyszkoleniowej.

Inspekcje winny odbywać się przeważnie w czasie normalnych zbiórek oddziałów p. w. i o ile to możliwe nie powodować zmiany zajęć przewidzianych rozkładem danym oddz. p. w.

W imieniu Ministra Spraw Wojskowych
II Wiceminister
(—) *Fabrycy*
Gen. Bryg.

Otrzymują:
D-cy O. K.
Nr. I — X.

25.

Okólnik Nr. 23 z dnia 21 lutego 1928 r. Nr. OB. 359/1/28. P. Wojewodzie (wszystkim z wyjątkiem poznańskiego), Panu Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę, Komendzie Głównej Policji Państwowej w sprawie opłaty stemplowej od świadectw niezamożności.

Do wiadomości.

Naczelnik Wydziału
(—) *A. Robaczewski*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. OB. 359/1/28.
Warszawa, dn. 21. II.1928 r.

Odpis.

**Do
Pana Wojewody
w Poznaniu**

Na sprawozdaniu tamt. z dnia 19 listopada 1927 r. Nr. 7618/27/ P. wymienionej w nagłówku sprawie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych — zgodnie z wyjaśnieniem Ministerstwa Skarbu oznajmia, co następuje:

Swiadectwo niezamożności (punkt b) 1) § 4 i § 5 rozporządzenia z dnia 21 marca 1927 roku Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 275), wydane przez władzę policyjną osobie ubiegającej się o paszport ulgowy lub bezpłatny, podlega zasadniczo opłacie stemplowej, przewidzianej w art. 154 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570) w wysokości 3 zł. Tylko wówczas, gdy zachodzą warunki wydania paszportu bezpłatnego (§ 5 powołanego rozporządzenia) i zarazem uiszczenie powyższej opłaty nie jest możliwe bez dotkliwego uszczerbku majątkowego, może być świadectwo niezamożności wydane bez pobrania tej opłaty (art. 142 punkt 17 ustawy o opłatach stemplowych).

Naczelnik Wydziału
(—) *A. Robaczewski*

26.

Okólnik Nr. 24 Warszawa, dnia 28 lutego 1928 r. Nr. SG. 119/1/28. Do P. Wojewody (wszystkich z wyjątkiem Wojewody Śląskiego) w spra-

wie opłat (cen) za korzystanie z komunalnych urządzeń, zakładów dobra publicznego oraz przedsiębiorstw.

Z dniem 31 grudnia 1927 r. przestały obowiązywać postanowienia zawarte w art. 3 Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 31/VII 1926 roku o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku (Dz. Ust. R. P. Nr. 91 poz. 527) w przedmiocie zatwierdzania przez władze nadzorcze uchwał Związków Komunalnych, ustalających opłaty za korzystanie z komunalnych urządzeń zakładów i przedsiębiorstw.

Jest rzeczą możliwą, iż poszczególne związki komunalne, opierając się odtąd wyłącznie na ustępie 2 art. 27 i ust. 2 art. 28 Ustawy z dnia 11/VIII 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ust. R. P. Nr. 94 poz. 747), będą dążyły do podnoszenia opłat (cen) za korzystanie z komunalnych urządzeń i zakładów dobra publicznego oraz przedsiębiorstw o charakterze zakładów użyteczności publicznej (wodociągi, kanalizacje, elektrownie, gazownie, tramwaje, kolejki i t. d.), co przy obecnej stabilizacji gospodarczego życia kraju, byłoby w wysokim stopniu niepożądane.

Już okres inflacji wykazał, że tendencja podnoszenia opłat i taryf za korzystanie ze świadczeń komunalnych wpływa na ogólny poziom cen artykułów pierwszej potrzeby. Wobec powyższego przypominam Panu Wojewodzie wyłuszczone w § 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 16/VIII 1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 82, poz. 760) zasady gospodarki w przedsiębiorstwach o charakterze zakładów użyteczności publicznej, wyraźnie wzbraniające traktowanie tych przedsiębiorstw jako komunalnych źródeł czerpania zysków i proszę Pana Wojewodę o przestrzeganie, by związki komunalne, korzystając z przysługującego im obecnie prawa nieprzedkładania do zatwierdzenia swych uchwał, dotyczących opłat (cen) za świadczenia urządzeń i zakładów użyteczności publicznej oraz przedsiębiorstw o takimże charakterze, nie wprowadzały wygórowanych opłat (cen) za wspomniane świadczenia.

Celem skutecznego czuwania nad niewprodzeniem zbyt wysokich opłat (cen), zechce Pan Wojewoda zarządzić, aby organa nadzorcze ze szczególną bacznością kontrolowały kalkulację cen wzgl. opłat oraz użyć całego swego wpływu w celu niedopuszczenia nieuzasadnionej zwyżki.

Zaznaczam, że nie określam obecnie wysokości dopuszczalnych w stosunku do przedsiębiorstw wymienionych w art. 28 ustawy z dnia 11/VIII 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 747), zysków, oznaczenie granicy tych zysków pozostawiam ocenie Pana Wojewody, zgodnie oczywiście, z wytycznemi polityki Rządu w zakresie stabilizacji cen.

Minister

(—) *Sławoj Składkowski*

27.

Okólnik Nr. 25 z dnia 28 lutego 1928 r. Nr. OL. 15/24/28. Do wszystkich P. P. Dyrektorów Depart. (I i V), P. Naczelnika Wydziału Wojsk., P. Naczelnika Wydziału Aprowizac., PP. Naczelników Wydziałów w sprawie zarządzeń dotyczących organizacji Urzędów Wojewódzkich i Starostw.

Rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) w art. 35, 36 i 69 ustanawia zasady oraz podaje tryb wewnętrznej organizacji Urzędów Wojewódzkich i Starostw. Ze względu na ustawowy charakter tych przepisów jakiekolwiek zarządzenia Ministerstw, sprzeczne z temi przepisami są niedopuszczalne i bezprawne.

Celem jednolitej interpretacji tych przepisów i dla uniknięcia jakichkolwiek sprzeczności zarządzeń projektowanych przez poszczególne Wydziały, zarówno między sobą jak i z temi postanowieniami rozp. Prezydenta R. P., zarządzam, co następuje:

Wszystkie Departamenty i Wydziały Min. Spraw Wewnętrznych bez wyjątku są obowiązane wszelkie zarządzenia, dotyczące wewnętrznej organizacji Urzędów Wojewódzkich i Starostw, czy to wydawane pod numerami ogólnemi czy jako tajne, uzgodniać przed aprobatą z Wydziałem OL., który w razie potrzeby zasięgnie mojej decyzji.

Podsekretarz Stanu

(—) *Jaroszyński*

28.

Okólnik Nr. 26 z dnia 2 marca 1928 r. Nr Z. O. 1231/28, do Panów Wojewodów Poznańskiego i Pomorskiego w sprawie zespolenia lekarzy powiatowych w Województwach Poznańskiem i Pomorskiem ze Starostwami.

W myśl postanowień art. 103 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 11 poz. 86) o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej z chwilą wejścia w życie tego rozporządzenia, t. zn. z dniem 8 marca r. b. lekarze powiatowi na obszarze Województw Poznańskiego i Pomorskiego mają podlegać starostom i wchodzić w skład Starostw.

W związku z powyższemi postanowieniami zarządzam i wyjaśniam co następuje:

I. Przywiązuję szczególną wagę do tego, aby zarówno PP. Starostowie, jak PP. lekarze powiatowi oceniali należycie istotę i wagę mającego nastąpić zespolenia. Dla uniknięcia wątpliwości, jakie pod tym względem mogłyby się nasuwać, podkreślam, iż zespolenie, czyniąc zadość zasadniczym postulatom, wyrażonym w ustawie konstytucyjnej i mając na celu tylko usprawnienie i skonsolidowanie państwowego aparatu administracyjnego, nie mieści w sobie bynajmniej

tendencji ograniczenia swobody lekarzy powiatowych w ich czynnościach fachowych, a przeciwnie, nie ograniczając tej swobody, ma dać lekarzom powiatowym należyte oparcie o autorytet i władzę Starosty.

II. Do czasu formalnego unormowania tej sprawy w trybie, wskazanym w art. 69 rozporządzenia o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, stosunek lekarzy powiatowych w Województwach poznańskiem i pomorskiem do Starostów ma być oparty na tych samych zasadach, na jakich opiera się w Starostwach województw centralnych i wschodnich.

Zasady te w najbliższem rozwinięciu w stosunku do lekarzy powiatowych przedstawiają się jak następuje:

1. Z chwilą zespolenia lekarz powiatowy traci charakter samoistnego urzędu nazewnątrz. Będąca gdzieniegdzie w użyciu nazwa „Powiatowy Urząd Zdrowia“ zostaje zniesiona.

2. Starosta jest bezpośrednim zwierzchnikiem lekarza powiatowego zarówno pod względem osobowym, jak i służbowym.

Poufne sprawy osobowe lekarzy powiatowych winni starostowie załatwiać osobiście.

3. Lekarz powiatowy jest fachowym organem sanitarnym Starostwa i w tym charakterze jest powołany z urzędu do załatwiania z ramienia starosty wszelkich spraw z dziedziny administracji sanitarnej. Ze względu na takie stanowisko lekarz powiatowy nie powinien być używany do załatwiania spraw, niemających związku ze sprawami sanitarnemi, z drugiej zaś strony bez jego wniosku i opinji Starosta z reguły nie powinien wydawać rozporządzeń ani zarządzeń z tej dziedziny administracji państwowej.

4. Lekarzowi powiatowemu, jako organowi fachowemu Starostwa, należy pozostawić w fachowym zakresie jego urzędowania niezbędną samodzielność. W szczególności Starostowie winni upoważnić lekarzy powiatowych do podpisywania za Starostę zarządzeń i orzeczeń w myśl następujących dyrektyw:

a) wszelkie zarządzenia i orzeczenia w sprawach sanitarnych, w których moment techniczno-lekarski jest wyłączny lub przeważający, podpisuje lekarz powiatowy z uwidocznieniem przy podpisie formuły „Za Starostę—Lekarz Powiatowy“ i w tych wypadkach cała odpowiedzialność obciąża lekarza powiatowego;

b) w sprawach takich, gdzie przeważa moment administracyjno-prawny, Starosta, o ile nie podpisuje orzeczeń i zarządzeń sam, może poruczyć ich podpisywanie lekarzowi powiatowemu w swem zastępstwie, według swego uznania.

Opinje, orzeczenia i świadectwa lekarskie, oparte wyłącznie na zawodowej wiedzy lekarskiej, podpisywać będzie lekarz powiatowy we własnem imieniu bez dodatku „Za Starostę“; natomiast pisma, do których wymienione opinje, orzeczenia i świadectwa są załącznikami, podpisuje w zwykłym trybie starosta względnie w jego zastępstwie lekarz powiatowy z dodatkiem „za Starostę“.

Rozporządzenia, odnoszące się do ogółu lub poszczególnych grup ludności, podpisywać może tylko Starosta względnie jego zastępca.

4. Lekarz powiatowy ma prawo używania pieczęci okrągłej z herbem Państwa pośrodku i napisem na otoku: „Starostwo... Lekarz Powiatowy“. Dotyczy to wypadków:

a) w których użycie pieczęci urzędowej jest niezbędne przy czynnościach, spełnianych poza siedzibą Starostwa (ekshumacje, pieczętowanie aptek i t. p.);

b) używania pieczęci na urzędowych opinjach, orzeczeniach i świadectwach lekarskich, wydawanych przez lekarza powiatowego we własnem imieniu (podpisywanych bez dodatku: „Za Starostę“).

III. Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej zmienia tylko stosunek lekarza powiatowego do Starosty, nie zmieniając pozatem w zasadzie zakresu działania lekarza powiatowego, określonego ustawą z dnia 16. IX 1899 r. (Zb. Ust. pr. str. 179), względnie innemi przepisami prawnemi. W szczególności poza wyżej wskazaną zmianą postanowienia par. 6—11 ustawy z 1899 r., odnoszące się do obowiązku lekarzy powiatowych, pozostają w mocy.

Z natury rzeczy wynika jednak, iż stosunek lekarzy powiatowych do władz policji miejscowej (burmistrzów, wójtów) zmieni się faktycznie o tyle, iż mieć będzie, do czasu wprowadzenia dalszych zmian w obowiązujących przepisach, podwójny charakter.

a) z jednej bowiem strony władze te w myśl par. 6 i 7 ustawy z 1899 r. będą mogły nadal zwracać się do lekarza powiatowego o udzielanie potrzebnych rad i opinij (w razie udzielania takich rad i opinij lekarz powiatowy podpisywać je będzie we własnem imieniu bez dodatku „za Starostę“);

b) z drugiej zaś strony lekarz powiatowy, jako organ fachowy starosty, będzie mógł przez udzielanie odpowiednich wskazówek w ramach kompetencji Starostwa wpływać na działalność wyżej wymienionych władz.

IV. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej nie zmienia w szczególności stosunku lekarza powiatowego do sejmiku i wydziału powiatowego.

Przypominam, iż w myśl postanowień par. 6 ustawy z 1899 r., rozwiniętych bliżej w par. 16 instrukcji dla lekarzy powiatowych z dnia 1 września 1909 r., lekarz powiatowy obowiązany jest do współdziałania z organami powiatowego związku komunalnego w ich działalności w zakresie spraw sanitarnych. Na obowiązki, ciążące na lekarzach powiatowych, w tym zakresie, zwracać będę szczególną uwagę, domagając się od lekarzy powiatowych, aby występowali z odpowiednią inicjatywą. Starostowie zaś winni ułatwiać lekarzom powiatowym przeprowadzanie odpowiedniej planowej akcji.

Opinje względnie wnioski, przedstawiane sejmikowi względnie wydziałowi powiatowemu, w myśl zacytowanych w niniejszym punkcie postanowień podpisuje lekarz powiatowy we własnem imieniu (bez dodatku: „Za Starostę“).

V. Ażeby zespolenie lekarzy powiatowych ze Starostwami nie było tylko aktem formalnym, lecz w istocie zjednoczyło lekarza powiatowego z całością Starostwa, dążyć należy w pierwszym rzędzie do tego, aby biura lekarzy powiatowych, mieszczące się dotychczas przeważnie w prywatnych mieszkaniach tych lekarzy, zostały w jaknajkrótszym czasie przeniesione do lokalu Starostw.

Baczyć jednak przytem należy, aby pomieszczenia, przeznaczone dla lekarzy powiatowych i urządzenia tych pomieszczeń były dostosowane do potrzeb lekarzy powiatowych, wynikających z ich działalności urzędowej. Z reguły winien być na pomieszczenie biura lekarza powiatowego przeznaczony przynajmniej jeden obszerny, widny i czysto utrzymany pokój z odpowiednią poczekalnią dla stron.

VI. Akt zespolenia lekarzy powiatowych ze Starostami winien być dokonany w dniu 7 marca r. b. W tym dniu mianowicie p. p. lekarze powiatowi bez osobnego polecenia winni się zgłosić do P. P. Starostów, jako swoich nowych przełożonych i przedstawić P. P. Starostom spisy posiadanego inwentarza oraz prowadzonych aktów, ewidencji i zapisków.

Oddanie i przejęcie inwentarza, aktów i zapisków ma nastąpić protokólarnie. Protokół należy spisać w 3-ch egzemplarzach, z których jeden ma być doręczony lekarzowi powiatowemu, jeden ma pozostać w aktach Starostwa, zaś jeden ma być przesłany do Województwa.

O ile biuro lekarza powiatowego nie może być bezzwłocznie przeniesione do lokalu Starostwa, należy oczywiście, mimo formalnego przejęcia, pozostawić inwentarz, zapiski lekarza powiatowego oraz w miarę potrzeby i niektóre akta w dotychczasowem pomieszczeniu. Biurowość lekarza powiatowego winna być w każdym razie dostosowana jaknajrychlej do zasad, obowiązujących w Starostwie.

Co się tyczy unormowania spraw kancelaryjnych lekarzy powiatowych na przyszłość, to po dokonanem zespoleniu Starostowie winni zapewnić lekarzom powiatowym należytą pomoc kancelaryjną. Wydanie szczegółowych zarządzeń w tych kierunkach powierzam P.P. Wojewodom. Ewidencje, rejestry i zapiski specjalne powinny być przedstawione w biurach lekarzy powiatowych.

VII. O dokonaniu aktu zespolenia Starostowie winni zawiadomić bezzwłocznie P. P. Wojewodów, P. P. Wojewodowie zaś przedstawią w możliwie najkrótszym czasie odpowiednie sprawozdanie Ministerstwu.

Treść niniejszego okólnika należy podać do wiadomości i zastosowania się wszystkim P. P. Starostom oraz P. P. lekarzom powiatowym.

Okólnik ten nie stosuje się do P. P. Prezydentów miast, pełniących funkcje Starostów grodzkich i lekarzy powiatowych, ustanowionych tylko dla obszaru tych miast.

Sprawy te będą unormowane oddzielnie w związku z postanowieniami art. 76 i 117 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

Do lekarzy powiatowych, których okrąg służbowy obejmuje dwa powiaty administracyjne, mieć będą zastosowanie postanowienia ustępu drugiego art. 103 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) *Sławoj Składkowski*

29.

Okólnik Nr. 27 z dn. 2 marca 1928 r. Nr. AP. 1407/2 do wszystkich P. P. Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie opłat i terminów ważności paszportów zagranicznych.

I. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że w Dz. U. R. P. Nr. 21 z dn. 1. III. b. r. ogłoszone zostało nowe rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z ministrem Spraw Wewnętrznych o opłatach za paszporty zagraniczne. Rozporządzeniem tem zostały zniżone opłaty normalne do 250 i 750 zł., oraz została wprowadzona opłata 200 zł. za ulgowy paszport wielokrotny w celach handlowych z terminem ważności rocznym. Omawiane rozporządzenie wchodzi w życie siódmego dnia po dniu ogłoszenia, zatem paszporty wystawione po dniu 7 marca r. b. podlegają opłatom przewidzianym w nowem rozporządzeniu.

II. zmieniając częściowo pkt. 2 okólnika Nr. 63 z dn. 27. VI. 1925 r., Ministerstwo poleca, aby paszporty ulgowe na jednorazowy wyjazd zagranicę w celach handlowych wystawiane były z terminem ważności 30-dniowym.

III. Jednocześnie Ministerstwo wyjaśnia, że wobec wejścia w życie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 11. X. 1927 roku o emigracji (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 799), emigrantom wyjeżdżającym zagranicę mogą być wydawane tylko paszporty bezpłatne w myśl § 1 B, Rozporz. z dn. 27. II. b. r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 191). Emigrantom zatem w rozumieniu Art. 1 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o emigracji nie należy wydawać paszportów zagranicznych za opłatą normalną jak również ulgową.

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) *Sławoj Składkowski*

30.

Okólnik Nr. 28 z dn. 2 marca 1928 r. Nr. SF. 156/28/Ust./R. Wszystkim P. P. Wojewodom (z wyj. p. Wojewody Śląskiego i Lubelskiego) w sprawie interpretacji art. 30 ustawy drogowej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła powyższe do wiadomości.

Dyrektor Departamentu

(—) *Weissbrod*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. SF. 156/28/Ust./R.
W. d. 24.XI.1927 r. Nr.8393/SM.
Warszawa, dn. 2 marca 1928 r.

Odpis.

Do
Pana Wojewody
w Lublinie

Na wymienione w nagłówku sprawozdanie Pana Wojewody w sprawie rozkładu świadczeń drogowych w naturze, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia.

Do świadczeń drogowych w naturze — wedle art. 30 ustawy drogowej mogą być pociągani wszyscy mieszkańcy gmin, opłacający podatki bezpośrednie w stosunku do wysokości opłacanych przez nich podatków bezpośrednich.

Kwestja podziału podatków na bezpośrednie i pośrednie, w teorji sporna, nie jest w pozytywnem ustawodawstwie polskiem ustalona.

Ponieważ wedle przytoczonego wyżej art. 30 ustawy drogowej do świadczeń drogowych w naturze mogą być pociągani mieszkańcy gmin, opłacający podatki bezpośrednie — bez bliższego określenia, czy mają to być bezpośrednie podatki państwowe, czy komunalne, a niema wcale podziału komunalnych podatków na bezpośrednie i pośrednie, przeto za podstawę rozkładu świadczeń drogowych w naturze należy brać bezpośrednie podatki państwowe: gruntowy, od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich, tudzież przemysłowy, pobierany w postaci świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, opłacane przez mieszkańców gminy (t. j. przez osoby fizyczne i prawne, opłacające podatki bezpośrednie w obrębie gminy). Jedynie odnośnie do gruntów i budynków państwowych, które nie płacą podatków bezpośrednich na rzecz Państwa, płacą je natomiast na rzecz gmin i powiatowych związków komunalnych, za podstawę rozkładu świadczeń drogowych w naturze należy brać sumę tych podatków, uiszczonych na rzecz związków komunalnych.

O ile chodzi o podatek gruntowy, jako jeden z podatków, stanowiących podstawę wymiaru (rozkładu) świadczeń drogowych w naturze, należy brać cały podatek państwowy, z uwzględnieniem 100%-ej podwyżki z r. 1924 oraz progresji i degresji.

Dyrektor Departamentu
(—) *Weissbrod*

31.

Okólnik Nr. 29 z dn. 1 marca 1928 r. Nr. OP. 1630/1-R.28 do P. P. Wojewodów i P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie interpretacji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4. XI. 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 118, poz. 847).

Z przekładanych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych sprawozdań okazuje się, że niektóre podległe urzędy nadają § 5-mu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4. XI. 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 118, poz. 847) charakter normy stałej i uważają za obowiązujące zaliczenie woźnych po 2 latach służby do XV, po 10 latach do XIV, a po 20 latach do XIII grupy uposażenia.

Interpretacja taka jest błędna.

Zaliczenie woźnych do grup uposażenia według § 5 rzeczonego rozporządzenia było aktem doraźnym, dokonanym w dniu 1 stycznia 1926 r., w myśl postanowienia art. 92 ustawy o państwowej służbie cywilnej i art. 19 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r.

Po terminie 1 stycznia 1926 roku przejście woźnych do wyższych grup uposażenia odbywać się może jedynie na ogólnych zasadach awansu, w miarę opróżniania się odpowiednich stanowisk zgodnie z art. 107 ustawy o państwowej służbie cywilnej. jak to stanowi wyraźnie § 2 ustęp pierwszy powołanego rozporządzenia z dnia 4 listopada 1925 r.

Naczelnik Wydziału
(—) *Dobrowolski*

32.

Okólnik Nr. 30 z dnia 5 marca 1928 r. Nr. OL. 148/7 do Pana Wojewody (wszyscy Wojewodowie w b. zaborze rosyjskim i w Województwach wschodnich) w sprawie wykonania rozp. Prez. Rzplitej z 19. I. 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

Na zjeździe P.P. Wojewodów w dniu 10. I. 1928 r. został doręczony P. P. Wojewodom tekst ówczesnego projektu rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, jako też krótkie objaśnienie tego projektu — celem umożliwienia pp. Wojewodom zapoznania się zawczasu z treścią rozporządzenia i wydania potrzebnych zarządzeń przygotowawczych.

Wobec opublikowania tego rozporządzenia w Dzienniku Ustaw podaję do wiadomości Panom, co następuje:

Rozporządzenie zostało ogłoszone dnia 6 lutego, a w myśl artykułu 127 wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, zatem *dnia 8 marca 1928 r.* W terminie tym wchodzą w życie te przepisy rozporządzenia, które nie są wyraźnie uzależnione od wydania, czy to przez Radę Ministrów, czy przez poszczególnych Ministrów, specjalnych rozporządzeń wykonawczych.

Do rozdz. I.

Rozdział ten zawiera przepisy ogólne, które nie wymagają w zasadzie specjalnych rozporządzeń wykonawczych. Zmiany w podziale terytorjalnym oraz sprawa starostw grodzkich będą omówione przy rozdz. IV. O ileby w związku z wyłączeniem miast: Częstochowy. Lublina, Sosnowca i Białegostoku jako osobnych powiatów miejskich (art. 73) zachodziła potrzeba zmiany granic odnośnych powiatów, należy przedstawić Ministerstwu Spraw Wewnętrznych wnioski sporządzone w zwyczajnym trybie.

Do rozdz. II.

Tytuł „Wojewodowie".

Przepisy tego tytułu nie wymagają narazie rozporządzeń wykonawczych.

Do rozdz. II.: Tytuł „Stanowisko Wojewody jako przedstawiciela Rządu".

Przepisy tego tytułu wchodzą w życie natychmiast z wyjątkiem art. 20 i 25, których stosowanie zależne jest od decyzji Rady Ministrów.

Do czasu wydania regulaminu przewidzianego w art. 13 należy stosować regulamin dotychczasowy.

W sprawach wynikających z art. 15 i 16 należy narazie stosować dotychczasowy sposób załatwiania tych spraw i terminy ustalone w uchwale Rady Ministrów z 14 listopada 1924 r.

Odnośnie do całego tego tytułu rozporządzenia zwracam szczególną uwagę na art. 26, z którego wynika, że:

1) w sprawach tych nie obowiązuje pp. Wojewodów zasada korespondowania z władzami centralnemi działów niezespolonych w drodze służbowej,

2) uprawnienia pp. Wojewodów są, tak jak dotychczas, ściśle osobiste, a wobec tego mają być załatwiane w dalszym ciągu w sposób, jaki Ministertwo w okólnikach swoich kilkakrotnie wskazywało.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zamierza porozumieć się z innemi zainteresowanemi Ministerstwami co do wydania szczegółowych przepisów, dotyczących stosowania art. 10—26 rozporządzenia; do czasu wydania tych przepisów pp. Wojewodowie winni korzystać z uprawnień zawartych w powyższych artykułach (mając na względzie uwagi powyżej podane)—opierając się na tekście przepisów rozporządzenia Prezydenta.

W razie potrzeby należy co do sposobu wykonywanie w praktyce poszczególnych przepisów, porozumieć się z Naczelnikami właściwych władz i urzędów na obszarze województwa, ewentualnie postawić odnośne kwestje na porządku dziennym najbliższego zebrania perjodycznego.

Do rozdz. II. Tytuł „Stanowisko Wojewody jako szefa administracji ogólnej".

Przepisy tego tytułu wchodzą w życie bezzwłocznie, niezależnie od ewentualnych późniejszych rozporządzeń wykonawczych.

Odnośnie do art. 32 zwracam uwagę Panów na pewne uprawnienia wicewojewodów, wynikające z niniejszego rozporządzenia, w szczególności na pkt. 4 art. 35.

Do rozdz. II. Tytuł „Urząd Wojewódzki".

Przepisy art. 33 i 34 w łączności z art. 119 wchodzą w życie natychmiast:

Zwracam uwagę, iż w porównaniu z rozporządzeniem z 11 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, p. 225) rozporządzenie niniejsze;

1) daje definicję funkcjonarjuszów fachowych,

2) przenosi na etat Min. Spraw Wewnętrznych nietylko (jak dotąd) „urzędników" urzędu wojewódzkiego, lecz: wszystkich „funkcjonarjuszów" zarówno w urzędzie wojewódzkim, jak „we władzach i urzędach państwowych podległych wojewodzie".

W związku z powyższemi przepisami należy przedstawić Minsterstwu spis tych funkcjonarjuszów, którzy przejdą na etat Spraw Wewnętrznych. Spis ten należy sporządzić osobno dla każdego z działów administracji zespolonych.

W spisie obok imion i nazwisk należy podać kategorję, stopień służbowy, wykształcenie i rodzaj spełnianych funkcyj. Spis ten należy przedłożyć Ministerstwu Spraw Wewnętrznych najdalej w ciągu 2-ch tygodni, odpis zaś przesłać równocześnie zainteresowanym ministerstwom.

Przepisy art. 35 częścią wchodzą w życie natychmiast, częścią zależne są od wydania rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i zainteresowanych Ministrów, przewidzianego w art. 36.

Do przepisów, które wchodzą w życie natychmiast należą następujące:

1) skasowanie t. zw. „Samoistnych oddziałów" co wynika z zestawienia punktów 1 i 2 art. 35. O ile wydział taki w urzędzie wojewódzkim podległym P. Wojewodzie istnieje, należy bezzwłocznie przedłożyć wniosek właściwemu P. Ministrowi, bądź to w kierunku utworzenia z tego samoistnego odziału osobnego wydziału, bądź też włączenia go jako oddział do odpowiedniego wydziału.

2) złączenie w wydziale ogólnym (prezydjalnym) pod kierownictwem wicewojewody wszystkich spraw wymienionych w punkcie 4 art. 35, w szczególności wszystkich bez wyjątku spraw osobowych, budżetowo gospodarczych i inspekcyjnych. W związku z tem w myśl pkt. 5 art. 35 należy w wydziale ogólnym (prezydjalnym) utworzyć ogólny oddział rachunkowy (o ile go dotychczas niema, a w obrębie tego oddziału utworzyć osobny referat dla spraw budżetowo rachunkowych Dyrekcji Robót Publicznych.

3) W związku z punktem 5 art. 35 Wydział Robót Publicznych otrzymuje nazwę: „Dyrekcja Robót Publicznych". Do czasu szczegółowego określenia zakresu działania tego wydziału, dotychczasowy jego zakres czynności pozostaje bez zmian, z uwzględnieniem uwagi podanej wyżej pod 2).

Odnośnie do art. 36 należy przesłać wszystkim interesowanym Ministerstwom oraz Ministerstwu Spraw Wewnętrznych jeszcze po 3 egzemplarze projektów statutów i szczegółowych podziałów czynności, jako też projektów zarządzeń dotyczących ustalenia zakresu odpowiedzialności poszczególnych funkcjonarjuszów—które pp. Wojewodowie przedłożyli byli z końcem roku ubiegłego wskutek zarządzenia Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 27. 9. 1927 L. OL. 2882. O ileby p. Wojewoda uważał to za wskazane, należy odnośne projekty statutów i podziałów czynności poddać rewizji, a w takim razie należy przesłać do interesowanych Ministrów po 3 egzemplarze, zaś Min. Spr. Wewn. 6 egzemplarzy. Nadesłanie tych zrewidowanych ewent. statutów nie powinno jednak wstrzymać bezzwłocznej wysyłki wspomnianych poprzednio 3-ch egzemplarzy.

Art. 38 wchodzi w życie natychmiast z wyjątkami dotyczącemi tych urzędów, które mają własne dzienniki urzędowe. Odnośnie do nich w myśl art. 122 Rada Ministrów ma zadecydować w ciągu 2-ch miesięcy, t. j. do 8 maja 1928

Zarówno odnośnie do art. 122, jak i art 39 należy przedłożyć konkretne wnioski najpóźniej do końca marca.

Do rozdz. III. Przepisy tego rozdziału wejdą w życie z chwilą zorganizowania odnośnych kolegjów. Z tą chwilą ustaną również funkcje rad wojewódzkich stosownie do art. 114.

Zechce Pan Wojewoda przedłożyć bezzwłocznie Min. Spraw Wewnętrznych o ile się to dotąt nie stało wnioski dotyczące wykonania art. 48 pkt. 2.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przygotowuje projekt rozporządzenia zawierającego bliższe przepisy o wyborach względnie powoływaniu członków rad wojewódzkich i wydziałów wojewódzkich oraz o trybie obradowania i urzędowania tych organów stosownie do art. 63 ust. 2.

Do rozdz. IV. Przepisy art. 64 — 71 wchodzą w życie natychmiast i nie wymagają narazie specjalnych rozporządzeń wykonawczych z wyjątkiem art. 69.

Do czasu wydania regulaminu powiatowych zebrań perjodycznych w myśl art. 13 należy stosować regulamin dotychczasowy.

Co do art. 69, to Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przygotowuje przepisy ogólne o których mowa w tym artykule. Co się tyczy wniosków i materjałów, jakie pp. Wojewodowie nadesłali w tej mierze wskutek zarządzenia Min. Spraw Wewn. z dnia 27. 9. 1927 Nr. OL. 2882, mają zastosowanie te same uwagi, które podałem wyżej odnośnie do art. 36. Dodatkowe egzemplarze wniosków należy przedłożyć bezzwłocznie. Niezależnie od przepisów ogólnych, które będą wydane w myśl art. 69 przez władze naczelne, należy już obecnie dążyć do wprowadzenia w życie tych zasad organizacji starostw.

Artykuły 73 do 79 oraz art. 117 wejdą w życie po wydaniu rozporządzenia Rady Ministrów, które Min. Spraw Wewn. już przygotowało i uzgadnia z właściwemi Ministerstwami.

Zaznaczam, iż odnośnie do miast powyżej 75 tys. mieszkańców, które dotąd nie były wyłączone jako osobne powiaty dla celów administracji państwowej, a obecnie na podstawie art. 73 mają być wyłączone, zamierzam narazie skorzystać z przepisu art. 75 — w tych miastach funkcje starostów grodzkich powierzyć narazie starostom powiatowym z sąsiednich powiatów.

Do rozdz. V. Przepisy tego rozdziału w związku z przepisem ustępu 2 art. 63 powołanego również w art. 81 wejdą w życie z chwilą wydania odnośnego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

Do rozdziału VIII. Przepisy tego rozdziału wchodzą w życie bezzwłocznie. Zwracam uwagę pp. Wojewodów na szczególną ważność ich uprawnień wynikających z przepisów tego rozdziału, zwłaszcza z przepisu art. 108 p. 2, dotyczącego prawa wydawania rozporządzeń policyjnych.

Ze względu na konieczność pewnego uzgodnienia działalności pp. Wojewodów w zakresie wydawania rozporządzeń w obrębie poszczególnych obszarów prawnych (austrjacki, pruski i rosyjski) zarządzam, ażeby pp. Wojewodowie *aż do odwołania* przedkładali mi wszystkie projekty rozporządzeń, jakie zamierzają wydawać na podstawie art. 108 i bez mojej uprzedniej zgody rozporządzeń takich nie wydawali. W szczególności należy mi przedkładać projekty *wszystkich* rozporządzeń porządkowych (art. 108 pkt. 2) oraz *tych* rozporządzeń wykonawczych (art. 108 pkt. 1), które dotyczą administracji spraw wewnętrznych.

Do rozdziału VI i VII. Przepisy tych rozdziałów nie dotyczą obszarów podległego Panu Województwa.

Do rozdz. IX.

O wykonaniu art. 114 była mowa powyżej.

Art. 115 i 116 nie dotyczą podległego Panu Województwa.

O art. 17 była mowa poprzednio. Artykuł ten na obszarze b. zaboru rosyjskiego dotyczy miast Łodzi i Wilna.

Do art. 118 należy przedłożyć ewent. wnioski zarówno mnie, jak i innym zainteresowanym pp. Ministrom; ze względu na przepis art. 123 należy odpisy powyższych wniosków przedłożyć również Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

O art. 119 była mowa poprzednio.

Art. 120 nie wymaga bliższego wyjaśnienia.

Wykonanie art. 121 powierzone jest Radzie Ministrów w ciągu 6-ciu miesięcy. Do tego czasu mają zastosowanie do odnośnych kolegjów przepisy art. 29 pkt. 4.

O art. 122 była mowa poprzednio.

Przepisy art. 124 staną się aktualne z chwilą utworzenia powiatów grodzkich, w myśl art. 73 w tym względzie otrzyma Pan Wojewoda w swoim czasie potrzebne wskazówki.

W końcu zwracam uwagę, iż dotychczasowe przepisy o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej stosownie do art. 127 tracą moc, o ile są sprzeczne z postanowieniami tego rozporządzenia. Wobec tego pozostaje narazie w mocy m. i. § 7 rozp. Rady Ministrów z 11 lutego 1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 225, o ile chodzi o zastępstwo wicewojewody, § 12, 13, 14 i 19 tego rozporządzenia, dopóki nie nastąpi wykonanie art. 36 rozporz. Prezydenta z 19 stycznia 1928 r.

O ileby Pan Wojewoda w związku z niniejszem pismem względnie z przepisami rozporządzenia z 19 stycznia miał jakiekolwiek wątpliwości, należy je jaknajrychlej stosownie do art. 126 — Ministerstwu Spraw Wewnętrznych przedłożyć.

Podsekretarz Stanu

(—) *Jaroszyński.*

32.

Okólnik Nr. 30 z dnia 5 marca 1928 r. Nr. OL. 148/7 do Pana Wojewody (Wszyscy Wojewodowie w b. zaborze austrjackim) w sprawie wykonania rozp. Prez. Rzplitej z 19. I. 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

Na zjeździe Pp. Wojewodów w dniu 10. I. 1928 r. został doręczony pp. Wojewodom tekst ówczesnego projektu rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, jakoteż krótkie objaśnienie tego projektu — celem umożliwienia pp. Wojewodom zapoznania się zawczasu z treścią rozporządzenia i wydania potrzebnych zarządzeń przygotowawczych.

Wobec opublikowania tego rozporządzenia w Dzienniku Ustaw podaję do wiadomości Panów, co następuje:

Rozporządzenie zostało ogłoszone dnia 6 lutego, a w myśl artykułu 127 wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, zatem *dnia 8 marca 1928* r. W terminie tym wchodzą w życie te przepisy rozporządzenia, które nie są wyraźnie uzależnione od wydania, czy to przez Radę Ministrów, czy przez poszczególnych Ministrów, specjalnych rozporządzeń wykonawczych.

Do rozdz. I. Rozdział ten zawiera przepisy ogólne, które nie wymagają w zasadzie specjalnych rpzporządzeń wykonawczych. Zmiany w podziale terytorjalnym oraz sprawa starostw grodzkich będą omówione przy rozdz. IV.

Do rozdz. II. Tytuł „Wojewodowie“.

Przepisy tego tytułu nie wymagają narazie rozporządzeń wykonawczych.

Do rozdz. II. Tytuł „Stanowisko Wojewody jako przedstawiciela Rządu“.

Przepisy tego tytułu wchodzą w życie natychmiast z wyjątkiem art. art. 20 i 25, których stosowanie zależne jest od decyzji Rady Ministrów.

Do czasu wydania regulaminu przewidzianego w art. 13 należy stosować regulamin dotychczasowy.

W sprawach, wynikających z art. 15 i 16 należy na razie stosować dotychczasowy sposób załatwiania tych spraw i terminy ustalone w uchwale Rady Ministrów z 14 listopada 1924 r.

Odnośnie do całego tego tytułu rozporządzenia zwracam szczególniejszą uwagę na art. 26, z którego wynika, że:

1) w sprawach tych nie obowiązuje pp. Wojewodów zasada korespondowania z władzami centralnemi działów niezespolonych w drodze służbowej,

2) uprawnienia pp. Wojewodów są, tak jak dotychczas, ściśle osobiste, a wobec tego mają być załatwiane w dalszym ciągu w sposób, jaki Ministerstwo w okólnikach swoich kilkakrotnie wskazywało.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zamierza porozumieć się z innemi zainteresowanemi Ministerstwami co do wydania szczegółowych przepisów, dotyczących stosowania art. 10 — 26 rozporządzenia; do czasu wydania tych przepisów pp. Wojewodowie winni korzystać z uprawnień zawartych w powyższych artykułach (mając na względzie uwagi powyżej podane) — opierając się na tekście przepisów rozporządzenia Prezydenta.

W razie potrzeby należy co do sposobu wykonywania w praktyce poszczególnych przepisów, porozumieć się z Naczelnikami właściwych władz i urzędów na obszarze Województwa, ewentualnie postawić odnośne kwestje na porządku dziennym najbliższego zebrania perjodycznego.

Do rozdz. II. Tytuł „Stanowisko Wojewody jako szefa administracji ogólnej“.

Przepisy tego tytułu wchodzą w życie bezzwłocznie, niezależnie od ewentualnych późniejszych rozporządzeń wykonawczych.

Odnośnie do art. 32 zwracam uwagę Panów na pewne uprawnienia wicewojewodów, wynikające z niniejszego rozporządzenia, w szczególności na pkt. 4 art. 35.

Do rozdz. II. Tytuł „Urząd Wojewódzki“.

Przepisy art. 33 i 34 w łączności z art. 119 wchodzą w życie natychmiast. Zwracam uwagę, iż w porównaniu z rozporządzeniem z 11 lutego 1924 r. (Dz. Ust. R P. Nr. 21, poz. 225) rozporządzenie niniejsze:

1) daje definicję funkcjonarjuszów fachowych;

2) przenosi na etat Min. Sraw Wewnętrznych nietylko (jak dotąt „urzędników“ urzędu wojewódzkiego, lecz: wszystkich „funkcjonarjuszów“ zarówno w urzędzie wojewódzkim, jak „we władzach i urzędach państwowych podległych wojewodzie“.

W związku z powyższemi przepisami należy przedstawić Ministerstwu spis tych funkcjonarjuszów, którzy przejdą na etat spraw wewnętrznych. Spis ten należy sporządzić osobno dla każdego z działów administracji zespolonych. W spisie obok imion i nazwisk należy podać kategorje, stopień służbowy, wykształcenie i rodzaj spełnianych funkcji. Spis ten należy przedłożyć Ministerstwu Spraw Wewnętrznych najdalej w ciągu 2-ch tygodni, odpis zaś przesłać równocześnie zainteresowanym Ministerstwom.

Przepisy art. 35 częścią wchodzą w życie natychmiast, częścią zależne są od wydania rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych i zainteresowanych Ministrów, przewidzianego w art. 36.

Do przepisów, które wchodzą w życie natychmiast należą następujące:

1) skasowanie t. zw. „samoistnych oddziałów“, co wynika z zestawienia punktów 1 i 2 art. 35.

O ile wydział taki w urzędzie wojewódzkim podległym Panu Wojewodzie istnieje, należy bezzwłocznie przedłożyć wniosek właściwemu p. Ministrowi, bądź to w kierunku utworzenia z tego samoistnego oddziału osobnego wydziału, bądź też włączenia go jako oddział do odpowiedniego wydziału,

2) złączenie w wydziale ogólnym (prezydjalnym) pod kierownictwem wicewojewody wszystkich spraw wymienionych w punkcie 4 art. 35, w szczególności wszystkich bez wyjątku spraw osobowych, budżetowo-gospodarczych i inspekcyjnych. W związku z tem w myśl pkt. 5 art. 35 należy w wydziale ogólnym (prezydjalnym) utworzyć ogólny oddział rachunkowy (o ile go dotychczas niema), a w obrębie tego oddziału utworzyć osobny referat dla spraw budżetowo-rachunkowych Dyrekcji Robót Publicznych.

3) W związku z punktem 5 art. 35 Wydział Robót Publicznych otrzymuje nazwę: „Dyrekcja Robót Publicznych". Do czasu szczegółowego określenia zakresu działania tego wydziału dotychczasowy jego zakres czynności pozostaje bez zmian, z uwzględnieniem uwagi, podanej wyżej pod 2).

Odnośnie do art. 36 należy przesłać wszystkim interesowanym Ministerstwom oraz Ministerstwu Spraw Wewnętrznych jeszcze po 3 egzemplarze projektów statutów i szczegółowych podziałów czynności, jako też projektów zarządzeń, dotyczących ustalenia zakresu odpowiedzialności poszczególnych funkcjonarjuszów — które p. p. Wojewodowie przedłożyli byli z końcem roku ubiegłego wskutek zarządzenia Min. Spraw Wewn. z dn. 27. 9. 1927 Nr. OL, 2882. O ileby Pan Wojewoda uważał to za wskazane, należy odnośne projekty statutów i podziałów czynności poddać rewizji, a w takim razie należy przesłać do interesowanych Ministerstw po 3 egzemplarze, zaś Min. Spraw Wewn. 6 egzemplarzy. Nadesłanie tych zrewidowanych ewent. statutów nie powinno jednak wstrzymać bezzwłocznie wysyłki wspomnianych poprzednio 3 egzempl.

Art. 38 wchodzi w życie natychmiast z wyjątkami, dotyczącemi tych urzędów które mają własne dzienniki urzędowe. Odnośnie do nich w myśl art. 122 Rada Ministrów ma zadecydować w ciągu 2-ch miesięcy, t. j. do 8 maja 1928 r. Zarówno odnośnie do art. 122, jak i art. 39 należy przedłożyć konkretne wnioski najpóźniej do końca marca.

Do rozdz. III. Przepisy tego rozdziału wejdą w życie w sposób określony w art. 115, t. j. z chwilą zorganizowania wydziałów wojewódzkich.

Zechce Pan Wojewoda przedłożyć Min. Spraw Wewn., o ile się dotąd nie stało, wnioski, dotyczące wykonania drugiego ustępu artykułu 115 w związku z art. 48 pkt. 3.

Min. Spraw Wewnętrznych przygotowuje projekt rozporządzenia, zawierającego bliższe przepisy o wyborach względnie powoływaniu członków rad wojewódzkich i wydziałów wojewódzkich oraz o trybie obradowania i urzędowania tych organów stosownie do art. 63 ust. 2.

Do rozdz. IV. Przepisy art. 64—71 wchodzą w życie natychmiast i nie wymagają narazie specjalnych rozporządzeń wykonawczych z wyjątkiem art. 69. Do czasu wydania regulaminu powiatowych zebrań perjodycznych w myśl art. 13, należy stosować regulamin dotychczasowy.

Co do art. 69, to Min. Spraw Wewn. przygotowuje przepisy ogólne, o których mowa w tym artykule. Co się tyczy wniosków i materjałów, jakie p. p. Wojewodowie nadesłali w tej mierze wskutek zarządzenia Min. Spraw Wewn. z dn. 27. 9. 1927 Nr. OL. 2882, mają zastosowanie te same uwagi, które podałem wyżej odnośnie do art. 36. Dodatkowe egzemplarze wniosków należy przedłożyć bezzwłocznie. Niezależnie od przepisów ogólnych, które będą wydane w myśl art. 69 przez władze naczelne, należy już obecnie dążyć do wprowadzenia w życie tych zasad organizacji starostw.

Artykuły 73—75 w związku z art. 117 mają zastosowanie na obszarze b. zaboru austrjackiego do miast Lwowa i Krakowa. Ministerstwo Spraw Wewn. przygotowało już i uzgadnia z zainteresowanemi Ministerstwami projekty rozporządzenia Rady Ministrów celem wykonania art. 117.

Do rozdziału V. Przepisy tego rozdziału stosownie do art. 116 wejdą w życie później.

Do rozdz. VIII. Przepisy tego rozdziału wchodzą w życie bezzwłocznie. Zwracam uwagę p.p. Wojewodów na szczególną ważność ich uprawnień, wynikających z przepisów tego rozdziału, zwłaszcza z przepisu art. 108 p. 2, dotyczącego prawa wydawania rozporządzeń policyjnych.

Ze względu na konieczność pewnego uzgodnienia działalności p.p. Wojewodów w zakresie wydawania rozporządzeń w obrębie poszczególnych obszarów prawnych (austrjacki, pruski i rosyjski) zarządzam, ażeby p. p. Wojewodowie *aż do odwołania* przedkładali mi wszystkie projekty rozporządzeń, jakie zamierzają wydawać na podstawie art. 108 i bez mojej uprzedniej zgody rozporządzeń takich nie wydawali. W szczególności należy mi przedkładać projekty wszystkich rozporządzeń porządkowych (artykułu 108 pkt. 2), oraz tych rozporządzeń wykonawczych (art. 108 pkt. 1), które dotyczą administracji spraw wewnętrznych.

Do rozdziału VI i VII. Przepisy tych rozdziałów nie dotyczą obszarów podległego Panu Województwa.

Do rozdz. IX. O artykułach 115 do 117 była mowa poprzednio.

Do art. 118 należy przedłożyć ewen. wnioski zarówno mnie, jak i innym zainteresowanym P.P. Ministrom; ze względu na przepis art. 123 należy odpisy powyższych wniosków przedłożyć również Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

O artykule 119 była mowa poprzednio.

Art. 120 nie wymaga bliższego wyjaśnienia.

Wykonanie art. 121 powierzone jest Radzie Ministrów w ciągu 6-ciu miesięcy. Do tego czasu mają zastosowanie do odnośnych kolegjów przepisy art. 29 pkt. 4.

O art. 122 była mowa poprzednio.

W końcu zwracam uwagę, iż dotychczasowe przepisy o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej stosownie do art. 127 tracą moc, o ile są sprzeczne z postanowieniami tego rozporządzenia. Wobec tego pozostaje narazie w mocy m. i. § 7 rozp. Rady Ministrów z 11 lutego 1924 Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 225, o ile chodzi o zastępstwo wicewojewody, § 12, 13, 14 i 19 tego rozporządzenia, dopóki nie nastąpi wykonanie art. 36 rozporz. Prezydenta z 19 stycznia 1928 r.

O ileby Pan Wojewoda w związku z niniejszem względnie z przepisami rozporządzenia z 19 stycznia miał jakiekolwiek wątpliwości, należy je jaknajrychlej stosownie do art. 126 Ministerstwu Spraw Wewnętrznych przedłożyć.

Podsekretarz Stanu

(—) *Jaroszyński*

32.

Okólnik Nr. 30 z dn. 5 marca 1928 r. Nr. OL. 148/7 do Pana Wojewody (poznańskiego i pomorskiego) w sprawie wykonania rozp. Prez. Rzplitej z 19. I. 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej,

Na zjeździe P. P. Wojewodów w dn. 10. I. 1928 r. został doręczony p. p. Wojewodom tekst ówczesnego projektu rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, jako też krótkie objaśnienie tego projektu — celem umożliwienia p. p. Wojewodom zapoznania się zawczasu z treścią rozporządzenia i wydania potrzebnych zarządzeń przygotowawczych.

Wobec opublikowania tego rozporządzenia w Dzienniku Ustaw podaję do wiadomości Panów, co następuje:

Rozporządzenie zostało ogłoszone dn. 6 lutego, a w myśl artykułu 127 wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, zatem dn. 8 marca 1928 r. W terminie tym wchodzą w życie te przepisy rozporządzenia, które nie są wyraźnie uzależnione od wydania, czy to przez Radę Ministrów, czy przez poszczególnych Ministrów, specjalnych rozporządzeń wykonawczych.

Odnośnie do art. 4—6 zwracam uwagę na przepisy rozdz. VII, które zmieniają częściowo właściwość rzeczową i sposób działania władz administracji ogólnej. W szczególności właściwość sądów administracyjnych, wymienionych art. 94 zostaje ograniczona do spraw wymienionych w art. 95. Postępowanie przed sądami administracyjnemi odbywa się stosownie do art. 99 według przepisów o postępowaniu sporno-administracyjnem. Uprawnienia p. p. Wojewodów jako reprezentantów Rządu mają do wojewódzkich sądów administracyjnych zastosowanie w granicach art. 106.

W związku z art. 5 zwracam uwagę, iż art. 102 znosi kolegjalny urząd wojewódzki, zorganizowany rozp. Ministra b. dzielnicy pruskiej z dn. 10. II. 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 188). W związku z art. 1 zwracam uwagę na przepisy art. 104, które upoważniają Radę Ministrów do dokonywania zmian w podziale terytorjalnym. W związku z art. 2 i 3 zwracam uwagę na postanowienia art. 103, dotyczącego zespolenia lekarzy powiatowych i lekarzy weterynaryjnych, jako też art. 105 dotyczącego organizacji wójtostw wzgl. komisarjatów obwodowych.

Odnośnie do art. 103 otrzyma Pan Wojewoda osobne zarządzenie Min. Spraw Wewn., niezależnie od tego należy jednak wydać własne zarządzenia, celem bezzwłocznego przeprowadzenia tego zespolenia.

Do Poznania:

W związku z art. 105 Min. Spraw Wewn. wydało zarządzenie z 29 lutego 1928 r. Nr. OL. 148/6 do którego należy się ściśle zastosować.

Do obu:

Zwracam uwagę na ustęp ostatni art. 105, który daje Radzie Ministrów prawo skasowania wójtostw i przekazania ich funkcyj innym organom.

Do rozdz. II. Tytuł „Wojewodowie".

Przepisy tego tytułu nie wymagają narazie rozporządzeń wykonawczych.

Do rozdz. II. Tytuł „Stanowisko Wojewody jako przedstawiciela Rządu".

Przepisy tego tytułu wchodzą w życie natychmiast z wyjątkiem art. art. 20 i 25, których stosowanie zależne jest od decyzji Rady Ministrów.

Do czasu wydania regulaminu przewidzianego w art. 13 należy stosować regulamin dotychczasowy.

W sprawach, wynikających z art. 15 i 16 należy narazie stosować dotychczasowy sposób załatwiania tych spraw i terminy ustalone w uchwale Rady Ministrów z 14 listopada 1924 roku. Odnośnie do całego tego tytułu rozporządzenia zwracam szczególniejszą uwagę na art. 26 z którego wynika, że:

1) w sprawach tych nie obowiązuje p. p. Wojewodów zasada korespondowania z władzami centralnemi działów niezespolonych w drodze służbowej,

2) uprawnienia p. p. wojewodów są tak jak dotychczas, ściśle osobiste, a wobec tego mają być załatwiane w dalszym ciągu w sposób jaki Ministerstwo w okólnikach swoich kilkakrotnie wskazywało.

Min. Spraw Wewn. zamierza porozumieć się z innemi zainteresowanemi Ministerstwami co do wydania szczegółowych przepisów, dotyczących stosowania art. 10—26 rozporządzenia; do czasu wydania tych przepisów p. p. Wojewodowie winni korzystać z uprawnień zawartych w powyższych artykułach (mając na względzie uwagi powyżej podane) — opierając się na tekście przepisów rozporządzenia Prezydenta.

W razie potrzeby należy co do sposobu wykonywania w praktyce poszczególnych przepisów, porozumieć się z naczelnikami właściwych władz i urzędów na obszarze Województwa, ewentualnie postawić odnośne kwestje na porządku dziennym najbliższego zebrania perjodycznego.

Do rozdz. II. Tytuł „Stanowisko Wojewody jako szefa administracji ogólnej".

Przepisy tego tytułu wchodzą w życie bezzwłocznie, niezależnie od ewentualnych późniejszych rozporządzeń wykonawczych.

Odnośnie do art. 32 zwracam uwagę Panów na pewne uprawnienia wicewojewodów, wynikające z niniejszego rozporządzenia, w szczególności na pkt. 4 art. 35.

Do rozdz. II. „Tytuł Urząd Wojewódzki".

Przepisy art. 33 i 34 w łączności z art. 119 wchodzą w życie natychmiast. Zwracam uwagę, iż w porównaniu z rozporządzeniem z 11 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 225), które na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego było stosowane tylko per annalogiam rozporządzenie niniejsze:

1) daje definicję funkcjonarjuszów fachowych,

2) przenosi na etat Min. Spr. Wewn. nietylko (jak dotąd) „urzędników" urzędu wojewódzkiego, lecz: wszystkich „funkcjonarjuszów" zarówno w urzędzie wojewódzkim, jak „we władzach i urzędach państwowych podległych wojewodzie".

W związku z powyższemi przepisami należy przedstawić Ministerstwu spis tych funkcjonarjuszów, którzy przejdą na etat spraw wewnętrznych. Spis ten należy sporządzić osobno dla każdego z działów administracji zespolonych.

W spisie obok imion i nazwisk należy podać kategorję, stopień służbowy, wykształcenie i rodzaj spełnianych funkcyj. Spis ten należy przedłożyć Ministerstwu Spraw Wewnętrznych najdalej w ciągu 2-ch tygodni, odpis zaś przesłać równocześnie zainteresowanym Ministerstwom.

Przepisy art. 35 częścią wchodzą w życie natychmiast, częścią zależne są od wydania rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i zainteresowanych Ministrów, przewidzianego w artykule 36.

Do przepisów, które wchodzą w życie natychmiast należą następujące:

1) skasowanie t. zw. „samoistnych oddziałów", co wynika z zestawienia punktów 1 i 2 art. 35.

O ile wydział taki w urzędzie wojewódzkim podległym P. Wojewodzie istnieje, należy bezzwłocznie przedłożyć wniosek właściwemu p. Ministrowi, bądź to w kierunku utworzenia z tego samoistnego oddziału osobnego wydziału, bądź też włączenia go jako oddział do odpowiedniego wydziału.

2) Złączenie w wydziale ogólnym (prezydjalnym) pod kierownictwem wicewojewody wszystkich spraw wymienionych w punkcie 4-ym art. 35, w szczególności wszystkich bez wyjątku spraw osobowych, budżetowo - gospodarczych i inspekcyjnych. W związku z tem w myśl pkt. 5 art. 35) należy w wydziale ogólnym (prezydjalnym utworzyć ogólny oddział rachunkowy (o ile go dotychczas niema), a w obrębie tego oddziału utworzyć osobny referat dla spraw budżetowo-rachunkowych Dyrekcji Robót Publicznych.

3) W związku z punktem 5 art. 35 Wydział Robót Publicznych otrzymuje nazwę: „Dyrekcja Robót Publicznych". Do czasu szczegółowego określenia zakresu działania tego wydziału, dotychczasowy jego zakres czynności pozostaje bez zmian, z uwzględnieniem uwagi, podanej wyżej pod 2).

W związku z postanowieniami pktów 1—3 art. 35 rozporządzenia, które dają możność nowego racjonalnego podziału Urzędów Wojewódzkich, co dotąd wobec postanowień rozp. Min. b. dzielnicy pr. z 10 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 188) nie było dopuszczalne, należy bezzwłocznie poddać rewizji stan obecny i przedłożyć odpowiednie wnioski zarówno Min. Spraw Wewnętrznych jak i zainteresowanym Ministerstwom.

Art. 38 wchodzi w życie natychmiast z wyjątkami dotyczącemi tych urzędów, które mają własne dzienniki urzędowe. Odnośnie do nich w myśl art. 122 Rada Ministrów ma zadecydować w ciągu 2-ch miesięcy, t. j. do 8 maja 1928 r. Zarówno odnośnie do art. 122, jak i art. 39 należy przedłożyć konkretne wnioski najpóźniej do końca marca.

Do rozdz. III. Przepisy tego rozdziału należy traktować łącznie z przepisami art. 91, 92, 93, 98, 99, 100 rozporządzenia Prezydenta R. P.

W myśl art. 98 należy spowodować wyznaczenie członków i zastępców członków izby wojewódzkiej z pośród członków wydziału wojewódzkiego, jako też przedłożyć Min. Spraw Wewn. — o ile się to dotąd nie stało, — wnioski co do wyznaczenia urzędników państwowych, wchodzących w skład Izby Wojewódzkiej.

Do rozdz. IV.

Przepisy art. 64 — 71 wchodzą w życie natychmiast i nie wymagają narazie specjalnych rozporządzeń wykonawczych z wyjątkiem art. 69. Do czasu wydania regulaminu powiatowych zebrań perjodycznych w myśl art. 13 należy stosować regulamin dotychczasowy.

Co do art. 69 to Ministerstwo Spr. Wewn. przygotowuje przepisy ogólne, o których mowa w tym artykule. Co się tyczy wniosków i materjałów, jakie p. p. Wojewodowie nadesłali w tej mierze wskutek zarządzenia Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 27. 9. 1927 Nr. OL. 2882 mają zastosowanie te same uwagi, które podałem wyżej odnośnie do art. 36. Dodatkowe egzemplarze wniosków należy przedłożyć bezzwłocznie. Niezależnie od przepisów ogólnych, które będą wydane w myśl art. 99 przez władze naczelne, należy już obecnie dążyć do wprowadzenia w życie tych zasad organizacji starostw.

Artykuły 73 do 79 oraz art. 117 wejdą w życie po wydaniu rozporządzenia Rady Ministrów, które Min. Spr. Wewn. już przygotowało i uzgadnia z właściwemi Ministerstwami.

Do rozdz. VIII. W rozdziale tym należy zwócić uwagę na ustęp ostatni art. 113.

Do rozdz. IX. Art. 114 — 116 nie odnoszą się do obszaru podległego Panu Województwa.

Odnośnie do art. 117 była wzmianka poprzednio.

Art. 119 należy traktować łącznie z uwagami do art. 33 i 34.

Stosunek dotychczasowy osobnych urzędów i organów technicznych do władz administracji ogólnej pozostaje w myśl art. 120 narazie bez zmiany.

do Poznania. Wskutek niniejszego pisma ostatni ustęp pisma Min. Spr. Wewn. z 15 lutego r. b. Nr. OP. 644/2 R. 28 odpada.

do obu.

O ileby Pan Wojewoda w związku z pismem niniejszem względnie z przepisami rozp. z 19 stycznia 1928 r. miał jakiekolwiek wątpliwości, należy je jaknajrychlej stosownie do art. 126 Ministerstwu Spraw Wewnętrznych przedłożyć.

Podsekretarz Stanu

(—) *Jaroszyński.*

33.

Okólnik Nr 31 z dnia 5 marca 1928 r. Nr. SF. 6812/28 do wszystkich PP. Wojewodów z wyjątkiem p. Wojewody Śląskiego w sprawie zasad poboru specjalnych opłat drogowych w r. budż. 1928/29.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu w Ministerstwem Skarbu oznajmia, iż specjalne opłaty drogowe mogą być pobierane przez związki komunalne również w roku budżetowym 1928/29 i w latach następnych (aż do odwołania) w wysokości i według zasad, wskazanych w okólniku z dnia 19. II. 1927 r. Nr. 43 (SF. 842/27) częściowo zmienionym okólnikiem z dnia 8. IV. 1927 r. Nr. 73 (SF. 1953/27).

O powyższem zechcą Panowie Wojewodowie powiadomić interesowane związki komunalne.

Dyrektor Departamentu
(—) *Weissbrod.*

34.

Okólnik Nr. 32 z dn. 9 marca 1928 r. Nr. OP. 710/2. R. do wszystkich PP. Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie zaliczenia służby wojskowej do wysługi emerytalnej.

W związku z okólnikiem Min. Spr. Wewn. z dn. 25. I. 1928 r. Nr. 16/OP. 710/1. R. podaje się do wiadomości.

Naczelnik Wydziału
(—) *Dobrowolski.*

MINISTERSTWO SKARBU
Nr. L. D. 1290/5/28.
Warszawa, 25. II. 1928 r.

Odpis.

**Do
Komendy Głównej
Policji Państwowej
w/m**

Zwracając załączniki pisma z dnia 17 września 1927 r. L. 29553, Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych wyjaśnia, że służba, pełniona w b. rządowej straży bezpieczeństwa we Lwowie, w Przemyślu i Krakowie od 1 listopada 1918 r. do 30 listopada 1919 r., była służbą wojskową polską. Służba ta podlega więc zaliczeniu do wysługi emerytalnej w myśl okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 13 stycznia 1928 r. L. D. I. 21210/5/27—a więc również podwójnie, jeżeli istnieją warunki, określone w punktach a) i b) ustępu A tegoż okólnika.

Naczelnik Wydziału
Zał. *Dr. W. Czechowicz.*

35.

Okólnik Nr. 33 z dnia 9 marca 1928 r. Nr. OB. 487/1/28. do wszystkich PP. Wojewodów oraz P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie opłat stemplowych od podań i świadectw, wydawanych przez urzędy samorządowe.

Podania, wnoszone—zgodnie z właściwemi przepisami do urzędów samorządowych oraz świadectwa, wydawane przez te urzędy, nie podlegają opłatom stemplowym przewidzianym w rozdziale trzydziestym względnie trzydziestym pierwszym ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570) także wówczas, gdy sprawa należy do poruczonego zakresu działania urzędu samorządowego. Zasadę tę stosuje się również do tych podań wniesionych zgodnie z właściwemi przepisami do urzędu samorządowego, które następnie urząd ten przesyła urzędowi państwowemu celem merytorycznego załatwienia (art. 140 ustęp drugi), np. do odwołań od wymiaru państwowego podatku od nieruchomości, wnoszonych w myśl § 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 17 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 523).

Jeżeli według obowiązującego przepisu ustawowego podanie pewnego rodzaju może być wniesione bądź do urzędu państwowego bądź do urzędu samorządowego, to kwestja, czy należy się opłata stemplowa (na rzecz Państwa) czy też opłaty tej pobierać nie należy, (a natomiast należy pobrać opłatę samorządową, o ile przez dany związek została wprowadzona) rozstrzyga się według tego, do jakiego urzędu podanie zostało wniesione faktycznie.

Jeżeli według obowiązujących przepisów podanie należało wnieść do urzędu państwowego, a faktycznie wniesiono je do urzędu samorządowego, to w razie zwrócenia podania petentowi przez urząd samorządowy i ponownego wniesienia przez stronę do urzędu państwowego, jak również w razie bezpośredniego przesłania przez urząd samorządowy urzędowi państwowemu — ten ostatni zażąda uiszczenia opłaty stemplowej.

Powyższe podaje Min. Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania — zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dn. 28 lutego b. r. Nr. D. V. 7166/6/27.

Za Naczelnika Wydziału
(—) *Czerwiński*
Radca Ministerjalny.

36.

Okólnik Nr. 34 z dnia 10 marca 1928 r. Nr. SF. 529/1/28/ Dziennik do P. P. Wojewodów (wszystkich, z wyjątkiem p. Wojewody Śląskiego) w sprawie skarbowych biur informacyjnych.

Ze względu na postanowienia § 3, p. II, § 4, § 5, § 6, § 10, § 12, § 13 i § 17 instrukcji dla biur informacyjnych, ogłoszonej w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa skarbu Nr. 4 z dnia 1 lutego b. r., Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę o wydanie — zarówno starostwom jak i podległym związkom komunalnym — odpowiednich zarządzeń, zmierzających do ułatwienia władzom skarbowym wprowadzenia w życie wspomnianej instrukcji.

Celem zaopatrzenia urzędów starościńskich i samorządowych w egzemplarze instrukcji, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła w załączeniu 40 egzemplarzy odnośnego dziennika urzędowego Min. Skarbu.

Dyrektor Departamentu
(—) *Weissbrod*

INSTRUKCJA
dla biur informacyjnych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu. Nr. 4 poz. 40 z 1928 roku).

§ 1.

Na zasadzie ustępu trzeciego § 25 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 czerwca 1927 r. o organizacji i zakresie działania Izb skarbowych i podległych Izbom urzędów skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 66 poz. 588) oraz celem wykonania zadań przewidzianych w punkcie 4 § 22 tegoż rozporządzenia, tworzy się biura informacyjne — jako odrębne referaty przy oddziałach administracyjnych Wydziałów II Izb skarbowych (Wydziale Skarbowym Woj. Śląskiego).

§ 2.

Personel biura informacyjnego składa się z kierownika biura, odpowiedniej ilości pracowników służby zewnętrznej oraz sił kancelaryjnych. Ilość stałego personelu dla każdej z Izb skarbowych wyznaczy Ministerstwo Skarbu. Ponadto w razie potrzeby, w okresach wzmożonych czynności biura, Prezes Izby skarbowej przydzielać będzie czasowo do prac w biurze informacyjnem urzędników Izby Skarbowej i podległych Izbie urzędów skarbowych.

§ 3.

Do zakresu działania biura informacyjnego należy:

I. Śledzenie przejawów życia gospodarczego, niezbędnych do prawidłowego ujęcia wymiarów podatkowych, prowadzenie w tym kierunku ścisłej ewidencji i komunikowanie zebranych danych statystycznych do wiadomości władz wymiarowych.

II. Zbieranie względnie przyjmowanie ze wszystkich dostępnych źródeł na terenie Izby skarbowej informacji i materjałów dotyczących obrotów i dochodów płatników, a w szczególności wykonywanie czynności przewidzianych w art. 46 i 47 ustawy o państ. pod. przemysł. (Dz. U. R P. Nr. 79 poz. 550/25) oraz w art. 56 i 59 ustawy o państw. pod n. dochodowym (Dz U. R. P. Nr. 58 poz. 411/25) i wreszcie segregowanie oraz terminowe rozsyłanie tych danych właściwym urzędom skarbowym.

III. Czuwanie nad celowem, szczegółowem i terminowem zbieraniem i rozsyłaniem informacji i materjałów o obrotach i dochodach płatników przez podległe Izbie skarbowej urzędy skarbowe.

IV. Dostarczanie fachowym oddziałom II Wydziału Izby skarbowej materjałów potrzebnych do lustracji urzędów skarbowych.

§ 4.

Wszystkie władze i urzędy podległe Ministrowi Skarbu winny niezależnie od nadsyłania wiadomości, o których mowa w art. 46 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (wzór Nr. 16). współdziałać ściśle w wykonaniu zadań biura informacyjnego i udzielać na żądanie biura wszelkich wiadomości.

Ponadto wyszczególnione niżej władze i urzędy obowiązane są z własnej inicjatywy i własnemi siłami sporządzać i nadsyłać w 2 egzemplarzach, pod adresem właściwego biura informacyjnego, najpóźniej do dni 14 po upływie każdego miesiąca odnośne informacje, a mianowicie:

1) Urzędy opłat stemplowych oraz te Urzędy skarbowe podatków i opłat skarbowych, do których zakresu należy również wymiar opłat stemplowych co do wszystkich osób wymienionych jako kontrahentów w pismach podlegających opłacie stemplowej oraz co do osób otrzymujących spadki, legaty lub darowizny, na drukach wzór Nr. 1 i 3 z tem, że informacje te mają być przesyłane zasadniczo biuru informacyjnemu, właściwemu według miejsca zamieszkania danej osoby. Jeżeli jednak dana osoba mieszka w okręgu Urzędu skarbowego sporządzającego informację i zarazem kompetentnego dla wymiaru podatków bezpośrednich tej osobie, to informacja ma być udzielona bezpośrednio właściwemu referatowi w urzędzie sporządzającym informacje.

Zasadniczo nie należy sporządzać informacji w wypadkach, w których podstawa wymiaru opłaty stemplowej jest niższą od kwoty 1500 zł., z następującemi wyjątkami:

a) co do kontraktów dzierżawy i najmu nie należy sporządzać informacji tylko w wypadkach, gdy roczna tenuta nie przekracza kwoty 200 złotych;

b) co do spadków i darowizn, pomijać należy informacje, gdy ogólna wartość spadku względnie darowizny (bez potrącenia pasywów) nie dosięga 20 000 złotych;

c) nie należy zupełnie obejmować informacjami weksli i przekazów oraz umów przygotowawczych.

Za podstawę do sporządzenia informacji winny służyć: a) rejestr wymiarów doraźnych (R. W. D. — § 72 i s.), b) referaty nakazów płatniczych w zakresie opłat stemplowych, podatku spadkowego i podatku od darowizn, c) rejestr uiszczeń bezpośrednich — część druga (R. U. B. II. — § 78 i. s.) i przynależne do niego akta, przyczem jednak w każdym poszczególnym wypadku zapisanym do R. U. B. II. wysyłanie informacji nastąpić winno dopiero z chwilą gdy suma świadczeń przekroczy 1500 złotych. W wypadkach jednak, gdy kontrakt przewiduje zaliczkę lub minimum, które musi być wypłacone i te kwoty przewyższają 1500 złotych, należy bezzwłocznie wysłać informacje.

2) Urzędy akcyz i monopoli państwowych co do produkcji i sprzedaży wytworów przedsiębiorstw podlegających nadzorowi kontroli skarbowej, o ile w przytoczonych niżej punktach 4, 5 i 6 obowiązek dostarczania tego rodzaju informacji nie został powierzony innym władzom i urzędom.

3) Odziały bilansowe Izb skarbowych na drukach wzór Nr. 5 i 6 co do osób posiadających akcje przedstawione na ogólnych zebraniach oraz o dywidendach i tantjemach wypłacanych członkom zarządów i rad nadzorczych.

4) Dyrekcje monopolu spirytusowego co do osób zakupujących wyroby monopolu, a Wydziały IV Izb skarbowych, co do wydanych koncesji, na drukach wzór Nr. 7.

W celu przyśpieszenia zbierania informacji, wszelkie dane dotyczące państwowego monopolu spirytusowego dostarczane będą bezpośrednio przez Dyrekcję P. M. S. i dlatego danych tych nie należy żądać od przedsiębiorstw monopolu spirytusowego. Natomiast biura informacyjne obowiązane są na każde żądanie Dyrekcji P. M. S. dostarczać jej danych potrzebnych dla ustalenia cen nabycia spirytusu i t. p.

5) Dyrekcja Monopolu Tytoniowego bezpośrednio lub za pośrednictwem magazynów wyrobów tytoniowych, na drukach wzór Nr. 7, co do wykupionego krajowego surowca tytoniowego od plantatorów w wypadkach, gdy sumy wypłacone jednemu plantatorowi w ciągu roku przekraczają 500 złotych oraz co do zakupów hurtowni tytoniowych i sklepów detalicznych, przydzielonych bezpośrednio do magazynów wyrobów tytoniowych.

6) Biuro sprzedaży soli odpisy rachunków wystawionych poszczególnym nabywcom soli.

7) Urzędy celne co do towarów clonych przez osoby prywatne (z wyjątkiem ekspedytorów oraz kolejowych ajencji celnych) trzecie egzemplarze deklaracji celnych do biur informacyjnych tych Izb skarbowych, w okręgu których urzędy celne posiadają swą siedzibę.

Biura informacyjne na podstawie tych deklaracji sporządzą informacje wzór Nr. 4, a następnie deklaracje te najpóźniej w terminie trzech miesięcy zwrócą właściwemu Urzędowi celnemu.

Wszelkie inne dane dotyczące przesyłek pocztowych oraz zgłoszeń ustnych (pasażerskich) obowiązane są biura informacyjne przez delegowanych urzędników zbierać na miejscu w urzędach celnych względnie Dyrekcjach Ceł, używając w tym celu również druków wzór Nr. 4.

Przytoczone wyżej pod 2) do 6) informacje winny być kierowane do biura informacyjnego przy Izbie skarbowej okręgu zamieszkania każdego kontrahenta, (płatnika, akcjonarjusza i t. p.)

§ 5.

Czynności biura informacyjnego wymienione w punktach I do IV § 3 niniejszej instrukcji obejmują:

I. zbieranie i dostarczanie urzędom skarbowym informacyj ogólnych odnoszących się do:

a) cen rozmaitych artykułów w hurcie i detalu, ze szczególnem uwzględnieniem cen artykułów pierwszej potrzeby, oraz cen artykułów masowych (mąka, zboże, pasza, pieczywo, mięso, bydło, manufaktura, materjały budowlane i t. d.),

b) cen walut,

c) przeciętnych kosztów utrzymania i t. p., a nadto dostarczanie sporadycznych wiadomości o konjunkturach panujących w poszczególnych gałęziach handlu i przemysłu, o kalkulacji cen sprzedażnych i t. p.

II. a) czuwanie nad wykonywaniem przez urzędy i instytucje obowiązków przewidzianych w art. 46 ust. o państw. pod. przem. co do dostarczania zawiadomień o zawarciu umów o dokonanie robót i dostaw tudzież umów o wydzierżawienie prawa poboru specjalnych opłat tudzież nad wykonywaniem przez urzędy wymienione w § 4 niniejszej instrukcji, obowiązków przewidzianych w tym paragrafie;

b) czuwanie nad instytucjami i firmami, które jakkolwiek nie są obowiązane do dostarczania informacji, to jednak wyraziły swą zgodę na dostarczanie pewnych określonych materjałów;

c) ponaglanie urzędów, instytucyj i firm wymienionych pod a) i b) wreszcie segregowanie i rozsyłanie otrzymanych tą drogą informacji;

d) zbieranie informacji przez pracowników biura informacyjnego i przydzielonych urzędników we wszelkich instytucjach i firmach, a przedewszystkiem:

1) w wydziałach ruchu kołowego komisarjatów rządu względnie urzędach wojewódzkich co do osób rejestrujących samochody osobowe względnie ciężarowe;
2) w wydziałach paszportowych tychże instytucji co do osób wyjeżdżających zagranicę (za wyłączeniem emigrantów);
3) w wydziałach budownictwa, co do osób, które uzyskały zezwolenie na budowę budynków mieszkalnych wzgl. fabrycznych;
4) w rzeźniach miejskich i u powiatowych lekarzy weterynarji, co do osób sprzedających i kupujących rogaciznę i nierogaciznę;
5) na stacjach sanitarnych co do osób sprowadzających mięso bite;
6) w urzędach pocztowych, co do nadchodzących przesyłek zarówno zwykłych jak i obciążonych zaliczeniami, co do większych przesyłek gotówkowych oraz co do inkasa weksli przez P. K. O.
7) na kolejach odnośnie nadchodzących i wysyłanych przesyłek zarówno zwykłych, pośpiesznych, jak i imiennych bagażowych, ze specjalnem uwzględnieniem przesyłek obciążonych zaliczeniami;
8) w zarządach dróg wodnych odnośnie spławu materjałów drzewnych;
9) w zarządach zdrojowych wzgl. urzędach gminnych miejscowości kuracyjnych i letniskowych, co do osób przebywających na letniskach i kuracji;
10) w magistratach miast odnośnie wysokości dochodów z nieruchomości na podstawie wymiaru podatku od nieruchomości;
11) w wydziałach sądów cywilnych odnośnie sporów cywilnych dotyczących większych sum;
12) w kasach chorych i urzędach zdrowia odnośnie ilości zatrudnionych urzędników i robotników w poszczególnych zakładach handlowych i przemysłowych, oraz odnośnie wynagrodzeń lekarzy, dentystów, felczerów, wreszcie co do kwot wypłaconych aptekom za dostarczone lekarstwa:
13) we wszystkich firmach ekspedycyjnych odnośnie ładunków nadchodzących pod ich adresami i w ich imieniu wysyłanych, a przeznaczonych dla osób i firm prywatnych;
14) w możliwie *jak największej ilości firm większych*, prowadzących księgi handlowe od-

nośnie odbiorców i dostawców tychże firm, przyczem szczególnie należy baczyć, aby możliwie wszystkie większe firmy danej branży były w danym okresie objęte akcją zbierania informacji;

15) na giełdach odnośnie stałych i przygodnych uczestników giełdowych;

16) w hotelach odnośnie osób stale tam zamieszkałych;

17) u notarjuszy i adwokatów odnośnie tranzakcji kupna, sprzedaży nieruchomości, zaciągnięcia lub spłacenia sum hipotecznych, odnośnie osób zawierających wszelkiego rodzaju spółki, zaciągających zobowiązania i t. p. z tem, że w okręgu urzędów skarbowych, w których niektóre z wymienionych materjałów dadzą się uzyskać na podstawie materjałów przytoczonych w § 4 pkt. 1, zaniechać należy zbierania tych samych materjałów u notarjuszy i adwokatów;

18) w hurtowniach tytoniowych;

19) w księgarniach wydawniczych i teatrach o honorarjach autorskich i literackich;

20) z ogłoszeń pism codziennych, ze szczególnem uwzględnieniem działu zaofiarowanych kapitałów;

21) w bankach co do inkasa weksli i winkulowania towarów, oraz co do innych tranzakcji tam zawieranych.

UWAGI: 1) Należy drogą osobistego porozumienia kierownika biura informacyjnego lub za pośrednictwem właściwego naczelnika Urzędu skarbowego dążyć do tego, aby przynajmniej jeżeli już nie firmy prywatne, to instytucje państwowe i samorządowe, większość materjału nadsyłały same, co można uskutecznić przez zorganizowanie wypisywania potrzebnych informacji przez kalkę, jako drugich egzemplarzy druków, używanych przez dane instytucje.

2) Nie należy zupełnie sporządzać informacji dotyczących spółek akcyjnych, kooperatyw i zrzeszeń o ile nie zachodzą uzasadnione wątpliwości co do rzetelnego prowadzenia ksiąg przez te instytucje;

e) zbieranie konkretnych informacji drogą poufnych wywiadów odnośnie osób osiągających znaczniejsze dochody oraz uskuteczniających duże obroty, a ukrywających się przed wymiarem podatków zwłaszcza co do interesów spekulacyjnych (domy, parcele, mieszkania w miastach i t. p.

III. a) Sprawdzanie, czy urzędy skarbowe przy pomocy kontrolerów podatku przemysłowego, buchalterów i specjalnie delegowanych urzędników, sporządzają informacje celowo, terminowo i zgodnie z postanowieniami § 18 — 22 niniejszej instrukcji oraz instruowanie urzędów skarbowych w sprawie zbierania informacji;

b) odbieranie od urzędów skarbowych i sprawdzanie raportów kwartalnych, o których mowa w § 20;

c) obowiązek skontrolowania rok rocznie w porozumieniu z oddziałami fachowemi II Wydziału Izby skarbowej pewnej ilości akt wymiarowych nadesłanych na żądanie biura z każdego poszczególnego urzędu skarbowego podległego danej Izbie skarbowej, a to pod kątem widzenia celowości i prawidłowości zużytkowania informacji (wzór Nr. 8);

IV. obowiązek dostarczenia fachowym oddziałom II Wydziału Izby dla celów lustracji notatek zawierających krótką treść i liczby wysłanych urzędom skarbowym informacji.

§ 6.

W miesiącu marcu każdego roku kalendarzowego urzędy skarbowe podatków przesyłają do biura informacyjnego w 2 egzemplarzach imienny wykaz instytucji i przedsiębiorstw, położonych w ich okręgu (wzór Nr. 9), które ich zdaniem należałoby objąć zbieraniem informacji oraz wykaz urzędów i instytucji położonych w okręgu urzędu, a obowiązanych do nadsyłania wiadomości przewidzianych w art. 46 ust. o pod. przemysł.

Kierownik biura informacyjnego opracowuje szczegółowy plan zebrać się mających informacji z podziałem na prace wykonać się mające przez pracowników biura oraz prace, które wykonać winny urzędy skarbowe własnemi siłami.

Przy układaniu planu należy baczyć, aby zbieranie informacji u źródeł obejmujących przewagę materjałów dotyczących płatników opodatkowanych w różnych okręgach wymiarowych, przydzielono do wykonania o ile możności pracownikom biura informacyjnego, pozostawiając urzędom skarbowym zbieranie informacji u źródeł zawierających głównie materjały dotyczące danego okręgu.

Zatwierdzony przez Izbę Skarbową drugi egzemplarz planu rozesłać należy podległym urzędom skarbowym do dnia 15-go kwietnia każdego roku i w planie tym wskazać, o ile możności miesiącami, okresy zebrania informacji u poszczególnych źródeł, mając na uwadze, że o ile chodzi o dane dotyczące państw. podatku przemysłowego i dane dotyczące podatku dochodowego muszą być one zebrane i rozesłane w terminach wskazanych w § 7 niniejszej instrukcji.

Przy tej sposobności wskazać należy urzędom skarbowym imiennie te władze i instytucje państwowe i samorządowe, położone na terenie powiatu, które wiadomości wymienione w art. 46 ust o pod. przem. nadsyłać będą obowiązane bezpośrednio urzędowi skarbowemu.

§ 7.

Działalność biura informacyjnego winna być tak skoordynowaną, aby zebrane i nadesłane informacje były wysyłane *natychmiast po ich sporządzeniu* i aby w każdym razie do dnia 15 lutego każdego roku ukończono rozsyłanie informacji dotyczących podatku od obrotu, a do dnia 1-go sierpnia każdego roku wysyłanie informacji dotyczących podatku dochodowego.

Kierownicy biur informacyjnych oraz naczelnicy urzędów skarbowych, zbierających informacje we własnym zakresie, obowiązani są przestrzegać, aby przedewszystkiem rozsegregowano i rozesłano informacje dotyczące innych okręgów wymiarowych.

§ 8.

Do czynności kierownika biura informacyjnego należy:

1) nadzór i kontrola nad podległym mu i przydzielonym personelem,

2) opracowywanie planu zbierania informacji, o którym mowa w § 6 niniejszej instrukcji,

3) prowadzenie korespondencji z urzędami, instytucjami i firmami,

4) przyjmowanie i wysyłanie poufnych informacji (§ 5 pkt. II litera e) instukcji),

5) instruowanie urzędów skarbowych podległych Izbie (§ 5 pkt. III instrukcji),

6) nadzór nad terminowem wysyłaniem informacji (§ 7),

7) prowadzenie ewidencji ważniejszych informacji według materjałów odrębnie dla każdego z podległych urzędów dla celów przewidzianych w § 5 pkt. III lit. c) oraz w § 5 pkt. IV niniejszej instrukcji, (wzór Nr. 10),

8) przedkładanie w drodze służbowej Prezesowi Izby skarbowej oraz Wydziałowi I Dep. V Ministerstwa Skarbu rocznych sprawozdań o działalności biura w terminie do dnia 1 kwietnia każdego roku.

§ 9.

Działalność urzędników służby zewnętrznej biura informacyjnego polega na zbieraniu informacji z ksiąg, rachunków, zapisków i t. p. prowadzonych w urzędach, instytucjach i firmach.

Informacje winny zawierać krótką treść zawieranej tranzakcji między dwiema stronami wraz z danemi cyfrowemi co do ilości, wagi, jakości i wartości, imiona i nazwiska wszystkich osób biorących udział w tranzakcji oraz dokładne adresy tychże (miejscowość, powiat, a w miastach większych bezwarunkowo nazwę ulicy i Nr. domu).

Informacje sporządza się na drukach (wzór Nr. 11) odrębnie dla każdej tranzakcji; łączenie kilku tranzakcji na jednym druku informacji powinno mieć miejsce tylko wówczas, gdy tranzakcje dotyczą tych samych kontrahentów. W wypadkach, gdy tranzakcje dotyczące tego samego płatnika powtarzają się częściej, a sporządzanie informacji na drukach wzór Nr. 11 jest zbyt uciążliwe, należy przy wyciągach z ksiąg kolejowych, pocztowych u ekspedytorów i dostawców, w kasach chorych, rzeźniach miejskich i hurtowniach tytuniowych posługiwać się drukami wzór Nr. Nr. 23, 24, 25 i 26.

Sporządzanie wykazów na jednym arkuszu obejmujących różne osoby kontrahentów jest niedopuszczalne.

Informacje zebrane u płatników sporządza się przez kalkę zasadniczo w dwóch egzemplarzach, z których jeden, jako kopja pozostaje na przechowaniu w archiwum biura informacyjnego w przeciągu lat 3.

Natomiast informacje zebrane u osób trzecich (w instytucjach, urzędach, u notarjuszy i t. p.), a dotyczące tranzakcji między dwoma lub więcej płatnikami, sporządza się w trzech lub więcej egzemplarzach tak, aby jeden egzemplarz mógł pozostać w archiwum biura, a reszta egzemplarzy została rozesłaną do właściwych dla każdego kontrahenta urzędów skarbowych.

§ 10.

Urzędnik biura informacyjnego przed udaniem się do czynności otrzymać musi pisemne polecenie biura informacyjnego (wzór Nr. 12), które obowiązany jest zaraz po zgłoszeniu się wręczyć kierownikowi, właścicielowi względnie zarządzającemu urzędu, instytucji wzgl. firmy, w której informacje mają być sporządzone.

W razie odmówienia przez kontrolowaną instytucję okazania ksiąg względnie innych materjałów, winien kontroler sporządzić odpowiedni protokół, odebrać na protokóle podpis kierownika, właściciela względnie zarządzającego i protokół ten przedłożyć bezzwłocznie kierownikowi biura informacyjnego.

Kierownik biura informacyjnego przekazuje protokół właściwej władzy skarbowej I instancji celem nałożenia grzywny z art. 94 ustawy o państw. pod. dochod. względnie art. 97 ustawy o państw. pod. przemysłowym, lub też o ile chodzi o publiczne władze i urzędy, odpis protokółu przesyła w drodze służbowej na zasadzie art. 101 ustawy o państw. pod. dochodowym, do odnośnej władzy przełożonej.

§ 11.

Urzędnik biura informacyjnego obowiązany jest zasadniczo czynności swe dostosować do godzin urzędowych kontrolowanego urzędu, instytucji wzgl. firmy. Jedynie za zgodą kierownika instytucji (właściciela przedsiębiorstwa) można oznaczyć inne godziny pracy.

Z czynnosci swych urzędnik składa kierownikowi biura informacyjnego raz na tydzień raport według wzoru Nr. 13.

Może być jednak zarządzone składanie raportów częściej, jak również wskazane jest kontrolowanie czynności delegowanych urzędników na miejscu.

§ 12.

Natychmiast po wejściu w życie niniejszej instrukcji, biura informacyjne ustalą, które z urzędów instytucji, mających siedzibę w okręgu Izby skarbowej, obowiązane są do przedkładania wiadomości, o których mowa w art. 46 ust. o państw. pod. przemysł. i instytucje te wciągną do ewidencji wzór Nr. 14. Do ewidencji tej wciągnąć należy również urzędy podległe Ministrowi Skarbu, a wymienione w § 4 niniejszej instrukcji, oraz te instytucje i firmy, które dobrowolnie zobowiązały się sporządzać we własnym zakresie i nadsyłać informacje (§ 5 pkt. II lit. b instr.). Ewidencję tę należy następnie uzupełniać w miarę ujawniania urzędów, firm i instytucji z jakiegokolwiekbądź powodu nie ujętych tą ewidencją, a obowiązanych do dostarczania wiadomości.

§ 13.

Wymienione w § 12 urzędy, instytucje i firmy biuro informacyjne wzywa pisemnie o dostarczenie potrzebnych dla wymiaru podatków wiadomości (wzór Nr. 15) dołączając druk wzór Nr. 16 — a w razie nadesłania wiadomości w ciągu dni 30-stu od daty wezwania wysyła ponaglenie według wzoru Nr. 17.

W wypadku, gdy od daty ponaglenia upłynie bezskutecznie dalszych dni 30, Prezes Izby

Skarbowej odnosi się z odpowiednim wnioskiem do władzy bezpośrednio przełożonej nad opieszałą instytucją.

§ 14.

Bezpośrednio po sporządzeniu planu, o którym mowa w § 6 niniejszej instrukcji, biuro informacyjne wciąga instytucje i firmy, w których zebranie materjałów nastąpić ma przez pracowników biura informacyjnego, do ewidencji wzór Nr. 18, a pozostałe rubryki wypełnia w miarę delegowania urzędników i sporządzania przez nich informacji.

§ 15.

Wszystkie informacje zarówno sporządzone we własnym zakresie, jak nadesłane przez biura informacyjne innych Izb skarbowych wzgl. przez urzędy skarbowe, jak wreszcie nadesłane przez władze, urzędy, instytucje i firmy (§ 12 i 13) zaopatruje biuro informacyjne numerami kolejnemi natychmiast po ich otrzymaniu.

O ile chodzi o informacje nadesłane z innych biur informacyjnych względnie urzędów skarbowych podatków podległych Izbie skarbowej należy pod poprzednim numerem umieścić swój numer porządkowy.

§ 16.

Natychmiast po ponumerowaniu informacje pochodzące z innych Izb Skarbowych oraz z urzędów skarbowych podatków swego okręgu zapisuje biuro informacyjne do ewidencji, wzór Nr. 19, prowadzonej na osobnych zbroszurowanych kartach według Izb, względnie urzędów skarbowych, informacje sporządzone we własnym zakresie, wciąga do ewidencji wzór Nr. 18, wreszcie informacje o których mowa w § 12 i 13 niniejszej instrukcji zapisuje do ewidencji wzór Nr. 14.

Natomiast błędnie nadesłane pod adresem biura informacje, przeznaczone dla innych biur informacyjnych, należy zwrócić urzędowi wysyłającemu, bez przeprowadzania ich przez swoje ewidencje.

Po wpisaniu do ewidencji wzór Nr. 14, 18 i 19 otrzymane informacje segreguje biuro informacyjne według biur informacyjnych innych Izb skarbowych, względnie według urzędów skarbowych położonych w okręgu swojej Izby, wciąga je cyfrowo do zapisku wzór Nr. 20, prowadzonego na odrębnych zbroszurowanych kartach dla każdej Izby, względnie dla każdego urzędu swego okręgu, notuje szczegółowe numery własne i rozsyła według przeznaczenia.

§ 17.

Działalność urzędów skarbowych, w zakresie zbierania informacji, polega na sporządzaniu przy każdej okazji lustracji przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych i sprawdzaniu ksiąg handlowych, czy to przez kontolerów, czy przez buchalterów lub innych urzędników, pewnej ilości informacji co do dostawców i odbiorców firmy, względnie co do osób, otrzymujących procenty, prowizje i t. p. Przy lustracjach dokonywanych w przedsiębiorstwach przez oddziały bilansowe, winien urzędnik prowadzący lustracje zebrać informacje co do osób otrzymujących prowizje, procenty, wynagrodzenia i t. p. W tym celu urzędnicy, dokonujący lustracji przedsiębiorstw, winni być stale zaopatrzeni w bloczki wzór Nr. 11. Ponadto urzędy skarbowe podatków i opłat skarbowych, powoływane są do wykonywania wszelkich czynności biura informacyjnego, powierzonych im na zasadzie planu, o którym mowa w § 6 niniejszej instrukcji, — a w szczególności urzędy, położone poza siedzibą Izby skarbowaj do zbierania danych, wyszczególnionych w § 5 pkt. I lit. a., pkt. II lit. a, b, c i d, cyfra 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20 i 21 oraz lit. e, o ile zarządzeniem, przewidzianem w § 6 instrukcji, zbieranie materjałów, w którymkolwiek z tych źródeł nie będzie zastrzeżone dla biura informacyjnego Izby skarbowej.

§ 18.

Przy wykonywaniu swych zadań, przewidzianych w § 17 niniejszej instrukcji urzędy skarbowe podatków, obowiązane są przestrzegać ściśle przepisów niniejszej instrukcji, przewidzianych dla biur informacyjnych, za wyłączeniem czynności, przewidzianych w § 15 niniejszej instrukcji, gdyż Urzędy skarbowe posługiwać się mają w swych zapiskach numeracją Izby, o której mowa w § 15, oraz używać druków i prowadzić ewidencję według wzorów Nr. 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25 i 26.

§ 19.

Zebrane w trybie § 17 niniejszej instrukcji informacje, urzędy skarbowe przesyłają do urzędów skarbowych, położonych w okręgu tej samej Izby skarbowej bezpośrednio, a do urzędów położonych w okręgu innych Izb skarbowych za pośrednictwem biura informacyjnego właściwej dla tych urzędów Izby skarbowej.

§ 20.

Celem kontroli nad wykonywaniem obowiązków, przewidzianych w § 17 i 19 niniejszej instrukcji, urzędy skarbowe przedkładają do biura informacyjnego przy swojej Izbie skarbowej kwartalne raporty według wzoru Nr. 21.

§ 21.

Informacje otrzymane z biura informacyjnego swojej Izby skarbowej oraz z urzędów skarbowych tego samego okręgu, wciągają urzędy skarbowe do kontrolki wzór Nr. 22.

§ 22.

Instrukcja wchodzi w życie w 30 dni po ogłoszeniu i w ciągu tych 30 dni należy zreorganizować istniejące już przy niektórych Izbach biura informacyjne oraz zastosować biurowość według zasad, wyłuszczonych w niniejszej instrukcji.

Znajdujące się w posiadaniu biur informacyjnych druki informacji (prócz zbiorowych) mogą być używane aż do wyczerpania, natomiast wszelkie druki ewidencji, zapisków i raportów mają być zaprowadzone w terminie wyżej zakreślonym

Warszawa, dnia 22 grudnia 1927 r.

Minister Skarbu:

(—) *G. Czechowicz.*

WZÓR Nr. 1.
(do § 4 instr.)

R. W. D. ....

R. U. B. II. ....

K. B. ....

Urząd Opłat Stemplowych w ....
Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych
udziela
Izbie Skarbowej (Biuro Informacyjne)
Referatowi podatku .... przy Urzędzie w ....
Skarb. Podatk.

na zasadzie § 4 instrukcji dla biur informacyjnych z dnia 22 grudnia 1927 r. następującą informację z pism podlegających opłacie stemplowej dla celu wymiaru podatków bezpośrednich:

Imiona, nazwiska, miejsca zamieszkania i adresy kontrahentów	Treść aktu

UWAGA: Wyciąg należy sporządzić ściśle według wskazówek zawartych w punkcie 1, § 4, instrukcji dla biur informacyjnych.

...., dnia .... 19........r.

Naczelnik Urzędu:

....

WZÓR Nr. 2
(d § 4 instr.)

Nazwa i adres instytucji nadsyłającej informacje

....

...., dnia .... 192.....r.

W Y K A Z
subskrybowanych akcji.

1) Subskrybent ....

2) Ilość subskrybowanych akcji ....

3) Data subskrypcji ....

4) S-ka Akcyjna ....

5) Źródła informacji: akta z urzędu.

Naczelnik Urzędu:

WZÓR Nr. 3
(do § 4 instr.)

Oznaczenie sprawy..

Urząd Opłat Stemplowych
Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych w ....
udziela
Izbie Skarbowej (Biuro Informacyjne)
Referatowi podatku.................................przy Urzędzie w..
Skarb. Pod.

na zasadzie § 4 instrukcji dla biur informacyjnych z dnia 22 grudnia 1927 r. następującą informację z aktów podatku spadkowego (od darowizn) dla celów wymiaru podatków bezpośrednich:

Imię i nazwisko spadkodawcy (darującego oraz data śmierci spadkodawcy (data aktu darowizny)	Imiona, nazwiska i miejsca zamieszkania oraz adresy spadkobierców i legatarjuszów wzgl. obdarowanych	Część spadku (darowizny) wzgl. poszczególne przedmioty, które przypadły poszczególnym spadkobiercom lub legatarjuszom wzgl. obdarowanym

Uwaga: W wypadkach, gdy wartość spadku wzgl. darowizny (bez potrącenia pasywów) nie przekracza 20.000 zł., informacji sporządzać nie należy.

Informacje winny być sporządzone w ilości po 2 egzemplarze co do każdego spadkobiercy, legatarjusza wzgl. obdarowanego i rozesłane pod adresem tych biur informacyjnych przy Izbach Skarbowych, w okręgu których każdy spadkobierca (legatarjusz, obdarowany) zamieszkuje.

...., dnia ....192 r.

Naczelnik Urzędu:

WZÓR Nr. 4.
(do § 4 instr.)

Izba Skarbowa
w ....

Biuro Informacyjne

Urząd Skarbowy Podatków
i Opłat Skarbowych
w ....

...., dnia ....192.....r

Do

Urzędu Skarbowego Podatków
Biura Informacyjnego
przy Izbie Skarbowej
w ....

P. ....

zamieszkały w .... przy ul. .... Nr. ....

uskutecznił odprawę celną przy otrzymaniu, wysłaniu:

rodzaj towaru .... wagi ....

wartości zł. .... znaki ....

data odprawy celnej...

Z akt urzędu celnego w ....

Naczelnik Urzędu:

Izba Skarbowa w ....
Oddział Bilansowy.
L. ....

WZÓR Nr. 5.
(do § 4 instr.).

.............................., dnia .... 192..... r.

DO
BIURA INFORMACYJNEGO
przy Izbie Skarbowej
w ....

dla celów wymiaru podatku dochodowego zawiadamia się, że .... posiada akcje Tow. Akc. .... na kwotę nominalną .... Za rok obrachunkowy .... była uchwalona dywidenda w wysokości ....%.

Kierownik Oddziału Bilansowego:

Izba Skarbowa w ....
Oddział Bilansowy
L. dz. ....

WZÓR Nr. 6.
(do § 4 instr.).

.............................., dnia .... 192..... r.

DO
BIURA INFORMACYJNEGO
przy Izbie Skarbowej
w ....

Towarzystwo akcyjne .... uchwaliło na walnem zebraniu z dnia .... z zysku roku rachunkowego .... tantjemę dla Rady Nadzorczej Komisji rew. pp. w ogólnej kwocie .... zł. Do Rady Nadzorczej składającej się z .... osób należy ....
....
....
....
....

Kierownik Oddziału Bilansowego:

Nazwa i adres instytucji
wysyłającej informacje.

WZÓR Nr. 7.
(do § 4 instr.).

.............................., dnia .... 192..... r.

DO
BIURA INFORMACYJNEGO
przy Izbie Skarbowej
w ....

P. ....
zamieszkały w .... przy ul. .... Nr. .... otrzymał w dniu .... roku koncesję na hurtową, detaliczną sprzedaż wyrobów Monopolu Spirytusowego, Tytoniowego .... nabył w czasie od .... do .... wyrobów Monopolu Spirytusowego, Tytoniowego za sumę zł. .... otrzymał tytułem prowizji za sprzedaż wyrobów Monopolu Spirytusowego, Tytoniowego za czas od .... do .... zł. .... Dostarczył jako plantator w okresie od dn. .... 192..... r. do dn. .... 192..... r. surowca tytoniowego za kwotę .... zł.
Z akt Dyrekcji Monopolu ....(Wydz. IV Izby Skarbowej) w ....

UWAGA: Zdania i wyrazy niepotrzebne wykreślić.

....
(podpis)

....Izba Skarbowa

L........................ (II – 1)................/26.

WZÓR Nr. 8.

(do § 5, ust. III p. e. instr.)

DO

URZĘDU SKARBOWEGO

PODATKÓW I OPŁAT SKARBOWYCH

w..

Poleca się nadesłać oryginalne akta wymiarowe wraz z wszystkiemi załącznikami a) podatku przemysłowego od obrotu za .... firmy .... prowadzonej w.................................. przy ul.............................Nr..............................oraz b) podatku dochodowego właściciela(i) tegoż przedsiębiorstwa .... zam. w.. przy ul. .... Nr.................. przyczem nazwisko(a) i adres(y) właściciela(i) należy ustalić w przedsiębiorstwie.

Gdyby ze względu na miejsce zamieszkania płatnika(ów) wymiar podatku dochodowego uskuteczniony został w innym okręgu wymiarowym, należy po przesłaniu Izbie Skarbowej akt podatku przemysłowego skierować niniejsze polecenie do właściwego Urzędu Skarbowego do wykonania w części, dotyczącej podatku dochodowego i donieść o tem Izbie Skarbowej.

PREZES IZBY:

Izba Skarbowa..

Biuro Informacyjne

L. ....

WZÓR Nr. 9

(do § 6 instr.)

.... dn. ....192.....r.

URZĘDOWI SKARBOWEMU PODATKÓW

w..

zwraca się z tem, że w dwu ostatnich rubrykach sprawozdania zamieszczonego na odwrotnej stronie wskazano, w których urzędach, instytucjach i firmach dokonane będzie zbieranie informacji przez urzędników Izby Skarbowej, a w których zbieraniem informacji zająć się ma Urząd Skarbowy.

Wyznaczone dla Urzędu Skarbowego na odwrotnej stronie okresy czasu dla zebrania informacji winny być ściśle dotrzymane, a w razie uzasadnionych przeszkód w kierunku dotrzymania tych terminów, należy złożyć o tem sprawozdanie i wskazać termin wykonania prac.

Równocześnie zawiadamia się, że z pośród wymienionych w załączniku do sprawozdania Urzędów i instytucji, obowiązanych do przedkładania władzom skarbowym wiadomości, o których mowa w art. 46 ust. o państw. pod. przem. Biuro Informacyjne Izby Skarbowej zażąda nadsyłania sobie informacji od ____________________

____

____

____

natomiast pozostałe urzędy i instytucje winny przedmiotowe wiadomości nadsyłać bezpośrednio do urzędów skarbowych, o czem Urząd winien je zawiadomić w sposób przewidziany w par. 14 instrukcji dla biur informacyjnych, powołując się na niniejsze zarządzenie.

NACZELNIK II WYDZIAŁU:

URZĄD SKARBOWY PODATKÓW w..............................

WZÓR Nr. 9.

L. ....

.... dnia .... 192.... r.

Do

I Z B Y S K A R B O W E J

w ....

W wykonaniu przepisu § 6 instrukcji o biurach informacyjnych z dn. 22 grudnia 1927 r. przedkłada się wykaz firm, instytucji i urzędów położonych w okręgu tutejszego Urzędu, które zdaniem Naczelnika Urzędu należałoby w roku bieżącym objąć zbieraniem informacji dla celów podatku przemysłowego i podatku dochodowego.

L. p.	Nazwa urzędu (instytucji firmy), w której należałoby zebrać informacje	Siedziba (adres) urzędu (instytucji, firmy)	Rodzaj przedsiębiorstwa	Kategorja świadectwa przemysłowego	Obrót przedsiębiorstw za ostatni okres wymiarowy	Rodzaj materjałów (informacji), które możnaby zebrać na miejscu	Zebrać się mające materjały dotyczą głównie płatników zamieszkałych we własnym okręgu (w innych okręgach)	Decyzja Izby Skarbowej: Zebrania informacji dokona	
								Biuro informacji	Urząd skarbowy
								w czasie od — do	w czasie od — do

Równocześnie dołącza się wykaz władz, urzędów i instytucji, położonych w okręgu powiatu, a obowiązanych do dostarczania z własnej inicjatywy wiadomości, o których mowa w art. 46 ust. o państwowym podatku przemysłowym.

NACZELNIK URZĘDU SKARBOWEGO:

Wzór Nr. 10.
(do § 8 pkt. 7 instr.)

Urząd skarbowy w ....

UWAGA: W ewidencji tej należy notować tylko niektóre, bardziej charakterystyczne informacje.

L. p.	Data wysłania	L. dz. za którą wysłano informacje	Nr. wysłanej informacji	Nazwisko i adres płatnika	Rodzaj informacji	UWAGI

WZÓR Nr. 11.
do i 17 instr.

Izba Skarbowa Podatków w..
Urząd Skarbowy w..
Biuro Informacyjne.

UWAGA: Wyrazy potrzebne podkreślić.

.............................., dn. .... 192...... r.

Do
Biura Informacyjnego (Urzędu Skarbowego podatków)
w..

INFORMACJA

imię i nazwisko (nazwa firmy)..

zam. (położ.).. w przy ul. (gm) .... Nr. ....

kupił, sprzedał, wykonał, posiadał, sprowadził, otrzymał, wysłał, zawarł umowę, wykonał dostawę, nabył z licytacji, pożyczył, oddał, ...

....

rodzaj towaru, tranzakcji ....

ilość (waga) ....

od, za pośrednictwem, komu, u kogo, z kim, ze stacji ....

....

adres.. w czasie, dn. ....

za sumę zł. ....

Uwagi: ....

....

Żródło informacji ....

________ Izba Skarbowa (Urząd Skarbowy).

WZÓR Nr. 12.
(do § 10 instr.)

Wydział II — Biuro informacyjne.

Nr. księgi ewidencyjnej.

________ dn. ________ 192__ r.

(Wzór Nr. 18). ________

DO

____

(nazwa firmy, instytucji)

w ________

ul. (gm.) ________

Na zasadzie art. 56 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 58/25 p. 411), art. 47 ust. z dnia 15/VII. 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 79 p. 550) oraz § 10 instrukcji dla biur informacyjnych z dn. 22 grudnia 1927 r. Izba Skarbowa (Urząd Skarbowy) deleguje p. ________ ________ do sporządzania wyciągów z ksiąg handlowych, zapisków, notatek i t. p. koniecznych dla celów wymiaru podatków.

O powyższem zawiadamia się z wezwaniem do okazania delegowanemu urzędnikowi wszelkich ksiąg, zapisków, korespondencji i t. p. oraz udzielenia wszelkiej pomocy.

Odmówienie delegowanemu udzielenia wglądu do ksiąg, zapisków i korespondencji pociągnąć może za sobą konsekwencje, przewidziane w art. 94 ustawy o państwowym podatku dochodowym oraz w art. 97 ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Delegowany winien okazać legitymację służbową.

PREZES IZBY SKARBOWEJ:

Uwaga: Pismo niniejsze wręcza osobiście urzędnik delegowany do sporządzenia wyciągów z chwilą zgłoszenia się w instytucji (firmie, przedsiębiorstwie).

....

POKWITOWANIE ODBIORU.

Zawiadomienie o delegowaniu urzędnika Izby Skarbowej (Urzędu Skarbowego) w celu sporządzenia wyciągów z ksiąg handlowych, zapisków, notatek—wręczone mi zostało przez p. ________ ________ dn ________ 19__ r.

____

(Podpis przedstawiciela firmy, instytucji).

WZÓR Nr. 13
(do § 11 instr.).

RAPORT

p. .... urzędnika Biura informacyjnego Izby Skarbowej ....

za okres czasu od dn. .... do dn. .... 192..... r.

Dzień	Upoważnień		Zebrano informacje w przedsiębiorstwie		Godziny urzędowe w firmie	Ilość sporządzonych inform. w firmie	Za czas od dnia .... do dnia	Nr. książek (wzór Nr. 11), w których są zawarte inform. z poszczególnej firmy	Nr. książek (wrór Nr. 11)			Podpis urzędnika sprawdzającego czynności kontrolera	UWAGI
	pozostało z zeszłego tygodnia	wydanych w bieżącym tygodniu	Nazwa firmy	Dokładny adres					pozostałość z zeszłego tygodnia	wydanych w bieżącym tygodniu	zwróconych po wypełnieniu		
Poniedziałek													
Wtorek													
Środa													
Czwartek													
Piątek													
Sobota													
Razem . .													

Przedziałki raportu winny być jaknajskrupulatniej wypełniane.

....
(Podpis składającego raport)

WZÓR Nr. 14.
(do § 12, 14 instr.)

L. p.	Nazwa władzy, urzędu (wzgl. instytucji)	Siedziba	Nadesłano informacji za miesiąc:																								UWAGA
			Styczeń		Luty		Marzec		Kiecień		Maj		Czerwiec		Lipiec		Sierpień		Wrzesień.		Październik		Listopad		Grudzień		
			Data i liczba pisma	Ilość przedłoż. inform.	Data i liczba pisma	Ilość przedłoż. inform.	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	ditto	

WZÓR Nr. 15.
(do § 13 instr.)

Izba Skarbowa w ....
Urząd Skarbowy Podatków w ....
Biuro Informacyjne.
L. ....
poz. ew. (Wzór Nr. 14) ....
Za dowodem doręczenia.

.............................., dnia .... 192...... r.

Do

....

w ....

Na zasadzie art. 46 i 47 ustawy o państwowym podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 r. Dz. Ust. Nr. 79 oraz § 13 instrukcji dla biur informacyjnych z dnia 22 grudnia 1927 r. uprasza się o nadesłanie danych w/g załączonego wzoru, dotyczących uskutecznionych dostaw, zawartych umów na dostawy, wykonanych robót oraz zakupów z wolnej ręki tych ostatnich za sumy przekraczające 200 złotych w stosunku rocznym, dla celów wymiaru państwowego podatku przemysłowego za miesiąc .... 192...... r., a to w 2 egzemplarzach odrębnie dla każdej tranzakcji.

Zarazem uprasza się o nadsyłanie w przyszłości tych danych regularnie każdego miesiąca.

Jeżeli w danym miesiącu nie było żadnych dostaw lub t. p. uprasza się o nadesłanie wykazu negatywnego.

Wiadomości dotyczące kontrahentów, zamieszkałych w okręgach innych Izb Skarbowych (województw), należy kierować bezpośrednio do Biura informacyjnego przy właściwej Izbie Skarbowej, natomiast w uwadze przyległego wzoru zaznaczyć jedynie ile informacji skierowano do każdej z Izb Skarbowych.

Załącza się .... egzemplarzy zawiadomień z tem, że w razie wyczerpania druków uprasza się o nadesłanie zapotrzebowania.

Naczelnik Wydziału:

Nazwa i adres instytucji wysyłającej informacje.

WZÓR Nr. 16.
(do § 13 i 4 instr.)

.... dn. .... 192..... r.

Do
Biura Informacyjnego
przy Izbie Skarbowej
w..

ZAWIADOMIENIE

o zawarciu umowy na dostawę o wykonaniu dostawy i pobraniu przez dostawcę przypadającej należności względnie zaliczki (do art. 46 ustawy z dn. 15/VII 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym).

Nazwa firmy i jej siedziba względnie imię i nazwisko kontrahenta (adres: miejscowość, ulica, Nr. ....)	Zawarto umowę dnia	Na dostawę (zakupno z wolnej ręki), (rodzaj towaru wzgl. świadczenia, rodzaj robót)	Termin wykonania dostawy (roboty)	Ogólna suma wynagrodzenia według treści umowy i data wypłaty	Wykonano dostawę dnia (częściowo, w całości)	Wypłacono należność			UWAGI
						dnia	kwotę	tytułem całkowitej należności zaliczki, reszty należności	
									Równocześnie wysłano do Biur informacyjnych Izb Skarbowych w .... inform. w .... inform. w .... inform.

Uwaga Zakupów z wolnej ręki nieprzekraczających co do jednego dostawcy kwoty 200 złotych w ciągu jednego roku — wykazywać nienależy.

....
(podpis)

Izba Skarbowa w ....
Biuro informacyjne.
L. dz. il b.................................../26.
pozycją ewidencji (wzór Nr. 14) ....
Za dowodem doręczenia.

WZÓR Nr. 17.
(do § 13 instrukcji).

..................................dnia...................................192...... r.

Do

....

....

w ....

Izba Skarbowa (Biuro informacyjne) przypomina niniejszem załatwienie pisma tutejszego z dnia.. L. dz... dotyczącego przedłożenia stosownie do postanowień art. 46 i 47 ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550) danych o zawartych umowach z firmami handlowemi i przemysłowemi, jak również o dokonanych dostawach (zakup i sprzedaż towarów za czas od .... do ....

Naczelnik Wydziału

WZÓR Nr. 18.
(do § 14 instrukcji).

L. kolejna	Nazwa firmy	Adres firmy	Data delegowania urzędnika	Nazwisko delegowanego urzędnika	Ilość sporządzonych informacji	N-ra sporządzonych informacji	Informacje sporządzono za czas od ...... do ...... od ...... do	U w a g a

Izba Skarbowa w ....
Urząd Skarbowy w ....

WZÓR Nr. 19
(do § 16 instrukcji).

L. porządkowa	Data nadejścia	Liczba dziennika ogólnego miejscowej Izby Skarbowej	Ilość nadesłanych informacji	Rodzaj nadesłanych informacji	NN. informacji miejscowej Izby od N. do N.	Nadesłane informacje rozsegregowano i rozesłano (złożono do aktów wymiarowych) dnia ....

Izba Skarbowa w ....
Urząd Skarbowy w ....

WZÓR Nr. 20.
(do § 16 instrukcji).

L. porządk.	L. dz. pisma za którą informacje wysłano	Data wysłania	Ilość wysłanych informacji	Rodzaj wysłanych informacji	NN. własne wysyłanych informacji	Uwagi

Urząd Skarbowy Podatków

w.................................

L. ....

WZÓR Nr. 21.
(do § 20 instr.)

RAPORT

za................ **kwartał 192**..... **r.**

dla Biura informacyjnego Izby Skarbowej

w......................................

W ciągu kwartału sprawozdawczego Urząd Skarbowy:					
otrzymał			sporządził na miejscu przez swoich urzędników		
następującą ilość informacji					
Z urzędów, instytucji i firm położonych w okręgu	Z biura informacyjnego Izby Skarbowej	Z urzędów położonych w okręgach Izby	W urzędach i instytucjach państwowych	W urzędach i instytucjach samorządowych	W instytucjach i firmach prywatnych
Razem otrzymano..			Razem zebrano...................................... informacji.		

Wszystkie urzędy, instytucje i firmy **wyznaczone na kwartał sprawozdawczy** przez Izbę Skarbową na zasadzie par. 6 instrukcji o biurach informacyjnych (nie) zostały objęte zbieraniem informacji, prac (nie) zakończono. Wbrew powołanemu zarządzeniu Izby Skarbowej nie zebrano informacji w (u)..

....

....

a to z powodu..

Z pośród Urzędów podległych Izbie Skarbowej, Urzędy Skarbowe w ....

....

nie nadesłały tu w okresie sprawozdawczym żadnych informacji.

W kwartale sprawozdawczym Urząd Skarbowy wysłał informacje do:				
Urzędu podległego Izbie Skarbowej w............................	Ilość wysłanych informacji	Biura informacyjnego przy Izbie Skarbowej w	Ilość wysłanych informacji	Uwagi

...., dn...192...... r.

Naczelnik Urzędu Skarbowego:

WZÓR Nr. 22.
(do § 21 instr.)

KONTROLKA
otrzymanych informacji z biura informacyjnego Izby Skarbowej.

Data	Numer biura informacyjnego Izby Skarbowej otrzymanych informacji	Nazwisko płatnika	Złożono do akt podatku	Data	Numer biura informacyjnego Izby Skarbowej otrzymanych informacji	Nazwisko płatnika	Złożono do akt podatku

---

WZÓR Nr. 23.
(do § 9 instr.)

Izba Skarbowa w...
Urząd Skarbowy w...
Biuro Informacyjne

Źródło inform. ....
w...
ul...

INFORMACJA.

Imię i nazwisko ....
Rodzaj przedsiębiorstwa lub zajęcie ....
Miejsce wykonywania ....

Poz.	Data	Nr. wagonu przesyłki	Rodzaj towaru	Waga towaru		Cena jednostkowa	Wartość (zaliczka)
				sprowadz. zakupił	wysłan. sprzed.		

Izba Skarbowa (Urząd Skarbowy) w..................................

Biuro Informacyjne

WZÓR Nr. 24.
(do § 9 instr.)

Wyciąg z ksiąg Kasy Chorych

miasta...za rok 19..........

Pracodawca..

Adres ....

Ubezpieczeni pracownicy.

Miesiąc	Kategorja	Ilość	Kategorja	Ilość	Kategorja	Ilość	Kategorja	Ilość	Kategorja	Ilość
Styczeń										
Luty										
Marzec										
Kwiecień										
Maj										
Czerwiec										
Lipiec										
Sierpień										
Wrzesień										
Październik										
Listopad										
Grudzień										

Uwagi: ....

....

Izba Skarbowa w ....

WZÓR Nr. 25.
(do § 9 instr.)

Biuro Informacyjne

Urząd Skarbowy w ....

Imię i nazwisko ....

Miejsce wykonywania ....

Miejsce zamieszkania ....

WYCIĄG

z wykazu Rzeźni miejskiej

Miesiąc	Ilość wybitych sztuk w roku 192.....						
	Jałownik	Bydło grube	Dokupione lub sprowadzone mięso kg.	Świnie	Cielęta	Barany	Inne ....
Styczeń							
Luty							
Marzec							
Kwiecień							
Maj							
Czerwiec							
Lipiec							
Sierpień							
Wrzesień							
Październik							
Listopad							
Grudzień							
Razem							

Izba Skarbowa w ....

Urząd Skarbowy w ....

Biuro Informacyjne

WZÓR Nr. 26.
(do § 9 Instr.)

Imię i nazwisko ....

Miejsce wykonywania ....

WYCIĄG

z ksiąg hurtowni tytoniowej Nr.....................

Rok 19........ Miesiąc:	Zakupiono wyrobów tytoniowych za kwotę		Należna prowizja % w kwocie		Zwroty:	
	zł.	gr.	zł.	gr	zł.	gr
Styczeń						
Luty						
Marzec						
Kwiecień						
Maj						
Czerwiec						
Lipiec						
Sierpień						
Wrzesień						
Październik						
Listopad						
Grudzień						
Razem:						

37.

Okólnik Nr. 35 z dnia 10 marca 1928 roku Nr. OP. 323/R.28 do P. P. Wojewodów (wszystkich). P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i P. Komendanta Głównego Policji Państwowej w sprawie wysługi emerytalnej funkcjonarjuszów przyjętych do służby państwowej ze służby w b. państwie niemieckiem.

Ministerstwo Skarbu pismem okólnem z dnia 7. 12. 1927 r. Nr. D. I. 14407/5.27 udzieliło następującego wyjaśnienia w sprawie policzalności do wysługi emerytalnej czasu służby w b. państwie niemieckiem:

„O ile chodzi o funkcjonarjuszów, którzy ze służby państwowej niemieckiej przeszli do służby państwowej polskiej, trzeba odróżniać trzy ich rodzaje.

1) Do pierwszego z nich należą funkcjonarjusze, którzy zajmowali stanowiska służbowe na ziemiach przyznanych Polsce traktatem wersalskim i, pozostając na tych stanowiskach, bezpośrednio ze służby państwowej niemieckiej przeszli do służby państwowej polskiej.

2) Do rodzaju drugiego należą funkcjonarjusze, którzy ze służby państwowej niemieckiej przeszli do służby państwowej polskiej po pewnej przerwie między jedną a drugą służbą lub bezpośrednio wprawdzie, ale ze stanowisk służbowych, zajmowanych na ziemiach innych, niż przyznane Polsce traktatem wersalskim.

3) Do rodzaju trzeciego wreszcie należą tacy funkcjonarjusze, którzy ze służay państwowej niemieckiej przeszli do służby W. M. Gdańska, a następnie z tej służby do służby państwowej polskiej.

Funkcjonarjuszom wymienionym pod 1) czas służby policzalny do wysługi emerytalnej w myśl przepisów b. państwa niemieckiego liczy się jako czas służby w b. państwie zaborczem niemieckiem po dzień 31 marca 1920 r., gdyż funkcjonarjusze ci w myśl układów polsko-niemieckich, zawartych w Berlinie dnia 9 listopada 1919 r. i w Paryżu dnia 8 stycznia 1920 r., zachowali swe prawa i swój charakter funkcjonarjuszów państwowych niemieckich do dnia 31 marca 1920 r., gdy zaś przeszli bezpośrednio do służby państwowej polskiej, od dn. 1 kwietnia 1920 r. uzyskali prawa i charakter funkcjonarjuszów państwowych polskich. Nie dotyczy to tylko funkcjonarjuszów państwowych niemieckich, którzy zajmowali stanowiska służbowe na ziemiach przyznanych Polsce po uprzedniem przeprowadzeniu plebiscytu. Przejście tych funkcjonarjuszów bezpośrednio ze służby w b. państwie zaborczem niemieckiem do służby w państwie polskiem liczy się od dat innych, osobno ustanowionych.

Funkcjonarjuszom wymienionym pod 2) służba państwowa niemiecka jako służba w b. państwie zaborczem, liczy się do dnia faktycznego jej pełnienia, nie dłużej jednak, jak do dnia 10 stycznia 1920 r., gdyż tego dnia wszedł w życie traktat wersalski i państwo niemieckie w stosunku do państwa polskiego przestało być z tym dniem państwem zaborczem.

Funkcjonarjuszom wymienionym pod 3) służba państwowa niemiecka z powodów wyżej przytoczonych, jako służba w b. państwie zaborczem, może być liczona nie dłużej, jak po dzień 10 stycznia 1920 r., służba państwowa polska zaś dopiero od dnia faktycznego przyjęcia, względnie wstąpienia do niej, o ile nie przyjęła na siebie Polska zobowiązań liczenia czasu służby w W. M. Gdańsku, jako służby w b. państwie zaborczem niemieckiem lub w państwie polskiem. Jeżeli takich zobowiązań rząd polski na siebie nie przyjął, służba w W. M. Gdańsku, funkcjonarjuszów, o których tu mowa, może być liczona tylko jako praca zawodowa w myśl art. 97 ustawy emerytalnej.

W tej kwestji zwraca się Ministerstwo Skarbu do Ministerstwa Spraw Zagranicznych i dopiero po otrzymaniu od niego potrzebnych wyjaśnień będzie mogło zająć zdecydowane stanowisko.

Narazie służbę w W. M. Gdańsku funkcjonarjuszów wymienionych pod 3) można traktować tylko jako pracę zawodową i przy istnieniu przepisanych warunków do wysługi emerytalnej zaliczać ewentualnie przy zastosowaniu art. 97 ustawy emerytalnej“.

Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza, że terminy wskazane w wyjaśnieniu mają być brane pod uwagę przy obliczaniu wysługi emerytalnej, nie przesądzają jednak same przez się sposobu liczenia czasu polskiej służby państwowej w rozumieniu przepisów o państwowej służbie cywilnej.

Naczelnik Wydziału
(—) *Dobrowolski.*

38.

Okólnik Nr. 36 z dnia 15 marca 1929 r. Nr. AC. 1241/1 do Pana Wojewody (wszystkich) i Pana Komisarza Rządu w Warszawie, w sprawie zwolnienia z obywatelstwa Z. S. R. R.

W uzupełnieniu okólnika Nr. 11 z dnia 13 I 1928 r, L. IV AC. 10468/27 Biel. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że według noty słownej Poselstwa Z. S. R. R. w Warszawie wystosowanej do Min. Spraw Zagranicznych celem zwolnienia z obywatelstwa Z. S. R. R. — odpowiednie podania do W. C. I. K. mają być składane przez obywateli sowieckich, którzy nabyli obywatelstwo polskie, za pośrednictwem Wydziału Konsularnego Poselstwa Sowieckiego, przy dołączeniu równowartości pięciu i pół rubla złotego.

Za Dyrektora Departamentu
(—) *Śliwiński*
Naczelnik Wydziału.

39.

Okólnik Nr. 37 z dnia 20 marca 1928 r. Nr. Z. F. 675/28 do wszystkich Panów Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m st. Warszawę, w sprawie odbywania praktyki w aptekach.

W myśl obowiązujących przepisów ustawowych celem uzyskania uprawnień do samodziel-

nego prowadzenia aptek należy ukończyć odpowiednie studja teoretyczne i pracować określony czas w aptekach celem praktycznego wyszkolenia.

Przepisy par. 31 i 35 uzupełnień do 617 art ros. ustawy lekarskiej wymagają, aby praktyka ta odbywała się w aptekach, urządzonych i prowadzonych zgodnie z wymaganiami, stawianemi przepisami tej ustawy aptekom t. zw. „normalnym". Przepisy art. 3 austrjackiej ustawy z dn. 18 grudnia 1906 r. (Dz. Ust. Nr. 5 z 1907 r.) wymagają, aby praktyka ta odbywała się w aptekach, urządzonych i prowadzonych zgodnie z wymaganiami rozporządzenia z dnia 27 maja 1911 r. (Dz. Ust. P. Nr. 103). Przepisy par. 42 pruskiego rozporządzenia ministerjalnego z dn. 18 lutego 1902 r, wymagają, aby praktyka ta odbywała się w aptekach urządzonych i prowadzonych zgodnie z przepisami par. 1—48 tego rozporządzenia.

Obecnie zdarzają się przypadki, że o przyznanie prawa do zarządu aptekami ubiegają się takie osoby, które odbywały praktykę w aptekach „wiejskich", bądź też w rozmaitego typu aptekach zakładowych, a wskutek reformy studjów farmaceutycznych, posiadając stopień magistra farmacji, nie mają jednak żadnego praktycznego przygotowania.

Wobec powyższego konieczne jest do czasu ustawowego unormowania w sposób jednolity dla całego Państwą spraw aptek i zatrudnionego w nich personelu fachowego przynajmniej tymczasowe uregulowanie sprawy praktyki aptekarskiej.

W tym celu zechce Pan Wojewoda (Pan Komisarz Rządu) wydać zarządzenie, aby:

1) inspektor farmaceutyczny sprawdzał, które apteki zakładowe (Kas Chorych, szpitalne i t. p.) na podległym obszarze są urządzone i prowadzone zgodnie z wymaganiami wyżej wymienionych przepisów dzielnicowych; wrazie gdyby się okazało, że niektóre z nich nie odpowiadają tym wymaganiom, zawiadomił ich właścicieli i zatrudniony w nich personel fachowy, nieposiadający wymaganej praktyki, że praca w tych aptekach nie będzie zaliczona jako praktyka, niezbędna do uzyskania pełni uprawnień zawodowych.

2) uprzedził właścicieli aptek zakładowych, nienależycie urządzonych i prowadzonych, oraz właścicieli aptek „wiejskich", że w aptekach ich nie mogą być zatrudnieni w charakterze personelu fachowego magistrowie farmacji, którzy nie odbyli conajmniej rocznej praktyki w aptekach, odpowiadających wymaganiom zacytowanych na wstępie przepisów dzielnicowych czy to po uzyskaniu stopnia magistra farmacji, czy to nawet przed uzyskaniem tego stopnia, ale tylko o tyle, o ile przed wstąpieniem na studja farmaceutyczne złożyli egzamin na tytuł pomocnika aptekarskiego, lub wstępny egzamin farmaceutyczny, lub egzamin tyrocynalny.

W związku z powyższem na obszarze b. zaboru rosyjskiego Województwa (Komisarjat Rządu) powinny wydawać zaświadczenia o czasie odbytej praktyki fachowej tylko w aptekach, posiadających warunki do praktycznego szkolenia zawodowców, na obszarze b. dzielnicy pruskiej i Górnego Śląska Starostwa (lekarze powiatowi), a w b. zaborze austrjackim Gremja aptekarzy winny poświadczać świadectwa, wystawiane tylko przez właścicieli aptek, posiadających te same warunki.

Pozostawia się uznaniu Panów Wojewodów (Pana Komisarza Rządu) zawieszać uprawnienia poszczególnych aptek tak publicznych, jak i zakładowych do praktycznego szkolenia personelu fachowego, o ile zostanie stwierdzone, że urządzenie i prowadzenie tych aptek nie odpowiada wymaganiom przepisów dzielnicowych i tylko na czas do chwili, kiedy apteka zostanie ponownie doprowadzona do należytego stanu.

Zarządzenie niniejsze w niczem nie narusza dotychczasowych przepisów o zgłaszaniu personelu fachowego, zatrudnionego w aptekach.

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia
(—) *Piestrzyński*

40.

Okólnik Nr. 38 z dn. 20 marca 1928 r. Nr. SG. 242/1/28 do wszystkich P.P. Wojewodów w sprawie wydawania zaświadczeń kwalifikacyjnych rolniczych przez urzędy gminne.

Ministerstwo Reform Rolnych stwierdziło, że niektóre zarządy gmin wiejskich wystawiają—przewidziane w ustawie z dnia 28. 12. 1925 roku o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 1 z r. 1926, poz. 1) zaświadczenia o kwalifikacjach rolniczych w sposób lekkomyślny i nielicujący z powagą urzędu gminnego. Zdarzyło się w szczególności w pewnym wypadku, że w jednej i tej samej sprawie ten sam urząd gminny wystawił 4 różne zaświadczenia o kwalifikacjach rolniczych danej osoby.

Wobec powyższego proszę Pana Wojewodę o wydanie zarządzenia, aby zarządy gmin wiejskich na podległym Panu obszarze Województwa sprawę wydawania zaświadczeń kwalifikacyjnych traktowały z należytą dokładnością i powagą w poczuciu odpowiedzialności za ich prawdziwość, a to z tego względu, że Urzędy Ziemskie na tych zaświadczeniach opierają swe decyzje o przyznawaniu praw do nabywania gruntów przy parcelacji.

Jednośnie należy zwrócić uwagę zarządów gmin, że zaświadczenia, nieodpowiadające okolicznościom faktycznym, wprowadzają w błąd władzę orzekającą i stają się przyczyną odwołań stron interesowanych do wyższej instancji, co w konsekwencji powoduje przewlekanie się załatwienia sprawy i niepotrzebne obciążenie pracą władz orzekających.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Sławoj Składkowski*

41.

Okólnik Nr. 39 z dn. 17 marca 1928 r. Nr. OB. 572/28 wszystkim P. P. Wojewodom, P. Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę oraz P. Na-

czelnikowi Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach w sprawie należności za przeniesienia.

do wiadomości i stosowania.

Za Naczelnika Wydziału

1 zał. (—) *Czerwiński*
Radca Ministerjalny

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. III. 172/1.
Warszawa, dn. 5.III.1928 r.

Odpis

Do

Kancelarji Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydjum Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw w/m

Wskutek zapytania niektórych władz w sprawie wykładni postanowień § 2 pkt. III 1, 2, 3 i § 19 Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 17 września 1927 o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia (Dz, U. R. P. Nr. 92 poz. 826), Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, co następuje:

I. Należności, określone w § 2 pkt. III 1 i 2 (diety i zwrot kosztów przejazdu) przysługują przeniesionym przy przeniesieniach z urzędu i w drodze konkursu, jak również przy przeniesieniach na prośbę.

Należności te, t. j. diety i koszty przejazdu dla żony i dzieci oraz koszty przejazdu dla służącej (cego) przysługują przeniesionemu, jeśli wymienione osoby rzeczywiście przybyły do nowego miejsca służbowego. W wątpliwych wypadkach może władza wypłatę omawianych należności uzależnić od dostarczenia przez przeniesionego odpowiedniego dowodu (n. p. karty zameldowania tych osób w nowej miejscowości).

II. Prócz diet i kosztów przejazdu, należy się, ale tylko przy przeniesieniu z urzędu lub w drodze konkursu, zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego (§ 2 pkt. III, 3) w rozmiarze określonym w § 19, który rozróżnia zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego *koleją* lub *statkiem*, udowodnionych oryginalnemi listami przewozowemi (lit. a) i wypłatę ryczałtu na pokrycie wszystkich innych wydatków połączonych z tym przewozem.

Do litery a.

Postanowienie to jest przepisem specjalnym, dotyczącym wyłącznie wypadków przewozu urządzenia domowego *koleją* lub *statkiem* i jako takie nie może byś rozszerzane na wypadki, gdy przeniesiony używa z jakiegokolwiek powodu innych środków lokomocji, n. p. koni, samochodów i t p.

Do litery b.

Ryczałt ten należy wypłacić przeniesionemu z chwilą jego zgłoszenia się na nowem miejscu służbowem i to niezależnie od okoliczności, czy przeniesiony przewiózł, względnie czy wogóle zamierza przenieść urządzenie domowe do miejscowości przeniesienia lub też czy wogóle posiada urządzenie domowe. Jest to należytość, z której przeniesiony niema opowiązku wyrachowywania się wobec władzy asygnującej. W związku z tem zaznacza się, że przeniesiony niema prawa do zwrotu ewentualnych kosztów przewozu bagażu.

Do podstawy obliczeniowej omówionego ryczałtu należy wliczać także 10%-owe podwyższenie uposażenia, przyznane art. 8 ustawy z dn. 18 grudnia 1926 (Dz. U. R. P. Nr. 125 poz. 725).

Przy przeniesieniach na własną prośbę ma zastosowanie ustęp ostatni § 19.

III. Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Skarbu wobec wzrostu wydatków Skarbu Państwa na koszty przesiedlenia wskutek wprowadzenia omówionego ryczałtu, uprasza o wydanie zarządzeń, by przeniesienia ograniczono do istotnych potrzeb, podyktowanych wyłącznie interesami służby.

Podsekretarz Stanu.
(—) *Grodyński*

42.

Okólnik Nr. 40 z dnia 12 marca 1928 r. Nr. Wojsk. 203/4 do wszystkich Panów Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st Warszawę w sprawie trybu postępowania przy wydawaniu duplikatów zaświadczeń. przewidzianych w §§ 131, 142 i 265 rozp. wyk. do ustawy o powsz. ob. sł. wojsk. i duplikatów dokumentów wojskowych.

Wobec licznych zapytań ze strony wojewódzkich władz administracji ogólnej, jaki sposób postępowania stosować należy przy wydawaniu duplikatów zaświadczeń, stwierdzających zgłoszenie się danej osoby do rejestracji (§ 131 rozp. wyk.), zgłoszenie się do spisów poborowych (§ 142 rozp. wyk.), stawienie się do poboru (§ 265 rozp. wyk.), oraz duplikatów dokumentów wojskowych, Min. Spraw Wewnętrznych po porozumieniu się z Min. Spraw Wojskowych wyjaśnia:

1) Duplikaty zaświadczeń o dokonanej rejestracji i o zadośćuczynieniu obowiązkowi zgłoszenia się do spisów poborowych wydawać mają właściwe urzędy gminne na pisemną prośbę starającego się o duplikat.

Właściwym urzędom gminnym, przez który rozumieć należy tak urzędy gminne wiejskie jak i miejskie, jest ten, w którego rejestrze względnie spisach poborowych starający się o duplikat jest wpisany. W razie przeniesienia ewidencji w rejestrze lub spisach poborowych z jednego urzędu gminnego do drugiego, właściwym jest ten, do którego ostatnio ewidencję przeniesiono i w którego rejestrze względnie spisach poborowych starający się figuruje.

2) Duplikaty zaświadczeń, stwierdzających zadośćuczynienie obowiązkowi stawienia się do poboru przez osoby skwalifikowane w myśl art. 35 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej do kategorji A, B, C i D wydają na pisemną prośbę właściwe powiatowe władze administracji ogólnej, w których listach poborowych jest wpisany zgłaszający utratę zaświadczenia.

Do podania tak w wypadkach przewidzianych pod 1, jak i w wypadkach przewidzianych pod 2 zainteresowany dołączyć winien do podania dowód, że utratę zaświadczenia zgłosił w właściwym posterunku względnie komisarjacie policji państwowej.

Posterunek (komisarjat) policji państwowej wpisuje imię i nazwisko (oraz inne wskazane wykazem daty) zgłaszających utratę zaświadczeń w wykazie osób, prowadzonym dla zgłaszających kradzieże i t. p. wogóle i wydaje zaświadczenia tej treści:

a) dla zgłaszających utratę zaświadczenia o rejestracji:

L. p.
(liczba porządkowa wykazu)

Posterunek (Komisarjat)
Pol. Państwowej
w ....
powiatu ....

N. N.
(Imię i nazwisko) urodzony w r. ....
syn .... zarejestrowany w gminie .... zgłosił dnia .... 192...... (zagubienie, kradzież, zniszczenie i t. p. zaświadczenia o dokonanej rejestracji).

Podpis Komendanta

b) dla zgłaszających utratę zaświadczenia o dokonanem zgłoszeniu do spisów poborowych.

L. p.

Posterunek (Komisarjat)
Pol. Państw.
w ....
powiatu ....

(Imię i nazwisko) urodzony w roku ....
syn .... wpisany do spisów poborowych w gminie .... zgłosił dnia .... 192..... (zagubienie, kradzież, zniszczenie i t. p.) zaświadczenia, wydanego mu przy zgłoszeniu się do spisów poborowych.

Podpis Komendanta.

c) dla zgłaszających utratę zaświadczenia o jego stawieniu się do poboru i skwalifikowaniu do jednej z kategoryj A—B—C—D.

L. p.

Posterunek (Komisarjat)
Pol. Państw.
w ....
powiatu ....

(Imię i nazwisko) .... urodzony w roku ....
syn .... zgłosił dnia .... 192..... (zagubienie, kradzież, zniszczenie i t. p.) zaświadczenia, wydanego mu przez komisję poborową powiatu, ..., przez którą skwalifikowany został do kategorji ....

Podpis Komendanta.

W razie, gdy zgubione, skradzione i t. p. zaświadczenie zostanie zdeponowane lub w jakikolwiek inny sposób dostanie się w posiadanie posterunku (komisarjatu) policji państwowej, a nie jest potrzebne dla ewentualnych dalszych dochodzeń, winien posterunek (komisarjat) przesłać tej władzy, która wydała duplikat.

Właściwym posterunkiem (komisarjatem) policji państwowej jest ten w którego rejonie utrata (kradzież, zagubienie, zniszczenie i t. p.) zaświadczenia miała miejsce.

3) Duplikaty zaświadczeń, wydawanych przy poborze, stwierdzających zupełną niezdolność zainteresowanej osoby do służby wojskowej (kategorja E) na pisemne podanie wydają właściwe powiatowe władze administracji ogólnej, w których listach poborowych, żądający duplikatu jest wpisany, przy przestrzeganiu następujących zasad:

Proszący o duplikat winien ogłosić jego utratę w Monitorze Polskim, w Dzienniku Urzędu Wojewódzkiego i w jednym z poczytnych dzienników na terenie Województwa, w którym utrata zaświadczenia nastąpiła i dołączyć po jednym egzemplarzu do podania.

Wydanie duplikatu nastąpić może w 30 dni po ogłoszeniu utraty w dziennikach.

Tryb powyższy winien być stosowany tak do uznanych za zupełnie niezdolnych do służby wojskowych (kategorja E) w myśl art. 35 ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku służby wojskowej (Dz. U. R. P. Nr. 61, p. 609), jak i do uznanych za zupełnie niezdolnych do tej służby w myśl art. 56 Tymczasowej ustawy z 27.X 1918 r. o powszechnym obowiązku służby wojskowej (Dz. U. Nr. 13, p. 28), przyczem ci ostatni zamiast duplikatów książeczek wojskowych otrzymują zaświadczenia przewidziane w § 265 rozp. wyk. do ustawy z 23 maja 1924.

W wypadkach, gdy powiatowa komenda uzupełnień nie nadesłała jeszcze list poborowych powiatowej władzy administracji ogólnej tego rocznika, do którego należy starający się o duplikat, winna powiatowa władza administracji ogólnej wystawić duplikat na podstawie wyciągu z tych list, nadesłanego na żądanie przez powiatową komendę uzupełnień.

Od ogłaszania w dziennikach utraty zaświadczeń przewidzianych w punkcie 3 niniejszego reskryptu, wolni są ci, którzy wykażą się świadectwem stwierdzającem ich ubóstwo. Świadectwo to ma być dołączone do podania. Tryb postępowania przy wystawianiu tych świadectw, oraz ich prawidłowość pod względem formy zewnętrznej omawia reskrypt Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 30 listopada 1924 r. Nr. AO. 2402, który w swoim czasie został podany Panu

Wojewodzie (P. Komisarzowi Rządu) do wiadomości i wydania dalszych stosownych zarządzeń. Wydawanie duplikatów dokumentów wojskowych jak książeczek wojskowych, kart mob. i t. p. zostanie uregulowane osobnym rozkazem M. S. Wojsk. Rozkaz ten w swoim czasie zostanie podany do wiadomości Pana Wojewody (P. Komisarza Rządu).

Podsekretarz Stanu
(—) *Jaroszyński.*

43.

Okólnik Nr. 41 z dn. 21 marca 1928 r. Nr. OP. 1872/1-R-28 do wszystkich P. P. Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie nadania urzędnikom tytułów służbowych.

Wobec dokonanego reskryptem moim z dn. 22. X. 1927 r. Nr. OP. 1264/27 określenia maksymalnej ilości stanowisk urzędniczych I i II kategorji w wojewódzkich i powiatowych władzach administracji ogólnej oraz uskutecznionego w następstwie zaliczenia wszystkich urzędników do właściwych kategoryj, uchylam okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2. III. 1925 r. Nr. 28/AP. 2289, zastrzegający nadawanie tytułów służbowych wyłącznie urzędnikom ustalonym na stanowiskach odnośnych kategoryj i zarządzam wykonanie § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26. VI, 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 64, poz. 631) w sposób następujący:

1) Wszystkim urzędnikom, zajmującym stanowiska I lub II kategorji, mają być nadane właściwe tytuły służbowe w brzmieniu podanem w tabeli, załączonej do powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26.VI. 1924 r.

2) Nadanie tytułu następuje przez wydanie urzędnikowi nowego pisma nominacyjnego według wzoru Nr. 1, załączonego do pisma okólnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 23. V. 1925 r. Nr. AP. 4869 (Dz. Urzęd. Min. Spraw Wewn. Nr. 2, poz. 260). Przyczem, o ile nadanie tytułu nie dokonywa się równocześnie z ustaleniem, należy w nominacji definitywnej dodać zastrzeżenie: „Nominacja niniejsza nie przesądza zastosowania względem Pana postanowień art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej“. Jeżeli zaś tytuł nadaje się urzędnikowi prowizorycznemu, wtedy po słowach „mianuję Pana“ dodaje się „do odwołania“ i na końcu pisma nominacyjnego umieszcza się drugi ustęp w brzmieniu:

„W myśl art. 5 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej odwołanie może nastąpić za trzymiesięcznym wypowiedzeniem“.

3) Urzędnikom od VII stopnia służbowego wzwyż, nieposiadającym dotychczas tytułów, będą one nadane przeze mnie bez osobnego wniosku P. P. Wojewodów (P. Komisarza Rządu na m. Warszawę) z wyjątkiem urzędników rachunkowych, co do których winny być przedstawiane wnioski z podaniem tytułu, odpowiadającego popełnionej przez urzędnika funkcji. Nadanie tytułów wyższym urzędnikom danego Województwa nastąpi po przedstawieniu przez Województwo Ministerstwu list starszeństwa z dn. 31.XII. 1927 r.

Urzędnikom I i II kategorji poniżej VII stopnia służbowego odpowiednie tytuły służbowe winny być nadane przez P. P. Wojewodów (P. Komisarza Rządu w Warszawie).

4) Powyższe nie ma zastosowania do pracowników kontraktowych. — Określenie funkcyj pracownika kontraktowego, umieszczone w punkcie 1 umowy służbowej według wzoru, ustalonego okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 26. IX. 1924 r. Nr. 103/AP. 8263, nie stanowi tytułu służbowego w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26. VI. 1924 roku.

5) Zarządzenie o nadaniu tytułów służbowych urzędnikom III kategorji nastąpi później. Okoliczność bowiem, że uchwalony przez Radę Ministrów w dniu 25 lutego 1925 r. wykaz stanowisk III kategorji objął tylko część urzędników tej kategorji i dotychczas nie został zmieniony — nie pozwala na objęcie niniejszem zarządzeniem ogółu urzędników rzeczonej kategorji.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Sławoj-Składkowski*

44.

Okólnik Nr. 42 z dn. 19 marca 1928 r. Nr SF. 835/1/28 do Pana Wojewody (wszystkich z wyj. Śląskiego) w sprawie komunikowania odwoławczej decyzji władz.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje powyższe do wiadomości zastosowania się oraz dalszego powiadomienia zarządów związków komunalnych.

Dyrektor Departamentu
(—) *Weissbrod.*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. SF. 835/1/28.
Warszawa, dn. 19. III.1928 r.

Odpis.

W sprawie odwołania adw. C. Żylińskiego od wymiaru opłaty od umów o przeniesienie własności nieruchomości.
W dn. 7.III 1928 r. L. 3989/1.

Do
Magistratu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych decyzją z dnia 16 grudnia 1927 r. L. SF. 5855/27 rozstrzygnęło wniesione przez adw. Czesława Żylińskiego, pełnomocnika Stanisława Teitelbauma odwołanie od wymiaru opłaty komunalnej od umów o przeniesienie własności nieruchomości.

Magistrat m. st. Warszawy pismem z dnia 16 stycznia 1928 r. L. 20030 podał do wiadomości odwołującego się powyższą decyzję z przytoczeniem tylko części motywów Ministerstwa.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wzywa Magistrat m. st. Warszawy, aby dodatkowo zakomunikował odwołującemu się dalszą część motywów przytoczonej na wstępie decyzji z dnia 16. XII. 1927 r.

Zarazem Ministerstwo Spraw Wewnętrznyeh wyjaśnia, *że decyzje władz* powołanych do rozstrzygania odwołań, *należy zawsze komunikować odwołującym się w całości z wyjątkiem tych części* (ustępów), których treść wskazuje niewątpliwie, że *przeznaczone* są jedynie dla wiadomości *władz niższych* instancyj.

Dyrektor Departamentu

(—) *Weissbrod.*

45.

Okólnik Nr. 43 z dn. 22 marca 1928 r. Nr. SG. 373/1/28 do P. Wojewody w Warszawie, Lublinie, Łodzi, Białymstoku, Wilnie, Nowogródku, Brześciu n/B., Łucku w sprawie unormowania wzajemnego stosunku związków komunalnych i spółdzielni rolniczo-handlowych w czasie akcji doraźnej pomocy dla rolników.

Związek Rewizyjny Polskich Spółdzielni Rolniczych, Centralna Kasa Spółek Rolniczych i Centrala Spółdzielczych Stowarzyszeń Rolniczo-Handlowych zwróciły się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z prośbą o unormowanie współpracy wzajemnej pomiędzy związkami komunalnemi i spółdzielniami rolniczo-handlowemi, zwłaszcza w dziedzinie doraźnej pomocy, udzielanej ludności małorolnej w postaci zaopatrywania jej w nawozy sztuczne, zboże siewne i t. p. Wspomniane organizacje uskarżają się, że niejednokrotnie w miejscowościach, gdzie istnieją już spółdzielnie rolniczo-handlowe — powiatowe komunalne kasy oszczędnościowe, korzystając z udzielonych przez Państwowy Bank Rolny kredytów na akcję nawozową lub siewną, akcję tę przeprowadzają np. przy pomocy specjalnie w tym celu organizowanych t. zw. „wydziałów handlowych“, kas oszczędności lub innych podobnych instytucyj. Wytwarza to niezdrową konkurencję pomiedzy spółdzielniami rolniczo-handlowemi i związkami komunalnemi i powoduje niepotrzebne wydatkowanie grosza publicznego na organizowanie zbędnego aparatu handlowego.

Powołując się na okólnik mój z dnia 17 stycznia 1927 r. w sprawie popierania działalności spółdzielni rolniczych przez powiatowe związki komunalne (Nr. SS. 8359/26), ponownie zwracam uwagę Pana Wojewody na konieczność popierania działalności spółdzielni rolniczych przez związki samorządu terytorjalnego. W chwili obecnej zaś, kiedy Państwowy Bank Rolny przeznaczył specjalne kredyty dla komunalnych kas oszczędności. celem umożliwienia dostarczenia na kredyt rolnikom nasion i zbóż siewnych, jest rzeczą niezmiernie ważną, ażeby akcja ta została przeprowadzona w sposób racjonalny, oszczędny, a więc przy możliwem wykorzystaniu aparatu spółdzielni rolniczo-handlowych w tych wszystkich okolicach kraju, gdzie stan organizacyjny spółdzielczości na to zezwala.

Zechce tedy pan wojewoda zalecić przewodniczącym wydziałów powiatowych, by w miejscowościach, gdzie istnieją już i są należycie zorganizowane, oraz dobrze prosperujące spółdzielnie rolniczo-handlowe, (w tym względzie powinna być m. in. wykorzystywana opinja Związku Rewizyjnego spółdzielni Rolniczych w Warszawie), starali się o nawiązanie współpracy powiatowych związków komunalnych z temi spółdzielniami przez powierzanie im przeprowadzania operacyj handlowych, związanych z akcją nawozową, siewną i t. p., oraz przez okazywanie w tym względzie wymienionym spółdzielniom pomocy finansowej za odpowiednią gwarancją.

Oczywiście, że gdyby stan organizacyjny spółdzielczości nie dawał gwarancji należytego przeprowadzenia akcji, o której wyżej mowa, należy ją zrealizować przy pomocy powiatowych kas komunalnych, bądź też bezpośrednio przez własne organy związków komunalnych.

Zastrzeżenia, zawarte w okólniku moim z dnia 17 stycznia 1927 r, ażeby poparcie udzielane spółdzielniom miało zawsze na uwadze zachowanie interesów odnośnego związku komunalnego, pozostają, rzecz prosta, nadal w mocy.

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) *Sławoj Składkowski*

46.

Okólnik Nr. 44 z dnia 21 marca 1928 r. Nr. Wojsk. 547/1 wszystkim Panom Wojewodom i Panu Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę w sprawie zaciągu ochotniczego

przesyła do wiadomości.

Przy tej sposobności nadmienia się, że życzenia ochotników, którzy ukończyli średnie zakłady naukowe i mają warunki do skrócenia czynnej służby wojskowej — odbycia tej służby przed wejściem w wiek poborowy, o ile tylko czynią zadość wymogom przepisów sanitarnych — należy jaknajdalej uwzględniać.

Za Naczelnika Samodz. Wydz. Wojskowego

(—) *Dr. Robel*
Radca Ministerjalny

MINISTERSTWO
SPRAW WOJSKOWYCH
Departament Piechoty
L. dz. 5972 Pob. Org.
Warszawa, dn. 16.III.28 r.

Odpis

Na zasadzie art. 62 i 63 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 23 maja 1924 r., ogłaszam zaciąg ochotniczy do czynnej służby wojskowej.

Jako warunki dla przeprowadzenia zaciągu ochotniczego podaję co następuje:

1) Do czynnej służby wojskowej w charakterze ochotników mogą być przyjmowani w roku 1928 mężczyźni urodzeni w latach 1908, 1909 i 1910 (387 rozp. wykon.).

2) Termin wnoszenia podań do P. K. U. przez osoby ubiegające się o przyjęcie w charakterze ochotników do służby wojskowej we wszystkich rodzajach broni i służb, oraz w marynarce wojennej upływa dnia 1 lipca 1928 r.

3) Wyjątek od tej zasady stanowią podania ochotników, którzy ukończyli średnie zakłady naukowe i mają warunki do skróconej czynnej służby wojskowej. Podania takie należy przyjmować do dnia 10 lipca 1928 r.

4) Ochotnicy, mający warunki do skróconej czynnej służby wojskowej nie mogą być przyjmowani do taborów, samochodów i intendentury.

5) Przegląd wojskowo-lekarski ochotników przez komisje poborowe, odbędzie się zasadniczo w terminie głównego poboru rocznika 1907. Termin stawienia się do komisji poborowej będzie podany w obwieszczeniach o poborze rocznika 1907.

6) Po terminie poboru głównego przeglądu ochotników dokonywują dodatkowe komisje poborowe.

7) Zasady dotyczące przyjmowania ochotników, tryb składania podań, ich rozpatrywanie oraz wszelkie czynności władz wojskowych i administracyjnych, związane z zaciągiem ochotniczym przewidują §§ 387—416 rozporządzenia wykonawczego.

8) Ochotnicy mają prawo wyboru broni o ile odpowiadają wymaganiom dla danego rodzaju broni ustalonym. Prawo wyboru formacji ochotnikom nie przysługuje.

9) Ponieważ zastrzeżone ochotnikom przez art. 62 ustawy o powsz. obow. sł. wojsk. i § 391 rozp. wyk. prawo wyboru broni narusza zasadę stałych rejonów uzupełnień, wojskowi członkowie komisji poborowej powinni przy poborze starać się skłaniać ochotników do wyboru tego rodzaju broni, który dana P. K. U. uzupełnia.

Ostateczny wybór broni powinien ochotnik stwierdzić własnoręcznie na swym podaniu o przyjęcie do wojska.

10) Zobowiązanie do służby ochotniczej w wojsku z wyjątkiem marynarki wojennej, ma być przez ochotnika wypełnione według wzoru Nr. 31 do rozporządzenia wykonawczego z tem, że zawarte w niem słowa „służby wojskowej w wojsku stałem“, należy zastąpić słowami: „czynnej służby wojskowej“. W zobowiązaniu ochotnika marynarki wojennej należy w pkcie 1 za określeniem „2-ch lat“ dodać słowa: „i 3-ch miesięcy“, zaś w pkcie 2-im określenie „1 rok“ zastąpić słowami „2 lata“.

W imieniu Ministra Spraw Wojskowych
II Wiceminister

(—) *Fabrycy*
Generał Brygady

47.

Okólnik Nr. 45 z dnia 21 marca 1928 r. Nr. OB. 574/1/28 wszystkim P. P. Wojewodom, P. Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę i P. Naczelnikowi Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach w sprawie przepadłych na rzecz Skarbu Państwa przedmiotów i walut obcych.

do wiadomości.

Za Naczelnika Wydziału

(—) *Czerwiński*
Radca Ministerjalny

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. VII. 68/28/2. Odpis
Warszawa, dn. 8.III.1928 r.

**Do
wszystkich izb skarbowych oraz Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Skarbowy) w Katowicach**

Doszło do wiadomości Ministerstwa Skarbu, że niektóre izby skarbowe niewłaściwie postępują z walutami obcemi oraz przedmiotami, przechowywanemi w depozytach rzeczowych, *stanowiącemi bezsporną własność Skarbu Państwa.*

Ministerstwo Skarbu przypomina przeto izbom skarbowym, że:

1) wszelkiego rodzaju przedmioty, jako to: zegarki, pierścionki i t. p., przedstawiające wartość co najmniej 1 zł., powinny być przesyłane w porozumieniu z odnośnemi władzami administracyjnemi do Centralnej Kasy Państwowej celem zarachowania do depozytu rzeczowego Ministerstwa Skarbu. Do przesyłki należy dołączyć 2 równobrzmiące wykazy przedmiotów z podaniem tytułu przyznania ich Skarbowi Państwa.

Przedmioty o mniejszej wartości poniżej 1 zł. należy sprzedać z wolnej ręki i sporządzić protokół, przedmioty zaś bezwartościowe należy komisyjnie zniszczyć i sporządzić również protokół. (Okólnik z dn. 12.X 27 r. L. 2912/2).

2) Waluty obce, wartościowe, zarówno w banknotach jak i w monetach złotych i srebrnych, naprzykład dolary Stanów Zjednoczonych, franki franc. i t. p. należy w porozumieniu z odnośnemi władzami odsyłać do najbliższego oddziału Banku Polskiego celem zrealizowania i równowartość zapisać na odpowiednie tytuły budżetu dochodowego (Okólnik z dn. 22.X.1926 r. L. DK. 3589/WAK.

3) Waluty obce, bezwartościowe, jak naprzykład papierowe kor. austr., ros. ruble i t. p., z wyjątkiem walut wymienionych poniżej w p. 4, należy komisyjnie zniszczyć i sporządzić o tem protokół.

4) Znaki obiegowe rosyjskie i ukraińskie wszelkiego rodzaju, w tem także emitowane przez byłe rządy czasowe, jako to: Kiereńskiego, Denikina, Wrangla i inne, należy w porozumieniu z odnośnemi władzami administracyjnemi przesyłać do Centralnej Kasy Państwowej celem za-

rachowania do depozytu rzeczowego Ministerstwa Skarbu.

Do przesyłki należy dołączyć 2 równobrzmiące wykazy walut z wyszczególnieniem rodzaju i ilości odcinków oraz tytułu przyznania ich Skarbowi Państwa. (Okólnik z dnia 30 maja 1925 r. L. DK. 2087/WAK.).

5) Przyznane wyrokami sądów z jakiegokolwiek tytułu na rzecz Skarbu Państwa bilety bankowe i zdawkowe w walucie markowej należy komisyjnie zniszczyć (Okólnik z dn 15 października 1927 r. L. D. VII. 3007/2).

6) Bilon żelazny polski, niemiecki i inny, złożony do depozytów rzeczowych celem tymczasowego przechowania, należy zlikwidować na miejscu w siedzibach kas skarbowych w sposób, wskazany w zarządzeniu tut. z dn. 25 września 1926 r. L. DK. 2893/26.

7) Bilon niklowy i miedziany obcy należy przesyłać do Mennicy Państwowej w Warszawie.

Zarazem należy zarządzić, aby przy wysyłce do Centralnej Kasy Państwowej przedmiotów oraz walorów, wskazanych w p. 1 niniejszego zarządzenia, kasy skarbowe przesyłały 3-ci egzemplarz omawianych w tych punktach wykazów do przełożonej izby skarbowej (Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach).

Na podstawie tych wykazów będą izby skarbowe (Urząd Wojewódzki) sporządzały ogólne wykazy przedmiotów (walorów) przesłanych w ubiegłym miesiącu przez kasy skarbowe okręgu izby do Centralnej Kasy Państwowej.

Ogólne wykazy będą przesyłały izby skarbowe (Urząd Wojewódzki) do Wydziału Inspekcyjnego (Rachuba) Ministerstwa Skarbu do dnia 20 następnego miesiąca po sprawozdawczym.

Rozporządzenie z dn. 2 października 1924 r. L. DK. 4710/WAK traci moc obowiązującą.

(—) *Czauderna*
Dyrektor Departamentu.

48.

Okólnik Nr. 46 z dnia 22 marca 1928 r. Nr. OB. 206/1/28 do Wszystkich P.P. Wojewodów, Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach, w sprawie wynagrodzenia niższych funkcjonarjuszów państwowych za służbę w święta.

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 21 stycznia 1928 r. powzięła uchwałę następującą:

„Na zasadzie art. 101 ustawy z dnia 17. II. 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164), oraz art. 10 ustawy z dnia 9. X. 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) przyznaje się niższym funkcjonarjuszom państwowym, podlegającym ustawie o państwowej służbie cywilnej, za pełnienie służby w niedzielę, lub święto przez czas przepisany normalnie w dniu powszednim, wynagrodzenie w wysokości 1/25. (jednej dwudziestej piątej) miesięcznego uposażenia, obliczonego bez uwzględnienia dodatku ekonomicznego, oraz dodatku na mieszkanie, jeżeli w tygodniu następującym po niedzieli lub święcie nie można było udzielić zwolnienia od służby na jeden dzień powszedni.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1928 r.“.

Powyższą uchwałę podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania z zaznaczeniem, że o ile chodzi o pracowników kontraktowych, pełniących obowiązki niższych funkcjonarjuszów, to celem umożliwienia im otrzymywania wynagrodzenia za służbę w święta należy uzupełnić p. 2 zawartych z nimi umów przez dodanie nowego ustępu tej treści:

„Za pełnienie służby w niedzielę lub święto Pan .... otrzymywać będzie wynagrodzenie według norm i na warunkach określonych dla niższych funkcjonarjuszów państwowych“.

Wydatek z tytułu omawianego w niniejszym okólniku wynagrodzenia pokrywać należy z kredytu na uposażenie.

Za naczelnika Wydziału

(—) *St. Czerwiński*
Radca Ministerjalny

49.

Okólnik Nr. 47, z dnia 26 marca 1928 r. Nr. Min. 443/S/28/R/2 do P. P. Wojewodów (wszystkich) i P. Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie stanu sanitarnego miast i wsi.

Nadchodzący okres wiosenny umożliwia ponowne podjęcie akcji podniesienia sanitarnego i estetycznego poziomu kraju. W związku z tem przypominam P. P. Wojewodom jeszcze raz podstawowe moje wymagania, zawarte w dotychczasowych zarządzeniach. Żądam, aby wynikiem powyższej akcji było:

1) w osiedlach miejskich — czystość na placach, ulicach i podwórzach domów, czysty ustęp i zamykany śmietnik w obrębie każdej posesji; bezwzględny porządek w hotelach i restauracjach;

2) w osiedlach wiejskich — polecam zwrócić specjalną uwagę w okresie wiosennym i letnim na wzorowe urządzenie studzien oraz używalność istniejących wychodków; co do wychodków dotychczas z jakichbądź względów po wsiach niewystawionych — wyznaczam ostateczny termin 1 listopada r. b., a to ze względu na obarczenie ludności wiejskiej w okresie letnim pracami w polu oraz częstokroć istniejącą niemożność materjalną z powodu przednówka. Stosowne ogłoszenia o tym terminie mają być niezwłocznie umieszczone na widocznem miejscu we wszystkich urzędach gminnych;

3) zadrzewienie placów i ulic w miastach i wsiach;

4) wzorowy porządek w posesjach miejskich i wiejskich mieszczących urzędy publiczne; przed domami urzędów możliwie dużo zieleni — ogródki z kwiatami.

Przy tej sposobności jeszcze raz ostrzegam przed nadużyciami i nieżyciowem wykonywaniem moich zarządzeń, jak np. wymaganie śmietników po wsiach, cementowych dołów kloacznych, żądanie natychmiastowego wywożenia nawozu na pole i t. p. Tego rodzaju nonsensy, jako prowadzące jedynie do chaosu i niezadowolenia ludności, uważać będę jako dowody niezdatności odnośnych urzędników do służby państwowej, wskutek czego zostaną oni niezwłocznie zwolnieni.

Ostrzegam również przed bezdusznem i szablonowem stosowaniem kar administracyjnych. W ręku administracji i policji znajduje się bowiem szereg innych środków, które winny być użyte w celu nakłonienia ludności do zastosowania się do wymagań sanitarnych i estetycznych. Za najgorliwszych i najsprawniejszych będę uważał nie tych starostów, lekarzy powiatowych, powiatowych komendantów pol. państw., wójtów i komendantów posterunków, którzy nałożyli względnie spowodowali nałożenie największej ilości kar, ale tych, którzy doprowadzili do uporządkowania osiedli bez stosowania kar względnie przy najmniejszej ich ilości.

Polecam P.P. Wojewodom ponownie przypomnieć podwładnym Sobie urzędnikom wszystkie dotychczasowe moje zarządzenia w kierunku asenizacji osiedli ludzkich i wpoić w nich stale podkreślaną przeze mnie zasadę, że podniesienie zdrowotnego i estetycznego stanu kraju jest sprawą pierwszorzędnej wagi dla społeczeństwa i przyczyni się w dużym stopniu do wzmocnienia autorytetu administracji państwowej.

Wymagam zatem dalszej intensywnej akcji, do której winien przyczynić się każdy urzędnik, a która będzie przeze mnie nadal kontrolowana z całą bezwzględnością.

Minister Spraw Wewnętrznych
(–) *Sławoj Składkowski*

50

Okólnik Nr. 48 z dn. 26 marca 1928 r. Nr. Wojsk. 390/2 do Pana Wojewody (wszystkich) i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie odroczeń i skróceń czasu czynnej służby wojskowej.

W związku z postanowieniami art. 59 i 60 w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzplitej z dnia 11 stycznia 1928 r. w sprawie zmian i uzupełnień niektórych postanowień ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku służby wojskowej (Dz. Ust. Nr. 4, poz. 26), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia:

Sposób ubiegania się o odroczenie.

W czasie pokoju termin odbycia czynnej służby wojskowej może być w myśl art. 53 ustawy odroczony:

1) jedynemu żywicielowi rodziny, o ile utrzymanie tej rodziny jest zależne od jego pracy i o ile poborowy obowiązek ten istotnie spełnia;

2) właścicielom odziedziczonych gospodarstw rolnych;

3) osobom odbywającym studja teoretyczne i praktyczne.

Starający się o odroczenie na podstawie jednego z wyżej wymienionych tytułów winien najdalej do czternastu dni po uznaniu go za zdolnego do czynnej służby wojskowej (kat. „A") wnieść podanie do powiatowej władzy administracji ogólnej,

Jeżeli okoliczności uzasadniające prawo do odroczenia z tytułu wymienionych w punktach a) i b) ustępu pierwszego powstały po upływie wyżej wskazanego czternastodniowego terminu, należy wnieść podanie najdalej do czternastu dni od chwili zaistnienia względnie uzyskania wiadomości o tych okolicznościach.

Uprawnionymi do wnoszenia podań są poborowi i ich rodzina, t. j. ojciec, matka, także nieślubna, dziadkowie i babki, bracia i siostry, zarówno ślubne jak i nieślubne oraz ich ustawowi zastępcy.

Do podania o odroczenie czynnej służby wojskowej z tytułu, że poborowy jest jedynym żywicielem rodziny, powinien proszący dołączyć następujące dokumenty:

a) wyciąg familijny na podstawie ksiąg ludności stałej, względnie ksiąg metrykalnych lub rejestrów urzędu stanu cywilnego, obejmujący całą rodzinę poborowego.

W wyciągu tym winni być umieszczeni wszyscy członkowie rodziny bez względu na to, czy mieszkają razem, czy też oddzielnie. Jeżeli wyciągu takiego z jakichkolwiek przyczyn nie można dołączyć, należy podanie uzupełnić zaświadczeniem urzędu gminnego (magistratu), a w Warszawie komisarjatu policji o ilości członków danej rodziny z wymienieniem każdego poszczególnego członka i dołączeniem ich metryk urodzenia.

b) zaświadczenie urzędu gminnego (magistratu), a w Warszawie komisarjatu policji o stanie majątkowym, dochodowym i zarobkowym proszącego i jego rodziny.

Zaświadczenie to powinno dokładnie wykazywać stan majątkowy z wyszczególnieniem posiadanych nieruchomości, oraz wartości i dochodu z posiadanego majątku.

Do podania o odroczenie czynnej służby wojskowej z tytułu odziedziczonego gospodarstwa rolnego dołączyć należy:

a) dowód sposobu nabycia gospodarstwa rolnego, określonego w ustępie pierwszym art. 55 ustawy;

b) poświadczenie przełożonego urzędu gminnego i dwuch członków gminy, których synowie pełnią czynną służbę wojskową, że poborowy zajmuje się sam prowadzeniem gospodarstwa, oraz, że dochód z gospodarstwa wystarcza na wyżywienie jednej rodziny złożonej z pięciu osób i nie przekracza trzykrotnie takiego dochodu.

Do podania o odroczenie czynnej służby wojskowej z tytułu odbywania studjów teoretycz-

nych lub praktycznych dołączyć należy zaświadczenie odnośnego zakładu naukowego, do którego poborowy w danym roku szkolnym uczęszcza, stwierdzające, że poborowy jest uczniem względnie słuchaczem rzeczywistym, (zwyczajnym) danego zakładu naukowego.

Uczniowie terminujący w rzemiośle u majstrów i terminujący w handlu zamiast zaświadczeń zakładów naukowych winni dołączyć poświadczenie odnośnych stowarzyszeń handlowych względnie przemysłowych, potwierdzonych przez właściwą władzę przemysłową lub zaświadczenia izb handlowych i przemysłowych.

W braku stowarzyszeń i izb handlowych względnie przemysłowych zaświadczenie takie winna wydać władza przemysłowa względnie handlowa.

Gdy powiatowa władza administracji ogólnej przy rozpatrywaniu podań uzna, że dołączone dokumenty są niedostateczne do wydania orzeczenia, lub gdy dostarczone przez proszącego dokumenty budzą wątpliwości co do ich wiarygodności, powiatowa władza administracji ogólnej winna przeprowadzić odnośne w tym kierunku dodatkowe dochodzenia.

Jeżeli poborowemu przysługuje prawo odroczenia czynnej służby wojskowej z dwuch tytułów, wówczas w podaniu winno być oznaczone w sposób wyraźny, z którego tytułu odroczenie ma być udzielone,

Korzystanie z odroczeń raz z jednego, drugi raz z drugiego tytułu nie jest dopuszczalne.

Podania o ponowne odroczenia czynnej służby wojskowej z tytułów wymienionych w punktach a) i b) art. 53 oraz podania o przyznanie ulgi art. 56 należy wnosić najpóźniej do dnia 1 lipca tego roku, do którego odroczenia udzielono.

Władze kompetentne do rozstrzygania podań.

Władzami właściwemi do rozstrzygania podań o odroczenie czynnej służby wojskowej z tytułów wymienionych w art. 53 pkt. 1) 2) i 3) są to powiatowe władze administracji ogólnej, w których listach poborowych jest wpisany dany poborowy.

W razie wniesienia podania do innej władzy, władza ta skierowywuje je do wyżej wskazanej powiatowej władzy administracji ogólnej.

Jeżeli poborowy starający się o odroczenie, albo członkowie rodziny tego poborowego mają miejsce zamieszkania lub faktycznego pobytu na obszarze innej powiatowej władzy administracji ogólnej może wyżej wskazana władza jako właściwa odnieść się w drodze delegacji do powiatowych władz administracji ogólnych właściwych dla miejsca zamieszkania względnie faktycznego pobytu poborowego lub członków jego rodziny o przeprowadzeniu wywiadu co do stosunków rodzinnych i majątkowych danych osób, jak również o stwierdzenie zdolności do pracy członków rodziny poborowego.

Rozstrzyganie podań o ulgi z art. 51 ustawy należy do komisyj poborowych, urzędujących tak w okresie głównego jak i dodatkowych poborów.

Odroczenie czynnej służby wojskowej dla jedynego żywiciela.

Odroczenie czynnej służby wojskowej z art. 53 pkt. 1 może być udzielone:

a) synowi niezdolnych do pracy rodziców, ojca wdowca, lub matki wdowy lub nieślubnej matki,

b) wnukowi niezdolnych do pracy dziadków, dziadka wdowca, lub babki wdowy tak ze strony ojca jak i ze strony matki, o ile nie posiadają zdolnych do pracy dzieci,

c) synowi legitymowanemu przez następne małżeństwo niezdolnych do pracy legitymujących rodziców lub wdowca względnie wdowy,

d) synowi uznanemu niezdolnego do pracy ojca, który go uznał,

e) rodzonemu lub przyrodniemu bratu, osieroconemu przez oboje rodziców (ojca i matkę, względnie przez nieślubną matkę) i do pracy niezdolnego ślubnego lub nieślubnego rodzeństwa.

f) synowi adoptowanemu niezdolnego do pracy przysposobiciela lub małżonków przysposobicieli lub wdowca względnie wdowy,

Wyżej wymienionym poborowym udzielać należy odroczeń, o ile stwierdzone zostanie, że:

1) osoby, wskazane w punktach a), b, c), d), i f) są niezdolne do jakiejkolwiek pracy zarobkowej, z powodu wieku, ułomności fizycznej lub umysłowej,

2) osoby wskazane w punkcie e) nie mogą zarobkować z tego powodu, że pełnią czynną służbę wojskową, odbywają nauki w szkole, są nieletnie, lub nie mogą zarobkować z powodu ułomności fizycznych i umysłowych, o ile w obu wypadkach utrzymanie tych osób jest faktycznie zależne od pracy poborowego i musi on faktycznie ten obowiązek spełniać.

Wymaganą w art. 54 ustawy niezdolność do pracy męskich członków rodziny poborowego stwierdza komisja poborowa, kobiet, powiatowa władza administracji ógólnej przez lekarza powiatowego.

Stan niezdolności do pracy należy określać procentowo w stosunku do pracy zawodowej badanej osoby z oznaczeniem, czy niezdolność ta jest czasową czy też trwałą. W razie stwierdzenia, że określenie procentowej niezdolności do pracy jest czasowe, podać należy przypuszczalny czas jej trwania.

Osoby, które utraciły mniej niż 35% zdolności do pracy, uważa się za zdolne do pracy, osoby zaś, które zdolność tę utraciły ponad 55% — za zupełnie niezdolne do pracy.

W wypadku określenia niezdolności w granicach od 35% do 55% rozstrzyga władza udzielająca odroczenia, czy ze względu na zachodzące warunki należy daną osobę uważać za zdolną lub niezdolną do pracy.

Badaniu pod względem zdolności do pracy zawodowej nie podlegają osoby powyżej 60-u lat życia, matki samotne, o ile ukończyły 45 lat życia, osoby płci żeńskiej do 18 lat życia włącznie,

zaś osoby płci męskiej do 16 lat życia włącznie. Osoby te należy uważać za niezdolne do pracy.

Siostry poborowych po 18-ym roku życia mogą być brane pod uwagę tylko w tym wypadku o ile zostanie stwierdzone, że mogą zastąpić poborowych w charakterze jedynego żywiciela rodziny i w tych tylko wypadkach należy je poddawać badaniu co do ich zdolności do pracy.

Starszy lub młodszy brat poborowego, o ile wyemigrował i przebywa stale zagranicą, lub zamieszkuje oddzielnie od rodziny, której utrzymanie zależne jest od pracy poborowego, a nie posiada majątku ani też dochodu, by mógł pomagać utrzymaniu rodziny, nie może być brany pod uwagę w ocenie poborowego, jako jedynego żywiciela.

Odroczenia czynnej służby wojskowej z tytułu odziedziczonego gospodarstwa rolnego.

Odroczenie terminu czynnej służby wojskowej z tytułu odziedziczenia w linji zstępnej gospodarstwa rolnego może być udzielone właścicielom odziedziczonych gospodarstw rolnych, których obszar użytków rolnych (ogrody, grunty orne, łąki i pastwiska) nie przekracza 24 hektarów, a ponadto:

1) na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego, oraz górnośląskiej części województwa śląskiego, jeżeli podlegający podatkowi gruntowemu czysty dochód katastralny z tego gospodarstwa wynosi od 35 — do 105 złotych,

2) na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego, oraz części cieszyńskiej województwa śląskiego, jeżeli podlegający podatkowi gruntowemu czysty dochód katastralny z tego gospodarstwa wynosi od 25 do 75 złotych;

3) na obszarze województw: kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, warszawskiego, oraz powiatów: augustowskiego, kolneńskiego, łomżyńskiego, ostrowskiego, ostrołęckiego, szczuczyńskiego, suwalskiego i wysoko-mazowieckiego województwa białostockiego, jeżeli według obowiązujących obecnie przepisów podatek gruntowy z tego gospodarstwa wynosi od 10 do 30 złotych;

4) na obszarze województw: nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego i wileńskiego oraz powiatów: białostockiego, bielskiego, grodzieńskiego, sokólskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego, jeżeli według obowiązujących obecnie przepisów podatek gruntowy z tego gospodarstwa wynosi od 8 do 24 złotych;

Właścicielom odziedziczonych gospodarstw rolnych, z których czysty dochód katastralny lub podatek gruntowy będzie mniejszy od minimalnych norm określonych w punktach 1 — 4 może być udzielone odroczenie terminu czynnej służby wojskowej, o ile obszar użytków rolnych, odziedziczonych przez nich gospodarstwach wynosi przynajmniej 8 hektarów.

Wskazane powyżej kwoty dochodu lub podatku powinny być udowodnione wyciągami z arkuszy katastralnych lub zaświadczeniami władz skarbowych względnie władz, ustalających wysokość mającego się opłacić podatku.

Za gospodarstwo rolne odziedziczone uważać należy to, które poborowy obejmuje w posiadanie po śmierci spadkodawcy tytułem dziedzictwa ustawowego, testamentowego, zapisu lub darowizny na wypadek śmierci.

Przez linję zstępną należy rozumieć: dzieci ślubne, nieślubne, legitymowane przez następne małżeństwo, uznane, o ile im zostało przyznane prawo do spadku oraz przysposobieńców wraz z ich potomstwem.

O odroczenie czynnej służby wojskowej z tytułu odbywania nauk teoretycznych i praktycznych.

Udzielanie odroczeń z tytułu odbywania nauki w szkołach i zakładach naukowych, oraz z tytułu terminowania w rzemiośle majstrów lub w handlu (art. 53 pkt. 3) może nastąpić pod warunkami, określonemi w art. 57 ustawy.

Oznaczenie szkół i zakładów naukowych i krajowych i zagranicznych, których słuchaczom przysługuje prawo do odroczenia czynnej służby wojskowej, określa rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

W świadectwie dołączonem do podania o odroczenie terminu odbycia czynnej służby wojskowej z tytułu odbywania nauk teoretycznych podać należy dokładnie nazwę szkoły, względnie zakładu naukowego, rok względnie kurs nauk, w chwili wydawania świadectwa, oraz okres czasu potrzebny do zupełnego ukończenia studjów w danej szkole lub zakładzie naukowym w normalnych warunkach.

O opuszczeniu szkół lub zakładów naukowych przez osoby korzystające z odroczenia czynnej służby wojskowej będą władze szkolne zawiadamiały o tem właściwe powiatowe władze administracji ogólnej.

Czasokresy odroczeń

Odroczenia terminu odbycia czynnej służby wojskowej (z art. 53 pkt. 1 i 2) dla jedynego żywiciela rodziny i właściciela odziedziczonego gospodarstwa rolnego można udzielać na przeciąg jednego roku w sposób następujący:

1) poborowym, którzy stawali w przepisanym wieku po raz pierwszy przed komisją poborową tak ogólną jak i dodatkową, przed 1-go października i wnieśli podania we właściwym czasie do 1 października następnego roku;

2) poborowym, którzy stanęli w wieku przepisanym po raz pierwszy przed dodatkową komisją poborową po pierwszym października, a przed okresem głównego poboru i wnieśli podania we właściwym czasie tylko do najbliższego października;

3) poborowym, którzy stanęli do poboru po raz pierwszy lub drugi w tym roku kalendarzowym, w którym kończą 22 lat życia i wnieśli podanie we właściwym czasie do 1 października tego roku, w którym kończą 23 lat życia;

4) poborowi, którzy stanęli do poboru po raz pierwszy, drugi lub trzeci w tym roku kalendarzowym, w którym kończą 23 lat życia, albo stanęli do poboru po upływie wieku poborowego, z odroczeń czynnej służby wojskowej korzystać nie mogą.

Poborowi ci, o ile co do nich, zachodzą warunki przewidziane w art. 54 i 55 ustawy mogą wnieść podania w terminie wskazanym niniejszym reskryptem o przyznanie im ulgi z art. 56 ustawy.

Odroczenie terminu odbycia czynnej służby wojskowej powinno być udzielane.

a) poborowym, wymienionym w nowem brzmieniu art. 57 pkt. 1 ustawy o powszechnym obow. służby wojskowej (Dz. U R. P. Nr. 4/28 poz. 26) — do 1-go lipca tego roku kalendarzowego, w którym kończą 22 lat życia;

b) poborowym, wymienionym w art. 57 pkt. 2 nowego brzmienia ustawy — do 1-go lipca tego roku kalendarzowego, w którym kończą 23 lat życia.

Na podstawie art. 1 pkt 56 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11.1.1928 r. (Dz. U R P. Nr. 4 poz. 26) Minister Spraw Wojskowych zarządza udzielanie w drodze wyjątku odroczeń służby wojskowej do 1-go lipca tego roku kalendarzowego, w którym kończą 25 lat życia;

1) poborowym urodzonym w roku 1906 i starszym, którzy w roku 1927/28 korzystali prawnie z odroczenia służby wojskowej z tytułu wyższych studjów (art. 57 pkt. b. ustawy w dawnem brzmieniu), o ile przedstawią dowody stwierdzające, że uczęszczają do danego wyższego zakładu naukowego i że są ich słuchaczami rzeczywistymi (zwyczajnymi), a wnieśli podania w przepisanym terminie;

2) poborowym urodzonym w roku 1907 ubiegającym się o odroczenie z art. 57 pkt. 2 ustawy, którzy udowodnią, że zgłaszali się przed wstąpieniem do wyższego zakładu naukowego ochotniczo do czynnej służby wojskowej, lecz nie zostali przyjęci z powodu braku warunków fizycznych, wzgl. którzy przedstawią świadectwa o osiągnięciu z wynikiem przynajmniej dostatecznym II stopnia p. w.

Poborowi korzystający dotychczas z odroczeń służby wojskowej na podstawie art. 57 pkt. b. dawnej ustawy, którzy w tym roku ukończyli lub ukończą 25 rok życia, mogą otrzymać od właściwego Pow. K-mdta Uzup. przesunięcie terminu wcielenia do 1 lipca następnego roku, o ile złożą do dnia 1 czerwca roku bieżącego we właściwej P. K. U. podanie z dołączeniem zaświadczenia wyższego zakładu naukowego stwierdzającego, że proszący jest jego słuchaczem rzeczywistym (zwyczajnym).

c) poborowym wymienionym w art: 57 pkt; 3 ustawy w nowem brzmieniu do dnia 1 lipca tego roku kalendarzowego w którym kończą 25 lat życia.

d) poborowym wymienionym w art. 57 pkt. 4 znowelizowanej ustawy — do dnia 1 października tego roku kalendarzowego, w którym kończą 22 lat życia.

Odroczenia przewidziane w punktach b) i c) mogą być udzielane jednorazowo, t. j. z góry na okres czasu, w tych punktach przewidziany jednak tylko w granicach, wymaganych dla ukończenia studjów.

Udzielone odroczenie na zasadzie art. 57 ustawy gaśnie samo przez się przed upływem okresu, oznaczonego w tym artykule, z chwilą ukończenia przez poborowego nauki lub opuszczenia zakładu naukowego o czem dany poborowy winien powiadomić do dni ośmiu właściwą powiatową władzę administracji ogólnej.

Ewidencja odroczonych i dokumenty dla nich.

Poborowi, którzy wnieśli podania o przyznanie im odroczenia z jednego z tytułów przewidzianych w art. 53 względnie o przyznanie ulgi z art. 56 otrzymują orzeczenie na piśmie przyznające lub odmawiające im tego uprawnienia.

Orzeczenie, którem przyznano odroczenie czynnej służby wojskowej stanowi dla danego poborowego dokument, stwierdzający jego stosunek do służby wojskowej przez czas, na jaki odroczenia udzielono. Poborowym, którym Komisja poborowa przyznała ulgę z art. 51 przewodniczący komisji wydaje poświadczenie na białym papierze według wzoru określonego okólnikiem Min. Spr. Wewn. z dnia 20. I. 1928 r. Nr. Wojsk. 86/28 z tem, że zamiast słów „stanął dnia.......... 192..... przed komisją poborową w.......... i został uznany za „wpisać należy“ zgłosił się dnia.......... 192..... przed komisją poborową w.......... i uzyskał ulgę z art. 51 ustawy.

Powiatowe władze administracji ogólnej mają prowadzić osobny wykaz osób, którym udzielono odroczenia. W wykazie tym, który ma być prowadzony imiennie według kolejności przyznanych odroczeń, oznaczyć należy rok urodzenia poborowego, numer listy poborowej, tytuł na podstawie którego odroczenia udzielono, okres czasu na jaki odroczenia udzielono, oraz liczbę aktów, któremi odroczenie przyznano.

W rubryce tego wykazu „uwagi“ wpisywać należy wszystkie zmiany zaszłe w międzyczasie co do warunków, na podstawie których odroczenia udzielono i wydano w związku z tem zarządzenia.

Odwołania.

W razie odmownego rozstrzygnięcia przez powiatową władzę administracji ogólnej podania o odroczenie czynnej służby wojskowej z art. 53 pkt. 1, 2 i 3 względnie skrócenia tej służby w myśl art. 56 ustawy oraz rozstrzygnięcia przez komisję poborową podania o udzielenie ulgi z art. 51 — poborowy ma prawo w ciągu dni czternastu licząc od dnia następnego po dniu doręczenia odmownego orzeczenia złożyć (zażalenie) odwołanie do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Odwołanie to należy wnieść do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej przez powiatową władzę, która orzeczenie wydała, względnie orzeczenie komisji poborowej podała do wiadomości proszącego.

Niedotrzymanie powyższego terminu powoduje utratę prawa do dalszego starania się o jedno z wyżej wymienionych ulg. Dni biegu pocztowego nie wlicza się do tego terminu. Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na niedzielę lub święto, termin kończy się dopiero w następnym dniu powszednim.

Powiatowa władza administracji ogólnej po uzupełnieniu zażalenia aktami, dotyczącemi tej sprawy, względnie po przeprowadzeniu dodatkowych poprzednich dochodzeń skierowywuje zażalenie do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, która rozstrzyga ostatecznie.

Pozatem w wypadkach powyższych ma zastosowanie ustawa z dnia 1 sierpnia 1923 roku w sprawie środków prawnych od orzeczeń władz administracyjnych. (Dz. Ust R. P. Nr. 91 poz. 712).

Wniesienie odwołania nie odracza wcielenia poborowego do szeregu.

Zaskarżenie decyzji komisji poborowej, względnie powiatowej władzy administracji ogólnej, dotyczącej stopnia zdolności do pracy członka rodziny poborowego może nastąpić tylko w związku z odwołaniem, przeciwko orzeczeniu, odmawiającemu przyznania odroczenia terminu odbycia czynnej służby wojskowej.

Jeżeli zaskarżenie wniesione przez poborowego dotyczy członka jego rodziny kobiety, kobieta ta badaniu komisji rozpoznawczej nie podlega.

Powtórne badanie kobiety zarządza przewodniczący komisji rozpoznawczej ewentualnie wojewódzka władza administracji ogólnej tylko wtedy gdy rozpoznanie lekarskie wydaje się niejasne lub nieuzasadnione ze stanowiska wiedzy lekarskiej.

Przewidziane w pkt. c. art. 18 czynności komisji rozpoznawczej mogą wyniknąć tylko w tych wypadkach, gdy sprawa zostaje skierowana przez przewodniczącego komisji poborowej z urzędu z powodu zachodzącej różnicy zdań lekarzy co do stanu chorobowego członka rodziny, następnie w wypadku zakwestjonowania przez komisję poborową świadectwa lekarza powiatowego z powodów wyżej wymienionych.

Ponowne badanie kobiet przeprowadza:

1) delegowany przez wydział zdrowia wojewódzkiej władzy admin. ogólnej inny lekarz rządowy lub

2) cywilny szpital publiczny komisyjnie przy współudziale lekarza rządowego, delegowanego przez wojewódzki wydział zdrowia.

Zakwestjonowanie przed komisją poborową świadectwa lekarskiego wystawionego dla kobiet członków rodziny poborowego przez lekarza powiatowego odnosić się może z reguły tylko do niewłaściwego stosunku, jaki zachodzi pomiędzy określeniem stanu zdrowia danej osoby, a wyrażoną procentową niezdolnością do pracy w świadectwie lekarskiem.

Decyzje wydawane przez komisję rozpoznawczą nie podlegają dalszemu zaskarżeniu.

Zawiadamianie P. K. U. o udzielonych odroczeniach.

Z pośród wniesionych podań o odroczenie służby wojskowej muszą być bezwzględnie natychmiast po poborze ogólnem rozpatrzone i merytorycznie załatwione podania o odroczenia z tytułu studjów wymienionych w art. 57 pkt. 2 i 3 ustawy o nowem brzmieniu. W 15 dni po faktycznem zakończeniu w danym powiecie (mieście) poboru ogólnego (licząc do ostatniego faktycznego dnia poboru ogólnego) kierownik powiatowej władzy administracji ogólnej obowiązany jest wysłać do właściwej P. K. U. imienny wykaz poborowych, którym udzielono odroczeń służby wojskowej z art. 57 pkt. 2 i 3. Dotrzymanie tego terminu jest konieczne ze względu na akcję wcielenia poborowych z cenzusem, następującą wkrótce po poborze.

Rozstrzygnięcie wszystkich pozostałych podań o odroczenie służby wojskowej należy przeprowadzić w czasie możliwie krótkim. O takich udzielonych odroczeniach należy zawiadomić właściwą P. K. U. jednym imiennym wykazem najdalej do dnia 1.VIII roku bieżącego.

Imienne wykazy wysyłane do P. K. U. mają zawierać rubryki podane na stronie 9 ustęp 2 niniejszego okólnika.

Terminy zawiadomienia P. K. U. o odroczeniach udzielonych poborowym z dodatkowych poborów, ustali nowe rozporządzenie wykonawcze.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Sławoj Składkowski*

51.

Okólnik Nr. 49 z dn. 26 marca 1928 r. Nr. AP. 2646/2 do wszystkich P.P. Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie wystawiania paszportów zagranicznych do Francji.

Konsulaty francuskie odmawiają udzielania wiz na paszportach zbiorowych (rodzinnych), gdyż zgodnie z przepisami obowiązującemi we Francji, każdy obywatel obcy, przyjeżdżający na terytorjum francuskie i mający ponad lat 15 winien posiadać paszport indywidualny.

Wobec powyższego Ministerstwo zarządza, aby osobom wyjeżdżającym do Francji, powiatowe władze administracji ogólnej wystawiały oddzielne paszporty zagraniczne. Do paszportów z kierunkiem podróży do Francji, mogą być dopisywane tylko dzieci do lat 14 zgodnie z § 3 rozporządzenia Min. Spr. Wewn. z dnia 5 marca 1921 r. (Mon. Polski Nr. 72, poz. 112).

Za Dyrektora Departamentu
(—) *Śliwiński.*
Naczelnik Wydziału

52.

Okólnik Nr. 50 z dnia 30 marca 1928 r. Nr. SG. 76/5/28 do wszystkich P. P. Wojewodów z wyjątkiem Woj. Śląskiego w sprawie rozbudowy miast. Dotyczy kolejności przyznawania kredytów z funduszów, przeznaczonych na rozbudowę miast.

Nawiązując do mego okólnika w sprawie rozbudowy miast Nr. 10 z dnia 17 stycznia 1928 roku i przypominając zawarte w tym okólniku zasady, w porozumieniu z p. p. Ministrami Robót Publicznych i Skarbu zarządzam:

1) Komitety Rozbudowy powinny występować o kredyty budowlane przedewszystkiem dla gmin i spółdzielni mieszkaniowych wzgl. mieszkaniowo-budowlanych lub innych instytucyj na zysk nieobliczonych, budujących domy dla rodzin robotniczych i pracowniczych z mieszkaniami od jednej do czterech izb (wraz z kuchnią).

2) Jedynie *po uwzględnieniu* wszystkich złożonych Komitetowi Rozbudowy uzasadnionych zgłoszeń o kredyt budowlany instytucyj w p. 1 wymienionych, mogą Komitety Rozbudowy występować o kredyty dla innych kategoryj budujących — uwzględniając znów w pierwszej linji projekty budynków z mieszkaniami małemi (jak w p. 1).

3) O kredyty dla budujących większe mieszkania można występować do Banku Gosp. Kraj. dopiero po uwzględnieniu kwalifikujących się do uwzględnienia zgłoszeń z p. p. 1 i 2.

W powyższych granicach powinny Komitety Rozbudowy dążyć możliwie do nierozdrabniania kredytów i w ten sposób przeciwstawiać się sztucznemu powiększaniu ilości starających się o kredyt instytucyj — lecz odwrotnie, naczelnem wskazaniem dla Komitetów Rozbudowy powinna być zasada udzielania kredytów budującym, którzy nabyli w budownictwie mieszkań doświadczenia i przeto dałyby gwarancję niezaprzepaszczania na chybione eksperymenty sum, których przeznaczeniem jest powiększanie ilości małych mieszkań dla rodzin robotniczych i pracowniczych.

Zechce Pan Wojewoda o powyższem powiadomić zarządy zainteresowanych gmin miejskich, jak również czuwać nad tem, by powyżej wyłuszczone zasady znalazły ścisłe i szerokie zastosowanie.

Nadmieniam, że powyższe stanowisko zostało również zakomunikowane Bankowi Gospodarstwa Krajowego, który nie będzie uwzględniał wniosków Komitetów Rozbudowy o udzielenie kredytów nieuwzględniających zasad w niniejszem okólniku zawartych.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Sławoj Składkowski*

53.

Okólnik Nr. 51 z dn. 31 marca 1928 r. Nr. OB. 115 do wszystkich P. P. Wojewodów, P. Komisarza Rządu na m. Warszawę i P. Naczelnika Urzędu do spraw mniejszości w Katowicach w sprawie godzin urzędowania.

Nawiązując do okólnika z dnia 26.X. 1927 r. Nr. OB. 3622 (kolejny Nr. 183) Ministerstwo zawiadamia, że Rada Ministrów uchwałą z dnia 23 marca r. b. ustanowiła od dnia 1-go kwietnia 1928 r. godziny urzędowania we władzach i urzędach państwowych od godz. 8-ej do 15-ej, w soboty zaś od godz. 8-ej do godz. 13-ej m. 30.

W myśl powyższej uchwały należy wydać stosowne zarządzenia.

Podsekretarz Stanu
(—) *Jaroszyński*

54.

Okólnik Nr. 52 z dnia 28 marca 1928 r. Nr. OL. 148/26/28 do wszystkich P. P. Wojewodów (z wyj. Woj. Śląskiego) w sprawie wykonania Rozp. Prezyd. R. P. z dnia 19.I. 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej.

W związku z okólnikiem Nr. 30 z dnia 5 marca r. b. Nr. OL. 148/7 i zarządzeniami wzgl. zapytaniami p. p. Wojewodów, oznajmiam co następuje:

1) Tytuł „Starosty" przysługuje wyłącznie urzędnikom państwowym, a to: Starostom powiatowym (art. 64) i Starostom grodzkim (art. 74 i 75), natomiast tytuły organów komunalnych, wykonujących funkcje władz administracji ogólnej nie ulegają żadnej zmianie.

2) Pismem z dnia 15 marca 1928 r. Nr. OL. 148/13 do Min. Przem. i Handlu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmiło, iż za urzędników fachowych w rozumieniu art. 34 rozporz. Prez. uważa:

a) urzędników wydziałów względnie oddziałów przemysłowych, o ile posiadają wykształcenie techniczne;

b) instruktorów korporacyj przemysłowych;

c) nadto do czasu obsadzenia stanowisk naczelników wydziałów względnie oddziałów przemysłowych urzędnikami z wykształceniem technicznem, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zgodziło się na pozostawienie na etacie Min. Przem. i Handlu naczelników wydziałów przemysłowych we Lwowie, Krakowie i Poznaniu oraz kierownika oddziału przemysłowego w Tarnopolu.

3) Do czasu ogłoszenia rozporządzenia Min. Spraw Wewnętrznych na podstawie drugiego ustępu art. 63—co niebawem nastąpi, nie należy przeprowadzać wyborów przez sejmiki i rady miejskie członków rad wojewódzkich.

4) Należy przedłożyć Min. Spraw Wewnętrznych jaknajrychlej o ile się to dotąd nie stało, wnioski w sprawie wykonania art. 48 pkt. 2, art. 98 ustęp drugi i trzeci i art. 115.

5) Należy przedłożyć Min. Spraw Wewnętrznych jaknajrychlej, o ile się to dotąd nie stało, wnioski w związku z art. 39 i 122. Zarazem Min. Spr. Wewn. wyjaśnia, iż ustęp ostatni art. 122 odnosi się do innych publikacyj urzędowych, poza Dziennikami Wojewódzkiemi, więc bądź do gazet rządowych jak Monitor Polski, bądź do wydawnictw perjodycznych o charakterze nieurzędowym lub półurzędowym, które korzystają z ogłoszeń płatnych (np. Gazeta Lwowska we Lwowie). Przepis art. 122 zmierza do usunięcia wątpliwości, któreby mogły pozostać w związku z art. 38 i postanawia, że zamieszczanie obowiązkowych obwieszczeń

w Dziennikach Wojewódzkich nie wyklucza zupełnie zamieszczania ich w formie płatnych ogłoszeń w innych publikacjach urzędowych.

6) Pan Minister Wyznań Religijnych i Ośw. Publ. odniósł się do Min. Spr. Wewn. pismem z dnia 15 marca 1928 r. L. O. Prez. 1798/28 z przedstawieniem, iż p. p. Wojewodowie nie przydzielają dostatecznej ilości sił referendarskich do załatwiania spraw wyznaniowych, wobec czego Min. W. R. i O. P. poddaje pod rozwagę ewent. powrót do stanu z r. 1923, t. j. przeniesienie etatów referentów dla spraw wyznaniowych zpowrotem na etat tego Ministerstwa.

Zechce Pan Wojewoda nadesłać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych jaknajrychlej szczegółowe wyjaśnienie, jaki stan jest pod tym względem w podległym Panu Wojewodzie Urzędzie Wojewódzkim w szczególności:

a) jaki jest wpływ aktów w sprawach wyznaniowych;

b) jaki jest obecny stan zaległości w tych sprawach;

c) jacy urzędnicy obecnie sprawy te załatwiałą (kategorja, stopień służbowy, wykształcenie);

d) konkretne wnioski Pana Wojewody.

7) Celem uzyskania materjału faktycznego dla rozporządzenia w przedmiocie wykonania art. 10—26 należy Min. Spr. Wewn. donieść:

a) obserwacje i wnioski Pana Wojewody odnośnie spraw reprezentacyjnych (art. 10 pkt. 1);

b) to samo odnośnie do zebrań perjodycznych (art. 13);

c) to samo odnośnie do uprawnień Pana Wojewody w zakresie wpływu na sprawy personalne funkcjonarjuszów innych resortów. W szczególności należy donieść:

czy wszystkie urzędy zwracają się do Pana Wojewody o opinje w tych sprawach (dane statystyczne) — czy i jakie były praktyczne skutki zajętego przez Pana Wojewodę w tych sprawach stanowiska —

w jaki sposób odbywa się załatwianie tych spraw w Urzędzie Wojewódzkim, jako też w jakiej formie zbiera się potrzebne informacje —

d) obserwacje i wnioski odnośnie do innych spraw wynikających z przepisów art. 10—26.

Podsekretarz Stanu

(—) *Jaroszyński*

55.

Okólnik Nr. 53, z dnia 28 marca 1928 r., Nr. SS. 521/2/Wezw. Panu Wojewodzie (do wszystkich na obszarze b. zaboru rosyjskiego) w sprawie doręczenia wezwań sądowych przez urzędy gminne.

udziela się do wiadomości.

Dyrektor Departamentu

(—) *Weissbrod*

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI
Warszawa, dn. 17 lutego 1928 r.
L. I. U. 10979/27.

Odpis.

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

W odpowiedzi na pismo z dnia 19 października 1927 r. Nr. SS. 5170/27 Ministerstwo Sprawiedliwości komunikuje: kwestja, czy komornik może żądać od urzędów gminnych wiejskich i od magistratów miast, aby doręczały dłużnikom wezwania przesyłane przez niego, przedstawia się w sposób następujący: Dekret z dnia 22 lutego 1918 r. w przedmiocie przepisów dla komorników (Dz. P. P. P. Nr. 5, poz. 10), dając komornikom pewne szczególne prawa np. prawo żądania pomocy policji w razie oporu dłużnika, nie zawiera żadnego przepisu, upoważniającego komornika do żądania od gmin wiejskich lub miejskich doręczania wezwań, przytem art. 2 tegoż Dekretu wyraźnie stanowi, że komornicy przy wykonywaniu swoich czynności kierują się przepisami, zawartemi w ustawach postępowania cywilnego. Z mocy zaś art. 942 U. P. C. komornik obowiązany jest doręczać stronom wezwania osobiście, gdyż sądy, kierując się art. 140 Tymcz. Instrukcji Ogólnej dla Sądów Kr. Polsk. (Dz. Urz. 2. 4. 1917 r.) nie uznały za wskazany tryb komunikowania się ze stronami przez pocztę, przewidziany w art. 267 U. P. C.

Opierając się na powyższych przepisach Ministerstwo Sprawiedliwości jest zdania, że komornicy nie są uprawnieni do żądania od urzędów gminnych wiejskich lub magistratów miast doręczania wezwań.

Za Ministra

podpis

Dyrektor Departamentu

IV.

Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

56.

Pismo okólne z dnia 10 stycznia 1928 r. Nr. OB. 4012/27 do Pana Wojewody w.................... w sprawie statystyki przemysłowej.

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17.VI.1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 558) o statystyce przemysłowej, wszystkie zakłady przemysłowe, dla których wykupiono na rok sprawozdawczy świadectwa przemysłowe od I do VII kategorji włącznie, w których jest zatrudnionych lub zatrudniano chociażby przejściowo w roku sprawozdawczym 5-ciu lub więcej robotników, tak państwowe jak i komunalne są obowiązane przedkładać raz do roku Głównemu Urzędowi Statystycznemu sprawozdania o statystyce przemysłowej.

Główny Urząd Statystyczny pragnie ułatwić tym zakładom wykonanie powyższego obowiązku przez rozesłanie im kwestjonarjuszy o statystyce przemysłowej. Ponieważ jednak są zakłady przemysłowe, znajdujące się pod zarządem władz państwowych, które nie opłacają świadectw przemysłowych, a tem samem nie zostały ujęte w statystyce przemysłowej — zechce Pan Wojewoda podać Ministerstwu możliwie jaknajśpieszniej wykaz zakładów przemysłowych zawiadywanych lub zarządzanych przez Pana Wojewodę wzgl. przez podwładne Mu urzędy i władze.

W powyższych wykazach należy podać dla każdego zakładu:

1) dokładną nazwę zakładu,

2) adres zakładu (powiat, miejscowość, ulica, Nr. domu),

3) rodzaj wytwórczości,

4) ilość zatrudnionych normalnie robotników,

5) kto będzie sporządzać sprawozdania (bezpośrednie kierownictwo zakładu czy inne władze).

Również z powyższych względów zechce Pan Wojewoda niezwłocznie powiadamiać Ministerstwo na przyszłość o każdym wypadku powstania nowego zakładu przemysłowego posiadającego 5 lub więcej robotników, a pozostającego w zawiadywaniu lub zarządzie urzędów i władz, podwładnych Min. Spraw Wewnętrznych.

Za Dyrektora Departamentu
(—) *A. Robaczewski*

57.

Pismo okólne z dn. 14 stycznia 1928 r. Nr. SF. 73/2/28/Fund/R. do P. Wojewody w.................. w sprawie pożyczek krótkoterminowych z funduszu pożyczkowo-zapomogowego dla związków komunalnych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że specjalna Komisja do udzielania pożyczek związkom komunalnym z funduszu pożyczkowo-zapomogowego, o której mowa w § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 września 1927 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 87, poz. 783) rozpoczęła swe czynności.

Zaznacza się że wspomniany fundusz pożyczkowo-zapomogowy wynosi narazie około 1.200.000 złotych, wobec czego w myśl § 5 wymienionego wyżej rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z funduszu tego udzielane być mogą (do czasu — aż fundusz wzrośnie do 8 miljonów) tylko pożyczki krótkoterminowe.

Warunki i tryb postępowania przy udzielaniu tych pożyczek regulują §§ 3 i 6 wspomnianego rozporządzenia z dn. 17 września 1927 r.

Z wniesionych dotąd przez związki komunalne podań o udzielenie pożyczek z omawianego funduszu Ministerstwo nabrało przekonania, że związki te bądź nie zaznajomiły się dostatecznie z treścią rozporządzenia z dn. 17 września 1927 r. bądź też mylnie rozporządzenie te interpretują. W następstwie tego Komisja powołana do rozpatrywania omawianych podań musiała pozostawić je w kilku wypadkach z powodu ich wadliwego ujęcia bez uwzględnienia.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę na następujące okoliczności:

Zarząd związku komunalnego, ubiegającego się o pożyczkę krótkoterminową, powinien przesłać bezpośrednio do Polskiego Banku Komunalnego w Warszawie wraz z podaniem, uzasadniającem potrzebę zaciągnięcia pożyczki, jako załączniki — uchwałę o zaciągnięciu pożyczki, zatwierdzony budżet na rok bieżący i sprawozdanie rachunkowe za rok ubiegły.

Pożyczki krótkoterminowe rozumie się, jako udzielane zasadniczo w myśl § 6 wyżej powołanego rozporządzenia na okres 3, 6 i 12 miesięcy. O ile jednak okazałoby się, że ważne powody uniemożliwiają związkowi komunalnemu spłatę pożyczki krótkoterminowej w .powyższym okresie czasu, to w myśl tegoż § 6 rozporządzenia — termin zwrotu pożyczki w wyjątkowych wypadkach może być przedłużony najdalej do 2-ch lat. W razie potrzeby prolongaty pożyczki, zainteresowany związek komunalny powinien skierować swoje podanie za pośrednictwem bezpośredniej władzy nadzorczej, która prześle podanie ze swym wnioskiem do Polskiego Banku Komunalnego.

Z uwagi na szczupłość funduszu pożyczkowo-zapomogowego pożądaną jest rzeczą, aby związki komunalne zaciągnięte pożyczki zwracały w terminie możliwie najkrótszym, gdyż tylko przy zachowaniu tego warunku fundusz ten będzie mógł służyć doraźną pomocą dla większej liczby związków komunalnych.

Pożyczki krótkoterminowe, jak to wynika z brzmienia art. 1 rozp. Prezydenta R. P. z dn. 1 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 448) udzielane są wyłącznie na potrzeby własne związków komunalnych, a więc nie mogą być odstępowane przez te związki osobom trzecim, wyjąwszy zaciągnięcie w myśl tegoż art. 1 wspomnianego wyżej rozp. Prezydenta R. P. pożyczki przez powiatowy związek komunalny dla gminy wiejskiej lub miejskiej, niewydzielonej z powiatu.

O powyższem zechce Pan Wojewoda powiadomić znajdujące się na terenie Województwa wydziały powiatowe i magistraty miast wydzielonych.

Dyrektor Departamentu
(—) *Weissbrod*

58.

Pismo okólne z dnia 14 stycznia 1928 r. Nr. Z. Z. 6740/27 do Panów Wojewodów oraz Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie współudziału Państwowego Zakładu Higjeny w akcji walki z epidemjami.

W walce z chorobami zakaźnemi pierwszorzędne znaczenie ma ustalenie rozpoznania choroby, od którego zależy cała akcja zapobiegawcza przeciwko szerzeniu się chorób zakaźnych względnie wstrzymanie prowizorycznie wydanych zarzą-

dzeń zapobiegawczych przy podejrzeniu choroby zakaźnej, o ile podejrzenie okaże się słusznem.

Badania sero-bakterjologiczne w przeważnej liczbie przypadków potwierdzają rozpoznanie choroby zakaźnej, oparte na badaniu klinicznem, w przypadkach zaś wątpliwych mają znaczenie niemal rozstrzygające.

Również ustalenie źródła choroby zakaźnej w bardzo wielu przypadkach wymaga badania sero-bakterjologicznego: ustalenie nosicielstwa chorób zakaźnych, badanie wody, którą mieszkańcy używają do picia i do domowego użytku i t. p.

Niestety, jak wynika ze sprawozdań Państwowego Zakładu Higjeny w Warszawie i jego filji w Lublinie, Lwowie, Krakowie, Wilnie, Łodzi i Toruniu, powiatowe władze sanitarne w bardzo małym stopniu korzystają z badań pomocniczych Państwowego Zakładu Higjeny.

Niedostateczne wykorzystanie badań sero-bakterjologicznych obciąża zbędnie statystykę chorób zakaźnych balastem przypadków niepewnych lub niedostatecznie wyjaśnionych.

Również zarządzenia, nieraz uciążliwe dla ludności, wydane w razie podejrzenia choroby zakaźnej i w tym przypadku zupełnie racjonalne i konieczne, nie wytrzymują krytyki, o ile władze sanitarne nie wykorzystają wszelkich metod badania a przedewszystkiem badań sero-baktegorjologicznych, celem ustalenia rozpoznania choroby.

Niewykrycie źródła zakażenia w wielu przypadkach utrudnia walkę z chorobami zakaźnemi, przedłużając trwanie epidemji.

Powiatowe władze sanitarne powinny przeto w jaknajszerszym zakresie korzystać z badań sero-bakterjologicznych i djagnostycznych, zwłaszcza przy durze brzusznym, czerwonce, błonicy, nagminnem zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych, wągliku, nosaciźnie, (przy cholerze, durze plamistym i powrotnym badania te są obowiązkowe), oraz celem ustalenia źródła zakażenia, przesyłając odpowiedni materjał (krew, kał, urynę, naloty z migdałków, wodę do picia i t. p.) do Państwowego Zakładu Higjeny i jego filji.

Współudział Państwowego Zakładu Higjeny w akcji walki z chorobami zakaźnemi polega nietylko na badaniu, przesyłanego przez władze sanitarne, materjału lecz i na czynnej współpracy w zwalczaniu epidemji, wobec czego Państwowy Zakład Higjeny i jego filje powinny być informowane o przebiegu epidemji bezpośrednio przez Urzędy Wojewódzkie, a następnie powinien być nawiązany ściślejszy kontakt bezpośredni między Urzędami Wojewódzkiemi i Państwowym Zakładem Higjeny w Warszawie, względnie z jego filjami, z pomocy których powinny Urzędy Wojewódzkie korzystać, na czem sprawa zwalczania chorób zakaźnych ogromnie zyska, a mianowicie w razie wybuchu większej epidemji Urzędy Wojewódzkie mogą zwrócić się wprost do Państwowego Zakładu Higjeny w Warszawie lub jego filij, w obrębie których dane Województwo się znajduje i z usług których korzystają, o skierowanie na miejsce epidemji epidemjologa-bakterjologa dla przeprowadzenia odpowiednich badań i przedłużenia do dyspozycji Województwa konkretnych wniosków, dotyczących danej epidemji.

Wobec powyższego zechce Pan Wojewoda zarządzić:

1. Wykorzystanie przez Starostwa (lekarzy powiatowych) w jaknajszerszym zakresie badań sero-bakterjologicznych Państwowego Zakładu Higjeny w Warszawie i jego filij, tak w celach djagnostycznych, jak w celach ustalenia źródła zakażenia.

2. Przesyłanie jednego egzemplarza Wojewódzkiego wykazu tygodniowego zachorowań i zgonów na choroby zakaźne równocześnie z wykazem do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Departamentu Służby Zdrowia) bezpośrednio do Państwowego Zakładu Higjeny w Warszawie względnie jego filij, a to Województwo Krakowskie i Województwo Śląskie do filji Państwowego Zakładu Higjeny w Krakowie, Województwo Lwowskie, Tarnopolskie, Stanisławowskie i Wołyńskie do filji Państwowego Zakładu Higjeny we Lwowie, Województwo Pomorskie do filji Państwowego Zakładu Higjeny w Toruniu, Województwo Łódzkie — do filji w Łodzi, Województwo Wileńskie i Nowogrodzkie — do filji w Wilnie, Województwo Lubelskie — do filji w Lublinie, Województwo Warszawskie, Kieleckie, Białostockie i Poleskie do Peństwowego Zakładu Higjeny w Warszawie, Województwo Poznańskie zaś — do Zakładu Bakterjologji przy Uniwersytecie w Poznaniu.

3. Wykorzystanie w sposób wyżej podany pomocy fachowej Państwowego Zakładu Higjeny w walce z epidemjami, przyczem w tym wypadku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia) każdorazowo powinno być powiadomione o współudziale Państwowego Zakładu Higjeny w zwalczaniu epidemji.

O wydanych zarządzeniach zechce Pan Wojewoda zawiadomić Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia).

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia
(—) *Piestrzyński*

59.

Pismo okólne z dnia 20 stycznia 1928 r. Nr. Z. U. 218/28 do wszystkich P. P. Wojewodów oraz Pana Komisarza na m. st. Warszawę w sprawie repatrjacji umysłowo chorych obywateli polskich.

Całokształt stosunków prawno-publicznych Rzeczypospolitej Polskiej z innemi państwami wymaga, aby procedura repatrjacyjna chorych była jaknajbardziej przyśpieszona. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaleca przeto przeprowadzać postępowanie repatrjacyjne w ten sposób, aby odpowiedź na wniosek repatrjacyjny mogła być udzielona w jaknajkrótszym terminie od czasu wpłynięcia tego wniosku.

W tym celu należałoby zwrócić uwagę na następujące okoliczności:

Władze polskie, załatwiające wniosek repatrjacyjny, nie powinny zwracać aktów sprawy bez stanowczego załatwienia, z żądaniem dodatkowych informacyj w tych wypadkach, gdy obce władze dostarczyły wszelkich możliwych do zebrania wia-

domości o chorym, względnie, gdy potrzebne dodatkowe informacje o chorym dotyczą tylko nieistotnej kwestji postępowania repatrjacyjnego. które to informacje mogą być ewentualnie uzyskane w późniejszym czasie, t. j. po załatwieniu wniosku. O ile w danym urzędzie znajdują się funkcjonarjusze, którzy władają obcym językiem, nie muszą być żądane tłumaczenia wniosku i jego załączników. Istotną częścią postępowania repatrjacyjnego chorych jest tylko stwierdzenie obywatelstwa polskiego chorego, istnienie choroby przewlekłej, uzasadniającej repatrjację, z powodu obciążenia funduszów publicznych obcego państwa oraz wyznaczenie odpowiedniego zakładu dla chorego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zauważyło, iż w praktyce konieczne w powyższej mierze dochodzenia są nieraz przewlekane.

Wyrażenie zgody na repatrjację obywatela polskiego dotkniętego chorobą o charakterze przewlekłym, może być odłożone z powodu potrzeby stwierdzenia pochodzenia, względnie miejsca stałego zamieszkania tylko na bardzo krótki czas i to tylko w tych wypadkach, gdy od ustalenia tych okoliczności zależy przydział chorego do właściwego dla chorego zakładu psychjatrycznego.

Ustalenie właściwego zakładu psychjatrycznego, związane jest nieraz z ustaleniem pochodzenia chorego, gdyż zakłady psychjatryczne przeznaczone są z reguły, z powodu przepełnienia w pierwszym rzędzie dla chorych, pochodzących z określonej dzielnicy Państwa.

Gdyby jednak dochodzenia, przeprowadzone celem ustalenia pochodzenia chorego, przeciągały się nadmiernie, natomiast jego obywatelstwo polskie było już stwierdzone, należy wyrazić zgodę na repatrjację chorego i wyznaczyć, jako zakład obowiązany do przejęcia go, szpital, położony w tej dzielnicy, z którą chory według poprzednich dochodzeń jest najbardziej związany swojemi osobistemi stosunkami.

Zdarza sią często, iż władzom zagranicznym nie udziela się przez dłuższy czas odpowiedzi na wniosek repatrjacyjny z powodu przeprowadzania dochodzeń, do której z dwóch gmin chory jest przynależny, a to mimo to, iż w danym wypadku jest pewnem, iż chory, będąc niewątpliwie przynależnym do jednej z tych gmin, jest w każdym razie obywatelem polskim, a od tego ustalenia spornej kwestji nie zależy wcale przydział chorego do właściwego zakładu leczniczego. Postępowanie takie jest oczywiście zupełnie niewłaściwe.

Dochodzenia w kwestji ustalenia obywatelstwa polskiego chorego oraz w sprawie oddania go do właściwego zakładu psychjatrycznego należy według możliwości prowadzić równolegle.

W razie wątpliwości, dotyczących obciążenia funduszów publicznych obcego państwa, względnie nabycia przez chorego tytułów prawnych do specjalnej opieki lekarskiej w Państwie pobytu, może być wyrażona warunkowa zgoda na repatrjację, uzależniona od pozytywnego względnie negatywnego stwierdzenia tych okoliczności przez Konsulaty R. P. zagranicą.

Ze względu na ujemne wrażenie, jakie wywołać musi zagranicą nieznalezienie w Polsce odpowiedniego pomieszczenia dla umysłowo chorych repatrjantów, zakłady psychjatryczne winny tych chorych bezwarunkowo przyjmować. Mimo największego nieraz przepełnienia zakładów psychjatrycznych trudno przypuścić, aby przyjęcie niewielkiej liczby dalszych chorych było wykluczone. Jeśli po przyjęciu chorego okaże się, że nie potrzebuje on bezwzględnie leczenia szpitalnego, chory ten będzie mógł być zwolniony z zakładu po zapewnieniu mu opieki rodziny lub właściwej gminy, a w ten sposób mogą być opróżnione miejsca na przyjęcie dalszych repatrjantów.

Chorzy, którzy według opinji Dyrektora zakładu psychjatrycznego w Polsce, wydanej na podstawie zagranicznego świadectwa lekarskiego oraz historji choroby, nie wymagają bezwzględnego umieszczenia w zakładach psychjatrycznych, wobec przepełnienia powyższych zakładów, mogą być kierowani odrazu z miejsca przejęcia ich do rodzin względnie do gmin opieki stałej, o ile rodziny te względnie gminy wyraziły już gotowość zaopiekowania się nimi.

Odnośnie do wyboru właściwego zakładu psychjatrycznego nadmienia się, iż osoby, pochodzące z wschodniej Małopolski, należy kierować do szpitala w Kulparkowie, a z zachodniej Małopolski do szpitala w Kobierzynie, osoby, pochodzące z b. zaboru pruskiego do krajowych zakładów psychjatrycznych w Kocborowie i Świeciu, a w przyszłości również i w Wejherowie oraz w Dziekance pod Gnieznem, Kościanie lub Owińskach. Dla osób, pochodzących ze Śląska, przeznaczony jest zakład dla umysłowo chorych w Lublińcu i Rybniku. Chorzy, pochodzący z b. zaboru rosyjskiego, umieszczani są w Państwowym Szpitalu dla chorych psychicznie w Tworkach, z wyjątkiem osób, pochodzących z miast lub Województw, posiadających własne zakłady psychjatryczne względnie miejsca zakontraktowane w innych zakładach psychjatrycznych. W szczególności przeznaczony jest szpital św. Jana Bożego w Warszawie dla wszystkich chorych pochodzących z Warszawy, szpital św. Jana Bożego w Lublinie dla umysłowo chorych mężczyzn, a szpital św. Wincentego a Paulo dla umysłowo chorych kobiet, pochodzących z Województwa Lubelskiego, szpital dla umysłowo chorych w Warcie (pod Sieradzem) i w Kochanówce (pod Łodzią) dla chorych z Województwa Łódzkiego, wreszcie Państwowy Szpital dla umysłowo chorych w Wilnie dla chorych z Województwa Wileńskiego.

Wkońcu podkreśla się, iż ze względu na znaczny przypływ obywateli polskich do Gdańska, częste wydalanie z tego miasta chorych obywateli polskich, korzystających ze wsparcia z funduszów publicznych oraz wobec tego, iż niema tam szpitala dla umysłowo chorych, sprawy repatrjacji umysłowo chorych obywateli polskich z Gdańska należy traktować jako szczególnie pilne.

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia

(—) *W. Piestrzyński*

60. B. pilne

Pismo okólne z dnia 20 stycznia 1928 r. Nr. AP. 482/1/Rob/R. do Pana Wojewody w Łodzi, Kielcach, Krakowie, Białymstoku, Toruniu, Poznaniu, Lwowie, Warszawie w sprawie zbiorowej emigracji sezonowej na roboty rolne do Niemiec w r. 1928.

Zgodnie z konwencją emigracyjną polsko-niemiecką z dnia 24 listopada 1927 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwami: Pracy i Opieki Społecznej, Spraw Wojskowych oraz Skarbu zawiadamia, że niezależnie od emigracji sezonowej na podstawie wezwań imiennych, unormowanej okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 19 b. m. Nr. IV-AP. 482/1/Rob/R, będzie dopuszczona emigracja na podstawie rejestracji zbiorowej w urzędach gminnych i dokonywanej następnie rekrutacji na terenie powiatów, które oznaczy Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

Po wyznaczeniu powiatów, Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej poda właściwym dla tych powiatów Państwowym Urzędom Pośrednictwa Pracy (wzgl. pełniącym ich funkcje Starostwom) cyfry, w granicach których rejestracja może być dokonaną. Cyfry te rozdzielą P. U. P. P. w porozumieniu z Powiatowemi Władzami Administracji Ogólnej na poszczególne gminy. Urzędy Gminne zapiszą zgłaszających się, a odpowiadających wymogom punktu II-go okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 19 b. m. Nr. IV A. P. 482 1/Rob/R, kandydatów pismem czytelnem do zaświadczeń rejestracyjnych (patrz zał. Nr. 1), które wypełnią w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Pierwszeństwo przy wciąganiu do zaświadczeń rejestracyjnych przysługuje na zasadzie § 8 dodatkowego porozumienia do konwencji polsko-niemieckiej z dn. 24 listopada 1927 r., zgłaszającym się kandydatom niezamożnym, którzy przebyli w Niemczech kilka lat bez przerwy między 1.I.1919 a 31.XII.1925 r., zaś w dalszej kolejności kandydatom z pośród bezrolnych lub posiadających drobne gospodarstwa rolne. Posiadacze większych gospodarstw rolnych, t. j. takich, które całkowicie wystarczają na utrzymanie ich i ich rodzin, mogą być wpisywani dopiero, o ile wyznaczona na gminę (powiat) liczba nie zostanie wyczerpana z pośród bezrolnych lub posiadających drobne gospodarstwa rolne.

Blankiety zaświadczeń rejestracyjnych zostaną przesłane Powiatowym Władzom Administracji Ogólnej przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

Przy dokonywaniu rejestracji Urząd Gminny winien zaniechać żądania od osób zarejestrowanych jakichkolwiek opłat, jak również zatrzymywania ich dokumentów lub fotografji. Jedynie osoby, nieposiadające starych paszportów, należy informować, że winny przygotować po dwie fotografje do rekrutacji.

Rejestracja winna być dokonaną w ciągu stycznia 1928 r. wedle wskazówek P. U. P. P. i Powiatowej Władzy Administracji Ogólnej. Po zakończeniu rejestracji Urząd Gminny winien jeden egzemplarz zaświadczeń rejestracyjnych przesłać natychmiast do P. U. P. P., drugi zaś egzemplarz, po odnotowaniu daty przesłania danego zaświadczenia, zatrzymać. Zaświadczenia rejestracyjne oznaczy Urząd Gminny numerami porządkowemi.

Rekrutacja osób zarejestrowanych zostanie dokonana w terminach i miejscach, ustalonych przez P. U. P. P. i Powiatową Władzę Administracji Ogólnej, na podstawie wskazówek Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej. Terminy te i miejsca zostaną podane mieszkańcom odnośnych gmin do wiadomości za pomocą plakatów przez Powiatowe Władze Administracji Ogólnej. Plakaty nadeśle Powiatowym Władzom Administracji Ogólnej Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej. Do rekrutacji przyprowadzą wójtowie osobiście zarejestrowanych, przynosząc z sobą własne egzemplarze zaświadczeń rejestracyjnych. Każdy kandydat na wyjazd winien przynieść z sobą posiadany stary paszport, o ile zaś go nie posiada, winien przynieść dwie fotografje, na odwrocie których Urząd Gminny stwierdzi tożsamość osoby oraz po 50 groszy na koszta blankietu paszportowego. Dokumenty te oraz opłaty składa zainteresowany na ręce obecnego przy rekrutacji urzędnika P. U. P. P. dopiero po zarekrutowaniu go.

Do rekrutacji przybędzie przedstawiciel Niemieckiej Centrali Robotniczej, który w porozumieniu z kierownikiem P. U. P. P. dokona z pośród osób zarejestrowanych i przedstawionych przez P. U. P. P., wyboru na wyjazd do Niemiec. Osoby zarekrutowane otrzymają „zaświadczenia umowy o pracę". Fakt ich zarekrutowania zostanie uwidoczniony na zaświadczeniach rejestracyjnych, przyczem w przeznaczonej na to rubryce zaświadczenia rejestracyjnego oznaczony zostanie dzień, na który polecono wójtom zjawić się w Starostwie po odbiór paszportów.

P. U. P. P. bezzwłocznie po rekrutacji wystawi na podstawie zaświadczeń rejestracyjnych karty rejestracyjne (statystyczne) oraz zniżki kolejowe dla zarekrutowanych robotników, poczem prześle je wraz z zaświadczeniami rejestracyjnemi, kontraktami, staremi paszportami, wzgl. fotografjami oraz opłatami za blankiety paszportowe Powiatowej Władzy Administracji Ogólnej. Powiatowa Władza Administracji Ogólnej otrzymawszy zaświadczenia rejestracyjne z załącznikami, wystawi paszporty zagraniczne wzgl. przedłuży termin ważności paszportów starych w trybie przewidzianym w punkcie III-cim okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 19 b. m. Nr. IV. AP. 482/1/Rob./R, zachowując kolejność według dat oznaczonych w zaświadczeniach rejestracyjnych przy rekrutacji, poczem prześle paszporty wraz z załącznikami odnośnemu Urzędowi Gminnemu celem doręczenia ich właścicielom, wreszcie powiadomi odnośne P. K. U., jak również interesowanych w myśl punktu III i następnego ustępu wyżej wymienionego okólnika.

Jednocześnie uchyla się zarządzenie z dnia 13. I. 1927 r. Nr. IV. AP. 467/27.

Za Dyrektora Departamentu
(—) *Sliwiński*
Naczelnik Wydziału.

1 zał.

61.

Pismo okólne z dn. 24 stycznia 1928 r. Nr. Apr. 118/1-28 do Pana Wojewody w............................ w sprawie rozpiętości cen artykułów pierwszej potrzeby.

Pan Minister Przemysłu i Handlu na konferencji prasowej odbytej dnia 4 b. m. wskazał na nienormalne objawy drożyzny, polegające na nieproporcjonalnej w stosunku do odległości i wogóle niczem nieuzasadnionej rozpiętości cen na niektóre przedmioty powsz. użytku, przyczem powołał się na prowadzoną przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu — statystykę.

Według statystyki tej taki naprzykład produkt, jak herbata, wykazuje następujące ceny detaliczne: w Poznaniu 11—20 zł. zá 1 klg., Krakowie 12, Brodach 12, Gdyni 24, Tczewie 28, Warszawie 28, Łodzi 19—24, Częstochowie 26, Sosnowiec 25, Drohobyczu 30, Kraków i Brody wykazują cenę 12 zł. 1 klg. herbaty, za który w Drohobyczu płaci się 30 zł., cena w Bydgoszczy i Grudziądzu waha się w granicach 11 — 14 zł., a w stosunkowo pobliskim Tczewie herbata kosztuje aż 28 zł.

Ceny na kawę również wahają się w szerokich granicach: Gdynia 8 zł. za 1 kg., Tczew 8, Bielsk 7, 30, Białystok 8—8,50, Kraków 6—7,50, Grodno 17, Warszawa 12,5, Częstochowa 10, Drohobycz 16, Lwów 14 zł.

To samo ceny kakao: Drohobycz 9, Tczew 6,50, Kraków 6.

Chleb: Białystok 59 gr. za 1 kg. Kielce 58, Sosnowiec 56, Drohobycz 64, Gdynia 67, Katowice 66.

Ziemniaki: Bydgoszcz 12 zł. za 100 kg., Toruń 11 — 12, Katowice 12, Brześć 11, Kielce 12, Radom 10, Częstochowa 12, Przemyśl 12, Stanisławów 12, Łuck 8, Gdynia 18, Poznań 18—19, Wilno 16 — 18, Warszawa 20, Drohobycz 15, Łódź 17.

Śledzie: Gdynia, Tczew, Bydgoszcz i Toruń 15—16 gr. za sztukę, Wilno 21, Grodno 20, Białystok 15, Radom 18, Łuck 18, Bielsk 40, Kielce 35, Warszawa 10, Kraków 30, Drohobycz 50, Stanisławów 28.

Jajka: Łuck 22 gr. za 1 sztukę, Częstochowa 22 — 23, Lublin 23, Białystok 25, Bydgoszcz 26, Katowice 30, Bielsk 36, Warszawa 28—30.

Mleko: Grudziądz 38 gr. za 1 litr, Toruń 38—40, Białystok 45, Lublin 41, Warszawa 65, Grodno, Wilno 65, Lwów 60.

Masło: Tczew 6,60, Białystok 6 — 6,50, Lublin 6,80, Łodź 8,50 — 8,60, Grodno 8 — 7,50 - 8, Wilno 7,90 - 9,50, Bielsk 8,50, Katowice 8,40.

Tłuszcze zwierzęce: Gdynia 3,60, Toruń 3,50—3,80, Poznań 3,40 — 3,80, Brześć 3,80, Stanisławów 3,60, Drohobycz 4,60, Sosnowiec 4,15, Łódź — 4, Warszawa — 4, Równe — 4,60.

Mięso wołowe: Bydgoszcz 2,70, Bielsk 2,80, Grodno 2,70, Białystok 2,85, Lublin 2,70, Radom 2, Częstochowa 2,40, Kraków—2,40, Stanisławów 2, Gdynia 3,40, Katowice 3,70, Warszawa 3,40.

Ryż: Poznań 1—1,05 za 1 kg., Wilno 96 gr., Białystok 1, Lublin 1,02, Częstochowa 1, Stanisławów 1, Drohobycz 1,35, Przemyśl 1,30, Warszawa 1,25, Katowice 1,20.

Podając powyższe do wiadomości Pana Wojewody, proszę o zbadanie wysokości cen wymienionych artykułów (z określeniem gatunków) w miejscowościach, w których znajduje się siedziba urzędu wojewódzkiego w dniach 10, 20 i 30 grudnia 1927 r. oraz 10 stycznia b. r. i o zakomunikowanie ich Ministerstwu Spraw Wewnętrznych w nieprzekraczalnym terminie 14-o dniowym.

Równocześnie zechce Pan Wojewoda, zbadać podstawy kalkulacyjne cen wskazanych przez Pana Ministra Przemysłu i Handlu artykułów i podać je do wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wraz ze wspomnianym powyżej wykazem cen (z dn. 10, 20 i 30 XII—1927 r., oraz 10.I. 1928 r.). Proszę zarazem o ewent. konkretne wnioski odnośnie zwalczenia tej niczem nieuzasadnionej drożyzny w poszczególnych miejscowościach Rzeczypospolitej.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych

(—) *Jaroszyński*

Termin 14 dni. Podsekretarz Stanu

62.

Pismo okólne z dnia 1 lutego 1928 r. Nr. OB. 236/1/28 do wszystkich P. P. Dyrektorów Departamentów i Naczelników Wydziałów w Min. Spr. Wewn. w sprawie powoływania departamentu wzgl. biura w odpowiedziach do Min. Spraw Wojsk.

Przesyłam do wiadomości z prośbą o wydanie polecenia, by podwładny personel stosował się na przyszłość do powyższego żądania Min. Spraw Wojskowych.

Naczelnik wydziału

A. Robaczewski.

MINISTERSTWO
SPRAW WOJSKOWYCH
Gabinet Ministra
L. dz. 1655/GM/Kanc.
Warszawa,
dn. 25.I.1928 r.

Odpis

Do

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

w/m.

Częstokroć zachodzą wypadki, że odpowiedzi na pisma poszczególnych departamentów M. S. Wojsk. wpływają z powołaniem się jedynie na liczbę M. S. Wojsk., bez wyszczególnienia departamentu, wzgl. wydziału lub referatu, co utrudnia w znacznym stopniu sprawne funkcjonowanie kancelarji i dziennika podawczego, nie wiadomo bowiem, dokąd skierować odnośny akt i jakie dołączyć przedakta.

Aby uniknąć zbędnej korespondencji, zapytań telefonicznych i podobnych uzgodnień, proszę

o wydanie odpowiednich zarządzeń, aby przy odpowiedziach powoływano się nietylko na liczbę i datę, ale także i na departament (biuro, ref. I lub II Gabinetu Min.).

w/z. Szefa Gabinetu Ministra
(—) *Bek*
ppłk. S. G.

Otrzymują:
Wszystkie Ministerstwa
i Prez. Rady Ministrów

63.

Pismo okólne z dnia 4 lutego 1924 r. Nr. OP. 421/1-R-28 Panu Wojewodzie w............................ w sprawie uregulowania niektórych spraw personalnych oficerów zajmujących stanowiska w służbie cywilno-państwowej

przesyłam drugostronne do wiadomości i zastosowania się.

Za Ministra
(—) *Jaroszyński*
Podsekretarz Stanu.

MINISTERSTWO
SPRAW WOJSKOWYCH
Biuro Personalne
L. 17802|B. P. I. 27.
Warszawa,
dnia 10. I. 1928 r.

Odpis.

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Ze względu na ogólne przepisy wojskowe, które do wszystkich oficerów zawodowych stanu czynnego mają zastosowanie, wynika potrzeba uregulowania niektórych spraw personalnych oficerów przeniesionych do państwowych władz cywilnych.

W związku z tem proszę Pana Ministra o wydanie podległym sobie organom tymczasowej instrukcji, regulującej, wyszczególnione niżej sprawy personalne w odniesieniu do podległych Panu Ministrowi oficerów w sposób następujący:

a) *Kwalifikowanie:* O ile oficer przeniesiony do służby cywilno-państwowej pozostaje na stanowisku tem conajmniej przez sześć miesięcy, winien być zaopinjowany przez swego przełożonego, przyczem przełożony wydaje o nim opinję fachową, t. j. opinję z zakresu czynności służbowych danego oficera. Opinjowanie oficerów odbywa się corocznie między 1 listopada a 15 grudnia względnie po upływie sześciu miesięcy, jeżeli oficer po tym czasie powraca do służby w wojsku. Opinjowanie składa się z dwóch opinji: pierwszej wydanej przez przełożonego bezpośredniego i wtórnej, wydanej przez przełożonego wyższego. Opinje swe wypisują przełożeni w kartach kwalifikacyjnych, ustalonych instrukcją o kwalifikowaniu oficerów, w rubryce „Opinje fachowe", w ten sposób, że górna część rubryki zawiera opinję pierwszą, dolna opinję wtórną. Kartę kwalifikacyjną wypełnia się w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostaje w przechowaniu u przełożonego bezpośredniego, wydającego pierwszą opinję fachową, przez czas pełnienia służby oficera w danej władzy cywilno-państwowej, drugi przesyłają przełożeni do organu M. S. Wojsk. administrującego korpusem osobowym danego oficera. Organ ten dostarczać będzie kart kwalifikacyjnych odnośnym władzom cywilnym przed 1 listopada każdego roku; w razie powrotu oficera do służby w wojsku karty kwalifikacyjne przesyła się do jego władzy przełożonej wojskowej.

b) *Uprawnienia dyscyplinarne.* Względem oficerów, zajmujących stanowiska w służbie cywilno-państwowej nie mogą mieć zastosowania uprawnienia dyscyplinarne, wypływające z ustawy o państwowej służbie cywilnej, gdyż zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej o przepisach wojskowych dyscyplinarnych, oficerowie podlegają dyscyplinarnie tylko przełożonym wojskowym. Uprawnienia wypływające z powyższych przepisów dyscyplinarnych przysługują w stosunku do oficerów, przeniesionych do służby cywilno-państwowej, komendantom garnizonów względnie dowódcy O. K. oraz ministrowi spraw wojskowych. W poszczególnych wypadkach wykroczeń dyscyplinarnych oficerów, przełożeni tychże zwracają się do wymienionych władz wojskowych, przedstawiając każdorazowo daną sprawę dyscyplinarną.

c) *Właściwość sądów honorowych.* Dla oficerów przydzielonych do państwowych władz cywilnych w Warszawie, właściwym jest sąd honorowy dla oficerów młodszych Sztabu Generalnego względnie sąd honorowy dla oficerów sztabowych M. S. Wojsk., poza obrębem Warszawy odpowiedni sąd honorowy wyznacza każdorazowo dowódca właściwego terytorjalnie O. K.

d) *Udzielanie urlopów.* Oficerowie, przeniesieni służbowo do państwowych władz cywilnych, korzystają z urlopów w ramach określonych rozporządzeniem wykonawczem do ustawy o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów. Urlopów udzielają przełożeni tych oficerów z wyjątkiem zezwoleń na wyjazdy zagranicę, których udziela wyłącznie minister spraw wojskowych.

e) *Zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego.* Podania oficerów o udzielenie zezwolenia na zawarcie związku małżeńskiego przesyłają przełożeni do organu M. S. Wojs. administrującego korpusem osobowym danych oficerów. Podania te rozstrzygają komisje małżeńskie przy powyższych organach istniejące, zezwoleń udziela minister spraw wojsk.

Minister Spraw Wojskowych
w/z (—) *Daniel Konarzewski*
Generał Dywizji

64.

Pismo okólne z dnia 10 lutego 2928 r. Nr. Z. H. 356/28 do Pana Wojewody w............................ w sprawie organizacji walki z gruźlicą.

Walka z gruźlicą wysunęła się na czoło społecznych zagadnień zdrowotnych. Zrozumienie ważności sprawy wzrosło znacznie wśród społeczeństwa całego, czego dowodem jest powstawanie coraz nowych placówek walki z gruźlicą.

O ile organizacja przychodni przeciwgruźliczych wykazuje dość znaczny rozwój, o tyle powstawanie oddziałów szpitalnych dla obserwacji i izolacji chorych gruźliczych, co jest jednym z najważniejszych etapów w walce z gruźlicą, oraz zakładanie sanatorjów, prewentorjów i t. p. nie stoi w żadnym stosunku do potrzeb ludności. Jest pożądane, aby Województwo, jako jednostka administracyjna, posiadało na swoim terenie cały kompleks instytucyj, przeznaczonych do zwalczania gruźlicy: przychodnie przeciwgruźlicze, przynajmniej po jednej na powiat, nie licząc większych miast, oddziały izolacyjne dla chorych gruźliczych przy szpitalach powiatowych, posiadające liczbę łóżek odpowiednią do potrzeb, wojewódzkie sanatorjum dla gruźliczych uleczalnych i prewentorjum dla dzieci, zagrożonych gruźlicą, przynajmniej po jednem na województwo.

Zródła dochodów dla prowadzenia walki z gruźlicą stanowią w pierwszym rzędzie fundusze samorządowe, udział instytucji ubezpieczeniowych, a także subsydja rządowe i fundusze społeczne (okólnik z dnia 30. XI. 1926 r. Nr. Z. H. 6280/26).

Dla zorjentowania się w zamierzeniach i potrzebach poszczególnych województw w zakresie walki z gruźlicą oraz odpowiedniej repartycji zapomóg już na początku roku budżetowego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia) prosi Pana Wojewodę o nadesłanie do dnia 15 kwietnia r. b. programu akcji przeciwgruźliczej na terenie Województwa w roku 1928 z dołączeniem preliminarzy budżetowych Towarzystw Przeciwgruźliczych oraz proponowanych wydatków na walkę z gruźlicą przez poszczególne samorządy w roku budżetowym 1928/29.

Zwraca się uwagę, że przy ubieganiu się o zapomogę rządową winny być zachowane przepisy wyżej wymienionego okólnika z dnia 30. XI. 1926 r. Nr. Z. H. 6280/26.

Wyliczenie się z zapomóg, otrzymanych w roku budżetowym 1927/28, powinno być bezwzględnie nadesłane do dnia 15 kwietnia r. b.

(—) *Piestrzyński*
Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia

65.

Pismo okólne z dnia 14 lutego 1928 r. Nr. OB. 309/1/28 do Pana Wojewody w .... w sprawie zniszczenia obligacyj austrjackich pożyczek wojennych.

Okólnikiem z dnia 6 lutego b. r. L. D. VII. 176/2, wystosowanym do Izb Skarbowych, Ministerstwo Skarbu zarządziło co następuje:

Według otrzymanych wiadomości, niektóre kasy skarbowe przechowują w depozytach obligacje austrjackich pożyczek wojennych, pochodzących z wymiany na obligacje 5% długoterminowej pożyczki z 1920 r. dokonanej na zasadzie Ustawy z dn. 11 maja 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 42/20 poz. 250).

Ponieważ omawiane obligacje austrjackich pożyczek wojennych nie przedstawiają żadnej wartości, Ministerstwo Skarbu upoważnia Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) do zarządzenia zniszczenia przez spalenie tych obligacyj, o ileby znajdowały się w depozytach kas skarbowych.

Analogicznie traktować należy obligacje austrjackich pożyczek wojennych, które definitywnie zostały uznane, jako przepadłe na rzecz Skarbu Państwa.

Zniszczenie omawianych obligacyj powinno być dokonane komisyjnie z udziałem przedstawiciela Izby Skarbowej przy współudziale przedstawiciela Okręgowej Izby Kontroli, ewentualnie również przedstawiciela władzy administracyjnej, o ile chodzi o obligacje, złożone do dyspozycji odnośnej władzy administracyjnej.

W kasach skarbowych, znajdujących się poza siedzibą Izby Skarbowej, zniszczenie ma się odbyć w obecności przedstawiciela Urzędu Skarbowego i ew. również przedstawiciela władzy, administrującej depozytem.

W protokóle powinny być uwidocznione dane, tyczące się ilości odcinków każdej z pożyczek, podlegających zniszczeniu, według podziału na poszczególne emisje z wyszczególnieniem numerów i wartości imiennej poszczególnych odcinków (obligacyj).

Po dokonaniu zniszczenia, należy przesłać Ministerstwu Skarbu dwa egzemplarze protokółu.

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i ewent. wydania stosownych zarządzeń.

Naczelnik Wydziału
(—) *A. Robaczewski.*

66.

Pismo okólne z dnia 20 lutego 1928 r. Nr. SF. 11/4/28 koszt. R. do Pana Wojewody w .... w sprawie zwrotu kosztów leczenia w szpitalach warszawskich.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych udzielało Panu Wojewodzie już kilkakrotnie (ostatnio pismem z dnia 20 września 1927 r. Nr. III. SF. 2996/27) wykazy zaległych kosztów leczenia, przypadających m. st. Warszawie, — celem wezwania wyszczególnionych w wykazach Zarządów gmin miejskich i wiejskich do uregulowania należności za leczenie w szpitalach warszawskich mieszkańców tychże gmin.

Ponieważ jednak Zarządy gmin bardzo powoli i opieszale wpłacają należne od nich sumy i zaległości z tego tytułu przekraczają już 3 miljony złotych, wskutek czego zakłady i szpitale miejskie narażone są na brak środków obrotowych na utrzymanie i leczenie chorych, — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę o wezwanie odnośnych Zarządów gmin wiejskich i miejskich, aby rachunki kosztów leczenia były regulowane bez zwłoki.

Dyrektor Departamentu
(—) *Weissbrod*

67.

Pismo okólne z dnia 21 lutego 1928 r. Nr. SG. 223/1/28 do Pana Wojewody w .... w sprawie akcji Banku Gospodarstwa Krajowego w kierunku przyznawania za pośrednictwem komunalnych kas oszczędności krótkoterminowych kredytów dla drobnego rzemiosła i przemysłu.

Zawiadamiam Pana Wojewodę, że Bank Gospodarstwa Krajowego wszczął akcję w kierunku przyznawania za pośrednictwem komunalnych kas oszczędności (powiatowych i miejskich) krótkoterminowych kredytów dla rzemiosła oraz drobnego przemysłu, bądź za zabezpieczeniem wekslowem (weksel kaucyjny), bądź też w formie wkładek na książeczki oszczędnościowe. Kredyty te mają być spłacone w równych kwartalnych ratach w ciągu 10 kwartałów, przy oprocentowaniu 9%.

Załączając odpis odnośnej uchwały Dyrekcji Banku Gospodarstwa Krajowego oraz odpis okólnika tegoż Banku z dnia 6 lutego b. r., skierowanego do wszystkich Oddziałów B. G. K. w powyższej sprawie, proszę Pana Wojewodę o zaznajomienie się z treścią tych pism i o spowodowanie, by wymienione komunalne kasy oszczędności w możliwie najkrótszym czasie zwróciły się za pośrednictwem Pana Wojewody do Oddziałów B. G. K. o przyznanie pożyczki. Przesyłając odnośne podania Oddziałom B. G. K. zaopatrzy je Pan Wojewoda odpowiednim wnioskiem.

Ponadto proszę Pana Wojewodę o wydanie zarządzenia, by celem odpowiedniego rozdziału tych kredytów zostały utworzone przy komunalnych kasach oszczędności komitety opinjodawcze, z udziałem przedstawicieli miejscowych rzemiosł i drobnego przemysłu w składzie co najmniej 5 członków, których zadaniem będzie wydawanie opinji co do przyznawania wzmiankowanych kredytów poszczególnym kredytobiorcom.

Celem skoordynowania prac wspomnianych komitetów z Oddziałami B. G. K. poza siedzibą tych Oddziałów, uważam za rzecz pożądaną, by przewodnictwo w Komitetach zorganizowanych przy powiatowych kasach oszczędności spoczęło w rękach P. P. Starostów względnie ich zastępców, zaś — Komitetach przy miejskich kasach oszczędności w ręku P. P. Prezydentów (burmistrzów), którzy w tej akcji występować będą w charakterze reprezentantów Centrali Banku Gospodarstwa Krajowego.

Z uwagi na to, że współpraca czynników administracyjnych zapewnić powinna całej tej akcji sprężystość, celowość oraz szybkość jej przeprowadzenia, proszę Pana Wojewodę o specjalne zainteresowanie się omawianą akcją, gdyż od sposobu umiejętnego jej pokierowania zależeć będzie zrealizowanie właściwej intencji Rządu otoczenia drobnego rzemiosła i przemysłu szczególną opieką.

O wykonaniu, tudzież o przebiegu organizacji i wyników tej akcji — Pan Wojewoda przedłoży Ministerstwu Spraw Wewnętrznych stosowne sprawozdanie. Pożądanem jest również, aby Pan Wojewoda w możliwie najkrótszym czasie przedłożył również M. S. Wewn. wykaz zgłoszeń pożyczkowych komunalnych kas oszczędności.

Minister Spraw Wewnętrznych

2 zał. (—) *Sławoj-Składkowski.*

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO
L. 2512/Dept./III./I/G. odpis
Wydz. Komun. Kas Oszczędn.
Warszawa, dn. 6.II.1928 r.

Okólnik Nr. 393
do wszystkich Oddziałów B. G. K.

Niniejszem zawiadamiamy, że na posiedzeniu swem w dniu 1 lutego b. r. uchwaliła Dyrekcja co następuje:

„1) Dla Komunalnych Kas Oszczędności, Pożyczkowych Kas Rzemieślniczych i Rzemieślniczych Spółdzielni Kredytowych obniża się stopę procentową w dyskoncie weksli do 8% p. a. począwszy od dnia 11 lutego b. r.

2) Weksle rzemieślnicze mogą być dyskontowane z terminem płatności do 6-ciu miesięcy.

3) Zakład Centralny przyznawać będzie poszczególnym Kasom Oszczędności krótkoterminowe kredyty, bądź w formie kredytów terminowych, na podkład weksla kaucyjnego, — o ile Komunalny Związek poręczający w myśl statutu Kasy gwarantuje za wszelkie zobowiązania Kasy, bądź w formie wkładek na książeczki oszczędności, — o ile gwarancja Związku poręczającego w myśl statutu Kasy dotyczy tylko wkładów oszczędnościowych.

Kredyty te udzielane będą na 10 kwartałów przy oprocentowaniu 9% p. a. spłacalne w równych ratach kwartalnych.

Z kredytów tych mogą korzystać tylko rzemiosła i drobny przemysł. Przy Komunalnych Kasach Oszczędności utworzy się Komitet dla rozdziału tych kredytów krótkoterminowych z udziałem rozmaitych przedstawicieli rzemiosła pod przewodnictwem Delegata B. G. K. Komitet ten będzie rozpatrywać odnośne podania i propozycje co do rozdziału kredytu przedkładać będzie Zarządowi Komunalnej Kasy Oszczędności.

4) Dla celów krótkoterminowych kredytów omówionych w punkcie 3-im przyznaje się kontyngent kredytu narazie w wysokości zł. 2.000.000".

W związku z tą uchwałą wyjaśniamy, że rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 7.VI 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. Ust. R. P. Nr. 53 z 15.VI.1927 r. poz. 468) podaje w art. 142 pojęcie rzemiosła. W myśl postanowień tego przepisu za rzemiosła uważa się pewne szczegółowo wymienione w artykule 142 rodzaje przemysłu, o ile nie są prowadzone sposobem fabrycznym. Wyjaśniamy dalej, że za zakłady rzemieślnicze należy uważać te rodzaje przemysłu, wyszczególnione w art. 142 powołanego rozporządzenia, które zatrudniają do 20 ludzi, przy pomocy siły mechanicznej nie większej od 10 HP.

Za rzemieślnicze spółdzielnie kredytowe należy uważać te spółdzielnie, których skład członków obejmuje przeważnie rzemieślników wzgl. działalność obliczona jest przeważnie na pomoc dla rzemieślników.

Co się tyczy kredytu krótkoterminowego na 10 kwartałów, to kredyt ten będzie przyznawany przez Zakład Centralny poszczególnym Komunalnym Kasom Oszczędności (miejskim wzgl. powiatowym) dla pomocy rzemiosła i drobnego przemysłu. Podkreślamy, że kredyty te mają swój specjalny cel pomocy dla rzemiosła i drobnego przemysłu.

Przyznanie kredytu nastąpi na wniosek oddziału do którego o kredyt Komunalne Kasy Oszczędności powinny się zwrócić. We wniosku prosimy podać uzasadnienie proponowanej kwoty.

Techniczne przeprowadzenie tego kredytu j. w. należeć będzie do Oddziałów.

PP. Kierownicy Oddziałów wejdą natychmiast w porozumienie z Komunalnemi Kasami Oszczędności (miejskie wzgl. powiatowe), zawiadamiając je o możliwości i warunkach przyznania takiego kredytu.

Jeżeli statut Komunalnej Kasy Oszczędności przewiduje gwarancję Komunalnego Związku poręczającego za wszelkie zobowiązania Kasy, kredyt ten udzielony będzie na podkład weksla kaucyjnego Komunalnej Kasy Oszczędności z żyrem organu stanowiącego Komunalnego Związku poręczającego, jeżeli zaś statut Kasy przewiduje gwarancję tylko za wkłady oszczędnościowe, kredyt będzie przyznany pod formą lokaty na książeczkę oszczędności.

Książeczka oszczędności ma być wystawiona na Bank Gospodarstwa Krajowego Oddział.......... ....za zastrzeżeniem, że kapitał nie może być bezpośrednio podjęty, a tylko przekazany do B. G. K. za pisemnem firmowo-podpisanem zawiadomieniem. Wypłata udzielonego kredytu pod formą lokaty nastąpi po przekazaniu książeczki.

Dokumenty zabezpieczające udzielony kredyt (weksle kaucyjne wzgl. książeczki oszczędnościowe) pozostają w przechowaniu Oddziału.

Udzielony kredyt tak pod formą wkładek na książeczkę oszczędności, jak i na podkład weksla kaucyjnego będzie oprocentowany na 9% w stosunku rocznym, przyczem przy kredycie na podkład weksla odsetki będą pobierane zgóry, zaś przy kredycie pod formą wkładu oszczędnościowego zdołu, z końcem okresu obrachunkowego danej Kasy w ten sposób, że Komunalna Kasa Oszczędności będzie odsetki gotówkowe przekazywać do B. G. K.

Udzielony kredyt winien być spłacony w ratach co 3 miesiące, licząc od daty zaciągnięcia kredytu—czy to na podkład weksla, czy pod formą wkładu oszczędnościowego po $^1/_{10}$ zaciągniętego kredytu.

B. G. K. jednak zastrzega sobie prawo wypowiedzenia przyznanego kredytu każdej chwili na miesiące naprzód w całości lub części.

Celem należytego rozdziału udzielonego kredytu utworzone zostaną przy Zarządzie Komunalnych Kas Oszczędności, Rzemieślnicze Komitety Opinjodawcze, w składzie conajmniej 5 członków przedstawicieli rozmaitych gałęzi rzemiosła pod przewodnictwem delegata B. G. K.

W siedzibie Oddziału przewodziczącym takiego Komitetu może być Kierownik Oddziału wzgl. przez niego delegowany starszy urzędnik Oddziału, zaś poza siedzibą Oddziału Kierownik Oddziału B. G. K. zwróci się o przyjęcie zastępstwa do Starosty wzgl. Burmistrza, lub też przez tych delegowanych osób. Odnośnie Komitetów w siedzibie Oddziału mogą pp. Kierownicy zwrócić się o przyjęcie zastępstwa do Województwa wzgl. Starostwa.

Nawiązując do naszego okólnika w sprawie współpracy z czynnikami administracji państwowej PP. Kierownicy Oddziałów poinformują odnośne czynniki administracyjne o uruchomieniu krótkoterminowych kredytów dla rzemiosła, oraz poinformują ich o akcji B. G. K., z prośbą o współpracę w Komitetach Opinjodawczych, oraz o wywarcie pewnego wpływu na Komunalne Kasy Oszczędności w kierunku odpowiedniego wykorzystania tego kredytu.

Podkreślamy, że zależy nam na bardzo szybkiem przeprowadzeniu tej akcji i spodziewamy się, że najpóźniej do dnia 20 lutego kredyty te będą już uruchomione przez Komunalne Kasy Oszczędności.

Zwracamy więc uwagę na konieczność szybkiego przeprowadzenia tej akcji, pośpiech nie może jednak wpłynąć na odpowiednie i należyte przeprowadzenie.

Odbiór niniejszego okólnika prosimy nam potwierdzić.

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

(—) Podpis (—) Podpis

odpis

Uchwała Dyrekcji z dn. 1.II. 1928 r. w sprawie Komunalnych Kas Oszczędności i kredytów dla rzemiosła.

1) Dla Komunalnych Kas Oszczędności, Pożyczkowych Kas Rzemieślniczych i Rzemieślniczych Spółdzielni Kredytowych obniża się stopę procentową w dyskoncie weksli do 8% p. a. począwszy od dnia 11 lutego b. r.

2) Weksle rzemieślnicze mogą być dyskontowane z terminem płatności do 6-ciu miesięcy.

3) Zakład Centralny przyznawać będzie poszczególnym Kasom Oszczędności krótkoterminowe kredyty, bądź w formie kredytów terminowych na podkład weksla kaucyjnego, — o ile Komunalny Związek poręczający w myśl statutu Kasy gwarantuje za wszelkie zobowiązania Kasy,—bądź w formie wkładek na książeczki oszczędnościowe, — o ile gwarancja Związku poręczającego w myśl statutu Kasy dotyczy tylko wkładów oszczędnościowych.

Kredyty te udzielane będą na 10 kwartałów, przy oprocentowaniu 9% p. a., spłacalne w równych ratach kwartalnych.

Z kredytów tych mogą korzystać tylko rzemiosła i drobny przemysł.

Przy Komunalnych Kasach Oszczędności

utworzy się komitet dla rozdziału tych kredytów krótkoterminowych z udziałem rozmaitych przedstawicieli rzemiosła pod przewodnictwem Delegata BGK. Komitet ten będzie rozpatrywał odnośne podania i propozycje co do rozdziału kredytu przedkładać będzie Zarządowi Komunalnej Kasie Oszczędności.

4) Dla celów krótkoterminowych kredytów omówionych w p-cie 3-im przyznaje się kontyngent kredytu narazie w wysokości zł. 2.000.000.

Za zgodność odpisu
7. II. 1928 r. (—) podpis

68.

Pismo okólne z dn. 22 lutego 1928 r., Nr. SG. 4653/27 Do Pana Wojewody w .... w sprawie ubezpieczeń od ognia ruchomości związków komunalnych.

Doszło do wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, że majątek ruchomy związków komunalnych nie wszędzie jest ubezpieczony od ognia, co w konsekwencji narazić może wspomniane związki komunalne na poważną szkodę.

Na powyższy fakt zechce Pan Wojewoda zwrócić uwagę związków komunalnych na obszarze podległego Panu Województwa, podkreślając przytem, że odpowiedzialność za spowodowaną wskutek pożaru szkodę spadłaby przedewszystkiem na zarządy odnośnych związków komunalnych.

W piśmie zwracającem uwagę należałoby także poruszyć ubezpieczenia na wypadek włamania i kradzieży kas przedsiębiorstw, kas oszczędności i kas tych związków komunalnych, które w kasach swoich przechowują większe kwoty pieniężne względnie znaczniejsze depozyty.

Dyrektor Departamentu
(—) *Weissbrod*

69.

Pismo okólne z dn. 22 lutego 1928 r. Nr. OP. 1438/1. R. 28 do Pana Wojewody w .... w sprawie ubezpieczenia pensyjnego funkcjonarjuszów.

Na podstawie pisma okólnego Ministerstwa Skarbu z dnia 8. 2. 1928 r. Nr. D. I. 948/5/28 podaje się Panu Wojewodzie do wiadomości, że zwrot rezerw premjowych, o których mowa w okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 21. XII. 1927 r. Nr. 226/O. P. 1517/27 winien być wpłacany do Kas Skarbowych z zarachowaniem na § 3 dochodów w części 17 budżetu na okres bieżący pod tytułem „zwroty opłat emerytalnych i rezerw premjowych".

Naczelnik Wydziału
(—) *Dobrowolski*

70.

Pismo okólne z dn. 27 lutego 1928 r. Nr. Apr. 236/1-28 do Pana Wojewody w .... w sprawie wykazów cen rynkowych na konie.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła powyższe do wiadomości nawiązując do pisma swego z dnia 22 lutego 1926 r. L. SZ. 5916/25 celem wydania odpowiednich zarządzeń by władze administracji ogólnej I-ej instancji nadsyłały wykazy cen rynkowych na konie bezpośrednio do Ministerstwa Spraw Wojskowych (Dep. Kaw.) raz w roku w miesiącu lipcu.

Naczelnik Wydziału
(—) *Szwalbe*

MINISTERSTWO
SPRAW WOJSKOWYCH
Departament Kawalerji
Liczba dz. 12546/Rem.
Warszawa, dn. 17. I. 1928 roku

odpis

Do
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Starostwa powiatowe nadsyłają co kwartał bezpośrednio do Min. Spraw Wojskowych wykazy cen rynkowych na konie.

Mając na celu ograniczenie wszelkiej korespondencji do norm istotnie niezbędnych, proszę o wydanie stosownych zarządzeń, aby Starostwa powiatowe nadsyłały wspomniane wykazy do M. S. Wojsk. (Dep. Kaw.) tylko raz do roku w miesiącu lipcu.

Wykazy cen rynkowych na konie są potrzebne jako materjał przy układaniu preliminarza budżetowego na rok przyszły.

Odpis wydanych zarządzeń proszę przysłać mi do wiadomości.

I-szy Wiceminister i Szef Administracji
(—) *Daniel Konarzewski*
Generał Dywizji

71.

Pismo okólne z dnia 5 marca 1928 r. Nr. OB. 456/1/28 Panu Wojewodzie w .... w sprawie opłaty stemplowej od ustnych wniosków o wydanie świadectwa

do wiadomości i zastosowania.

Naczelnik Wydziału
(—) *Robaczewski*

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. OB. 456/1/28.
Warszawa, dnia 5 marca 1928 r.

Odpis

Do Pana Wojewody w Warszawie.

Na sprawozdanie Pana Wojewody z dnia 24 sierpnia 1927 r. Nr. Pr. 2211/55 w wymienionej w nagłówku sprawie Min. Spr. Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia co następuje:

Opłatę stemplową „od podania" przewidzianą w rozdziale trzydziestym ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570) należy zasadniczo (t. j. gdy podanie nie jest od tej opłaty zwolnione) uiścić

tylko wówczas, gdy bądź wniesiono podanie bądź zgłoszenie ustnego wniosku stwierdzono protokółem urzędowym (art. 140 powołanej ustawy).

O ile przy wydawaniu *świadectwa urzędowego* nie zastosowano powyższego pisemnego postępowania to opłata stemplowa „od podania" nie należy się i ma być uiszczona tylko opłata stemplowa za *świadectwo*, przewidziana w rozdziale trzydziestym pierwszym powołanej ustawy.

Czy wniosek ustny ma być stwierdzony przez spisanie protokółu oraz czy w sprawach pewnej kategorji wnioski ustne wogóle mają być przyjmowane, czy też w razie wniosku ustnego należy żądać wniesienia podania — kwestje te nie wchodzą w zakres ustawy o opłatach stemplowych, lecz mają być rozstrzygane w myśl odnośnych przepisów administracyjnych; o ile przepisy te nie zawierają postanowień w tej mierze, ustalenie postępowania jest pozostawione uznaniu władzy administracyjnej.

Naczelnik Wydziału
(—) *A. Robaczewski*

72.

Pismo okólne z dnia 6 marca 1928 r. Nr. OB. 392. Do Pana Wojewody w .... w sprawie raportów o rozchodzie druków o charakterze dokumentów.

Reskryptem z dnia 16 kwietnia 1923 r. Nr. Pr. B. 2253 (ustęp 4) nałożono na urzędy I instancji obowiązek przesyłania właściwym urzędom II instancji raportów o rozchodzie blankietów o charakterze dokumentu urzędowego w terminach miesięcznych.

Zarządzeniem zaś z dn. 30. III. 1927r. Nr.OB. 1352 termin miesięczny zamieniono na kwartalny.

Obecnie w związku ze sprawozdaniami P. P. Wojewodów na ankietę Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 17 listopada 1927 r. Nr. OB. 3781 raporty te znosi się.

Przewidziane w powołanem na wstępie książki kontroli blankietów prowadzone w urzędach I instancji winny być z końcem okresu budżetowego zamykane przez podsumowanie przychodu i rozchodu oraz wykazaniu pozostałości, która stanowić ma pierwszy zapis na okres następny.

Po takiem zamknięciu książki urząd I instancji winien rezultat zamknięcia (ogólne sumy przychodu i rozchodu oraz saldo) podać do wiadomości urzędu II instancji, a to celem sprawdzenia z książką tego ostatniego urzędu.

Naczelnik Wydziału
(—) *A. Robaczewski*

73.

Pismo okólne z dnia marca 1928 r. Nr. OB. 539/1/28 Panu Wojewodzie w .... w sprawie bezgotówkowego obrotu przy zarządzeniu wypłat przez władze i urzędy państwowe

do wiadomości.

Za Naczelnika Wydziału
(—) *Lohman*

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. VII. 406/2 Odpis.
Warszawa, dn. 6 marca 1928 r.

Do wszystkich władz centralnych

W celu zmniejszenia obrotów gotówkowych i osiągnięcia przez to oszczędności, tudzież dla ułatwienia wierzycielom Skarbu Państwa otrzymywania należnych im sum, Ministerstwo Skarbu przy każdej sposobności gorąco zaleca władzom asygnującym, aby zarządzając wypłaty na podstawie asygnacyj i zleceń wypłat, dążyły do stosowania obrotów bezgotówkowych we wszystkich wypadkach, gdy tylko to jest możliwe.

Mimo to Ministerstwo Skarbu stwierdziło, że zarówno władze centralne, jak i podległe im władze niższe, mające prawo asygnowania, dokonywują wypłat za pośrednictwem Centralnej Kasy Państwowej i kas skarbowych przeważnie gotówką, nawet tym wierzycielom Skarbu Państwa, którzy posiadają rachunki w Banku Polskim lub w P. K. O.

Ponieważ takie postępowanie jest wysoce szkodliwe dla Skarbu Państwa i winno być bezwarunkowo zaniechane, uprasza się o zarządzenie jaknajszerszego stosowania obrotów bezgotówkowych wogóle, a w szczególności przy asygnowaniu należności dostawcom, przedsiębiorcom i wykonawcom robót państwowych *przez zarządzenie przelewu przypadających im od Skarbu Państwa sum pieniężnych na ich rachunki żyrowe* w Banku Polskim, względnie na konta czekowe w P. K. O, W tym celu przy zarządzeniu wypłaty należności osobie, posiadającej rachunek żyrowy w Banku Polskim, władze asygnujące zaznaczą w asygnacji względnie zleceniu wypłaty, że sumę przypadającą do wypłaty należy przekazać na rachunek żyrowy wierzyciela Skarbu w Banku Polskim. W sprawie przekazywania sum pieniężnych wierzycielom na ich rachunki w P. K. O. postępowanie władz asygnujących zostało unormowane Instrukcją o obrotach kas skarbowych za pośrednictwem P. K. O., ogłoszoną w Nr. 16 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu z roku 1925.

Wszystkich stałych dostawców, którzy dotychczas nie posiadają rachunków ani w Banku Polskim, ani w P. K. O., należałoby wezwać do otwarcia sobie takich rachunków w jednej z wymienionych instytucyj przedstawiając im korzyści, wypływające z tego sposobu postępowania. Te same metody należałoby stosować w przyszłości do wszystkich nowych dostawców, przedsiębiorców i wykonawców robót państwowych przy zawieraniu z nimi umów (kontraktów).

Przekazywanie należności wierzycielom na ich rachunki, czy to w Banku Polskim, czy też w P. K. O. nie jest ograniczone wysokością kwoty i owszem pożądanem jest ono nawet przy mniejszych kwotach w celu uniknięcia ruchu gotówkowego.

Centralne władze zechcą wydać stosowne zarządzenia wszystkim podległym władzom i urzędom asygnującym i pouczyć je, że Ministerstwo Skarbu przywiązuje ogromną wagę do tego, aby obrót bezgotówkowy stosowany był w jaknajszerszej mierze, gdyż to jest konieczne dla interesów Państwa.

Dyrektor Departamentu
(—) *Czauderna.*

74.

Pismo okólne z dn. 7 marca 1928 r. Nr. OB. 490/1/28 do Pana Wojewody w .... w sprawie wykazów faktycznego stanu etatów osobowych.

Zmieniając częściowo zarządzenie z dnia 23 czerwca 1926 r. Nr. AB. 4780, Ministerstwo zawiadamia, że wykazy stanu faktycznego etatów osobowych należy przedkładać nie miesięcznie a kwartalnie.

Omawiane wykazy należy sporządzać na dzień 1 kwietnia, 1 lipca, 1 października i 1 stycznia, przedkładając Ministerstwu najpóźniej dnia 10 po tych terminach.

Na wykazach tych nie należy zamieszczać żadnych wniosków ani zapotrzebowań kredytów.

Naczelnik Wydziału
(—) *Robaczewski*

75.

Pismo okólne z dn. 9 marca 1928 r. Nr .Z. H. 1119/28 do P. Wojewody (wszystkich) w sprawie planów i kosztorysów ośrodków zdrowia.

Na skutek licznych zapotrzebowań na plany i kosztorysy ośrodków zdrowia, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Służby Zdrowia) podaje do wiadomości, że posiada obecnie takie plany ośrodków dla osiedli mniejszych (wsi, osad i małych miast). Cena kompletu, składającego się z siedmiu plansz oraz z kosztorysu, wynosi 10 złotych.

Uprasza się o podanie powyższego do wiadomości czynników zainteresowanych na terenie Województwa.

(—) *Piestrzyński*
Dyrektor Departametu Służby Zdrowia

76.

Pismo okólne z dn. 19 marca 1928 r. Nr. OL. 106/1/28 do Pana Wojewody w .... w sprawie używania flag państw obcych.

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości na skutek okólnika Nr. 3 Prezydjum Rady Ministrów z dnia 5. I. b. r. Nr. 18188/27.

Za Naczelnika Wydziału
(—) *Czapiński*
Radca Ministerjalny

PREZYDJUM
RADY MINISTRÓW
Nr. 18188/27
Warszawa, dnia 5. I. 1928 r.

odpis

Do
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
w Warszawie

Na skutek poruszonej przez Ministerstwo kwestji używania przez urzędy państwowe przy specjalnych okazjach także flag państw obcych, Prezydjum Rady Ministrów przeprowadziło szczegółowe badanie, jak ta kwestja przedstawia się w ustawodawstwach państw innych. Przeprowadzone badanie wykazało, że posługiwanie się flagami państw obcych należy do zupełnie wyjątkowych, każdorazowo zarządzanych wypadków.

Wobec powyższego Prezydjum Rady Ministrów nie widzi potrzeby jakiegokolwiek specjalnego regulowania tej kwestji, a natomiast pozostaje regułą, że możność używania przez urzędy państwowe w poszczególnych wypadkach flagi państwa obcego może mieć miejsce tylko na specjalne zarządzenie władz, powołanych do regulowania spraw etykiety urzędowej

Szef Biura Prezesa Rady Ministrów
(—) *Rodich Laskowski*

77.

Pismo okólne z dnia 23 marca 1928 r. Nr. OL. 411/2 do PP. Dyrektorów Departamentów I i V i Naczelników Wydziałów M. S. Wewn., P. Dyrektora Gł. Urzędu Statystycznego, P. Głównego Komendanta Pol. Państwowej w sprawie uprawnienia do udzielania subwencji, dotacji i t. p.

Powyższe podaję do wiadomości i zastosowania się.

Podsekretarz Stanu
(—) *Jaroszyński*

Prezes Rady Ministrów
Nr. 3358
Warszawa, 24.II. 1928 r.

Odpis

Okólnik Nr. 10

Do
Wszystkich Panów Ministrów
w miejscu

Na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 17 lutego b. r., zapadła w sprawie uprawnienia do udzielania subwencji, dotacji i t. p. uchwała następującej treści:

„Ministrowie wydadzą zarządzenia, by departamenty, wydziały i t. p. inne jednostki organizacyjne w łonie Ministerstw stosowały się do zasady, że budżety przywiązane są do Ministerstw, jako całości, że funduszami dysponuje Minister, względnie jego imieniem Ministerstwo i że departamenty wydziały i inne jednostki organizacyjne Ministerstw jako takie nie mają uprawnienia do występowania nazewnątrz, jako udzielające subwencyj, dotacyj i t. d. Przy udzielaniu subwencyj, dotacyj i t. d. odnośne jednostki organizacyjne będą podkreślać zasadę, że dana subwencja, dotacja i t. d. zostaje udzielona przez Ministra, względnie przez Ministerstwo w jego imieniu.

Analogiczne do powyższych zarządzenia wydadzą Ministrowie w odpowiedniej drodze władzom i urzędom podwładnym".

Podając powyższe do wiadomości, proszę o wydanie dalszych właściwych zarządzeń.

Prezes Rady Ministrów

w/z. (—) *K. Bartel*

78.

Pismo okólne z dnia 26 marca 1928 r. Nr OB. 590/1/28 do Pana Wojewody w .... w sprawie zmiany niektórych postanowień przepisów rachunkowo-kasowych

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie okólnika Min. Skarbu z dn. 17.III. 28 r. Nr. D. VII. 520/2 zawiadamia, że w najbliższych dniach wydane zostanie rozporządzenie Ministra Skarbu, zmieniające częściowo te postanowienia przepisów ruchunkowo-kasowych, które dotyczą otwierania kredytów, dysponowania niemi i asygnowania wydatków.

Zmiana polega głównie na tem, że prawo dysponowania kredytami i asygnowania wydatków przysługiwać będzie w zasadzie tylko władzom III i II instancji, urzędom I instancji, zaś prawo asygnowania będzie mogło być nadawane tylko wyjątkowo za zgodą Ministerstwa Skarbu oraz, że kredyty władz i urzędów, znajdujących się w siedzibach izb skarbowych, będą otwierane wyłącznie na rachunkach izb, w kasach zaś skarbowych będą mogły być otwierane kredyty tylko tych władz względnie urzędów, które znajdują się poza siedzibami izb skarbowych.

W związku z powyższem asygnacje władz i urzędów państwowych, mających swą siedzibę w miejscowościach, w których znajdują się izby skarbowe, winny być w okresie budżetowym 1928/29 przesyłane izbie skarbowej w trybie § 34 przepisów rachunkowo-kasowych (Dziennik Urzędowy Min. Skarbu Nr. 45 z 1921 r.)

Za Naczelnika Wydziału

(—) *Czerwiński*

Radca Ministerjalny

79.

Pismo okólne z dnia 28 marca 1928 r. Nr. SF. 318/2/28/Instr./R. Do Pana Wojewody w .... w sprawie niektórych zmian przepisów kasowo-rachunkowych dla związków komunalnych.

Odpis

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. SF — 318/2/28/Instr./R.
Warszawa,
dn. 28 marca 1928 roku.

Do
Pana Wojewody w

Wobec stwierdzenia trudności ścisłego zastosowania się gmin wiejskich jednowioskowych i mniejszych miast w województwach zachodnich i południowych do niektórych przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 28 marca 1927 roku o kasowości i rachunkowości związków komunalnych (Dz U. R. P. Nr. 38 poz. 345), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu uznało potrzebę dokonania pewnych zmian w tem rozporządzeniu. Ponieważ jednak wydanie i ogłoszenie odnośnego rozporządzenia, zmieniającego częściowo rozporządzenie z dnia 28 marca 1927 może potrwać dłuższy czas, a tymczasem rozporządzenie z dn. 28 marca 1927 r. wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia b. r. t. j. od nowego roku budżetowego, przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu upoważnia Pana Wojewodę do wydania zarządzenia, aby zanim zapowiedziane rozporządzenie zostanie ogłoszone, bezpośrednie władze nadzorcze wymienionym na wstępie związkom komunalnym nie czyniły trudności, o ile one przy stosowaniu przepisów rozporządzenia z dnia 28 marca 1927 r. wprowadzą poniżej wymienione odchylenia.

1) Wszystkie gminy wiejskie jednowioskowe, a za zgodą bezpośredniej władzy nadzorczej także mniejsze miasta, mogą przyjmować wszelkie wpływy tylko na podstawie kwitów odpowiadających przepisom zawartym w ustępach końcowych §§ 3 i 4 rozporządzenia z dnia 28. III. — 1927 r. bez obowiązku wystawiania asygnacyj przychodowych, o których mowa w § 2, ustęp końcowy, wspomnianego rozporządzenia.

2) Od zasady zawartej w § 18 rozporządzenia z dnia 28 marca 1927 roku dopuszcza się wyjątek dla związków komunalnych wymienionych w punkcie 1-ym niniejszego reskryptu, polegający na tem, że funkcje kasowe i rachunkowe mogą być połączone w rękach kierowników tych związków.

3) W związku z punktem 2-im staje się zbędne prowadzenie w omawianych związkach komunalnych książki kasowej, przewidziane w § 10 rozporządzenia z dnia 28. III.—27 r., jak również odpada potrzeba drugiego podpisu na asygnacjach rozchodowych, t. j. podpisu osoby odpowiedzialnej za rachunkowość związku.

4) Ze względu na b. małe fundusze gmin wiejskich jednowioskowych i mniejszych miast, przepisy § 17 rozporządzenia z dnia 28. III. - 1927 r. nie mają zastosowania do tych związków komunalnych.

do wiadomości.

p. o. Naczelnika Wydziału

(—) *St. Brzeziński*

5) Odnośnie do rachunkowości małych przedsiębiorstw komunalnych to w razie nastręczenia się specjalnych trudności może władza nadzorcza zwolnić związek komunalny od prowadzenia podwójnej rachunkowości w odnośnych przedsiębiorstwach.

Zarazem w związku z zapytaniem jednego z Panów Wojewodów, który organ związku komunalnego, uchwalający czy zarządzający, powołany jest do wydawania szczegółowej instrukcji kas.-rachunkowej po myśli § 53 rozp. z dn. 28 marca 1927 r. Min. Spraw Wewn. wyjaśnia, że wydanie wspomnianej instrukcji należy w każdym związku do kompetencji organu zarządzającego.

Podsekretarz Stanu

(–) *Jaroszyński*

V.

Dział Personalny.

80.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 31 stycznia 1928 r.

A. W Zarządzie Centralnym Ministerstwa:

Mianowani:

prowizoryczny urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. Goździkowski Władysław — urzędnikiem administracyjnym I kategorji w VII st. sł. dn. 10. I. 1928 r.

Naczelnik Wydziału w VI st. sł. Robaczewski Antoni — Naczelnikiem Wydziału w V st. sł. dnia 30. I. 1928 r.

B. We władzach podległych bezpośrednio Ministerstwu:

w Państwowych Zakładach Służby Zdrowia:

Mianowany:

asystent Kliniki Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie Dr. Ostrowski Stanisław — prowiz. urzędnikiem I kat. VII st. sł. w Państwowym Szpitalu powszechnym we Lwowie dn. 25. I. 28 r.

Zwolniony:

urzędnik III kat. VIII st. sł. w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Ciechocinku Żak Eugenjusz — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dniem 31. I. 1928 r.

Mianowani:

w Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie

referendarz w VII st. st. Kocuper Eugenjusz — Radcą wojewódzkim w VI st. sł. dnia 1. I. 28 r.

w Urzędzie Wojewódzkim Pomorskim w Toruniu:

Starosta w VII st. sł. w Janowie Lub. Panglisz Mieczysław — referendarzem w VII st. sł. dnia 10. I. 28 r.

b. urzędnik w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Woyciechowski Karol — prow. urzędnikiem adm. II kategorji VII st. sł. dnia 31. I. 28 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu:

asesor VIII st. sł. Nikodemski Jan — asesorem VII st. sł. od 1. I. 28 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie.

prow. urzędnik adm. I kat. VI st. sł. Chrzanowski Aleksy — urzędnikiem administracyjnym I kategorji VI st. sł. dnia 26. I. 28 r.

Przeniesieni:

prowizor. urzędnik administracyjny I kat. VI st. sł. Urbaniec Jan z Wołyńskiego Urzędu Wojewódzkiego w Łucku do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu dnia 12. I. 28 r.

Naczelnik Wydziału w V st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku Kwiatkowski Roman — do Komisarjatu Generalnego R. P. w Gdańsku w charakterze delegata Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dnia 19. I. 28 r.

Zwolnieni ze służby:

referendarz VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie Tchórznicki Konstanty — z powodu przejścia do służby w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dnia 5. I. 28 r.

urzędnik VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi Janiszewski Kazimierz — z powodu przejścia na etat Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej dnia 24. I. 28 r.

inspektor lekarski w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Dr. Michalik Józef na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dn. 31. I. 1928 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

Naczelnik Wydziału w V st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku Dr. Alchimowicz Konstanty z dniem 31. I. 28 r.

Dyrektor kancelarji w VII st. sł. w Tymczasowym Wydziale Samorządowym we Lwowie Piotrowski Kazimierz dnia 10. I. 28 r.

C. **we władzach powiatowych.**

Mianowani:

prow. urzędnik VII st. sł. i kierownik Starostwa w Łunińcu Jagodziński Zygmunt — do odwołania Starostą w Łunińcu w VI st. sł. od 1. I. 28 r.

referendarz VII st. sł. i kierownik Starostwa w Wieluniu Kaczorowski Bohdan — Starostą w Wieluniu w dotychczasowym VII st. sł. dnia 24. I. 28 r.

prow. Starosta w VI st. sł. w Słonimiu Henszel Władysław — Starostą w Słonimiu w dotychczasowym VI st. sł. dnia 24. I. 28 r.

Przeniesieni:

referendarz VII st. sł. Frączkowski Franciszek — ze Starostwa w Żółkwi do Starostwa w Gródku Jagiellońskim dnia 12. I. 28 r.,

referendarz VII st. sł. Adam Kazimierz — ze Starostwa w Brzeżanach do Starostwa w Kopyczyńcach dnia 20. I. 28 r.

Przeniesienie referendarza VII st. sł. Żurawskiego Edwarda ze Starostwa w Sierpcu do Starostwa w Rypinie zostało uchylone dnia 11. I. 28 r.

Przeniesienie urzędnika VII st. sł. Misjona Józefa — ze Starostwa w Rypinie do Starostwa w Sierpcu zostało uchylone dnia 11. I. 28 r.

Zwolniony ze służby

Komisarz Policji w Powiatowej Komendzie Policji Województwa Śląskiego Stecki Zygmunt na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 20. I. 1928 r.

Zmarli:

lekarz powiatowy w starostwie w Kolbuszowej Dr. Siatecki Kazimierz dnia 9. I. 28 r.

urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Rypinie Misjon Józef dnia 19. I. 1928 r.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 29 lutego 1928 r.

A. **W Zarządzie Centralnym Ministerstwa:**

Mianowani:

prow. urzędniczka adm. II kategorji IX st. sł. Niedźwiecka Emilja — urzędniczką adm. II kategorji IX st. sł. dnia 9. II. 1928 r.

pracownik kontraktowy Dr. Zachert Marjan — prow. urzędnikiem I kategorji VI st. sł. dn. 16. II. 28 r.

prow. urzędnik adm. I kategorji VI st. sł. Brzezicki Henryk — urzędnikiem adm. I kategorji VI st. sł. dnia 24. II. 1928 r.

B. **We władzach podległych bezpośrednio Ministerstwu:**

w Głównym Urzędzie Statystycznym:

pracownik kontraktowy w VI grupie uposażenia Inż. Miller Juljusz — mianowany urzędnikiem statystycznym I kategorji VI st. sł. dnia 28. II. 1928 r.

w Państwowych Zakładach Służby Zdrowia:

lekarz zdrojowy w VII st. sł. w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Krynicy Dr. Górski Ksawery — zwolniony z dniem 29. II. 28 r. na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej.

Mianowani:

w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi:

Marek Stanisław — prow. urzędnikiem adm. I kategorji VII. st. sł. dn. 21. II. 28 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku:

emer. pułkownik lekarz Dr. Brodowicz Zygmunt — prow. urzędnikiem I kategorji w V st. sł. dnia 4. II. 28 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Nowogródku:

prow. urzędnik adm. I kat. VI st. sł. Bogatkowski Henryk — urzędnikiem adm. I kategorji VI st. sł. dnia 15. II. 28 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu:

Nadkomisarz P. P. Kołodziej Mieczysław — referendarzem w VII st. sł. dnia 14. II. 28 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Tarnopolu Dr. Feit Henryk — inspektorem lekarskim w VII st. sł. dn. 21. II. 28 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Wilnie:

Milikont Narwoysz Antoni — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 22. II. 28 r.

prow. urzędnik VI st. sł. Hrynaszkiewicz Nikodem — urzędnikiem adm. I kategorji w VI st. sł. z pozostawieniem na stanowisku inspektora farmaceutycznego dnia 10. II. 28 r.

w urzędzie dla spraw mniejszości w Katowicach:

kontraktowy pracownik w VII grupie uposażenia Dr. Poniński Ludwik — prow. urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 4. II. 28 r.

Przeniesieni:

referendarz VII st. sł. Kocół Alfred z urzędu Wojewódzkiego w Łodzi do Starostwa w Brzezinach dnia 14. II. 28 r.

referendarz VII st. sł. Ładewski Mieczysław — z Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi do Starostwa w Słupcy dnia 14. II. 28 r.

referendarz VII st. sł. Blokus Franciszek — z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego do Starostwa w Brodnicy dnia 21. II. 28 r.

Zwolnieni ze służby:

urzędnik adm I kategorji VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Wilnie Piotrowicz Wiktor— z powodu przejścia do służby w Ministerstwie Wyznań Religijnych i oświecenia Publicznego dn. 9. II. 28 r.

prow. urzędnik adm. I kategorji VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Urbaniec Jan na własną prośbę dnia 14. II. 28 r.

urzędnik VI st. sł. w Sląskim Urzędzie Wojewódzkim Zuławski Sławomir — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 24. II. 28 r.

urzędnik I kategorji VI st. sł. w Tymczasowym Wydziale Samorządowym we Lwowie Brezany Zdzisław — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 11.II.28 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

pozostający w stanie nieczynnym Wojewoda w IV st. sł. we Lwowie Dr. Garapich Paweł — z dniem 14. II. 28 r.

pozostający w stanie nieczynnym księgowy w VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Stojałowski Kazimierz z dniem 19. II. 28 r.

referendarz VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie Dr. Mosler Maksymiljan z dniem 29. II. 28 r.

inspektor farmaceutyczny w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie Włodzimirski Walery z dniem 29. II. 28 r.

urzędnik adm. I kategorji V st. sł. w Tymczasowym Wydziale Samorządowym we Lwowie Latoszyński Mikołaj z dniem 6. II. 28 r.

Zmarł:

referendarz VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie Grabowski Stanisław dnia 22. II. 28 r.

C. We władzach powiatowych:

Mianowani:

prow. urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Łomży Zieliński Adam — urzędnikiem adm. II kategorji VII st. sł. dnia 4. II. 28 r.

pracownik kontraktowy w VIII grupie uposażenia w Starostwie w Hrubieszowie Załęski Jan — prowizorycznym urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 4. II. 28 r.

prow. urzędnik VII st. sł. w Starostwie w Dubnie Wójcik Edward — prow. urzędnikiem VIIII st. sł. w uwzględnieniu podania o pozostawienie w służbie dnia 4. II. 28 r.

prow. urzędnik VII st. sł. w Starostwie dziśnieńskiem Stoszko Mieczysław — urzędnikiem adm. I kategorji VII st. sł. dnia 21. II. 28 r.

Przeniesiony:

prow. urzędnik VII st. sł. Holzhauser Alfred— ze Starostwa w Kielcach do Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach dnia 14. II. 28 r.

Zwolniony ze służby:

prow. urzędnik adm. I kategorji VII st. sł. w Starostwie Wileńsko-Trockiem Janowski Edmund—z powodu przejścia do służby w Państwowym Banku Rolnym dnia 4. II. 28 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

pozostający w stanie nieczynnym Starosta w VII st. sł. w Podhajcach Pollo Włodzimierz z dniem 9. II. 28 r.

pozostający w stanie nieczynnym Starosta w VI st. sł. w Brzeżanach Topolnicki Władysław z dniem 10. II. 28 r.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 31 marca 1928 r.

A. W Zarządzie Centralnym Ministerstwa:

Mianowany:

Asesor w VI st. sł. Kowalewski Leonard — Radcą ministerjalnym w VI st. sł. dnia 28. III. 28 r.

B. w Głównym Urzędzie Statystycznym:

Mianowany:

pracownik kontraktowy w VII grupie uposażenia Landau Ludwik urzędnikiem statystycznym I kategorji w VII st. sł. dnia 6. 3. 28 r.

C. W Zakładach Państwowej Służby Zdrowia:

Mianowani:

st. asystent kliniki ginekologicznej Uniwersytetu w Warszawie Dr. Graba-Łęcki Wacław Kazimierz — prowizorycznym lekarzem zdrojowym w VII st. sł. w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Krynicy od dnia 1.III. 1928 r.,

Chrzanowska Róża — prowizorycznym urzędnikiem I kategorji w VIII st. sł. w Państwowym Zakładzie badania żywności w Poznaniu od dnia 1.III.28 r.

D. We władzach wojewódzkich:

Przeniesieni:

referendarz w VII st. sł. Wysogląd Marjan— z Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu dnia 13.III.28 r.,

referendarz VIII st. sł. Brzozowski Franciszek — z Wołyńskiego Urzędu Wojewódzkiego w Łucku do Starostwa w Równem dnia 24.III.28 r.,

referendarz VII st. sł. Sługocki Kazimierz— z Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie do Starostwa w Jaworowie dnia 24.III.28 r.

Zwolniony ze służby:

prow. urzędnik adm. II kategorji VII st. sł. w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim Woyciechowski Karol—na własną prośbę dnia 20. III. 28 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

pozostający w stanie nieczynnym referendarz VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Zyczyński Michał—z dniem 13. III. 28 r.

Radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie Dziekoński Antoni — dnia 7. III. 28 r.

pozostający w stanie nieczynnym referendarz VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Szulc Eugenjusz dnia 14. III. 28 r.

pozostający w stanie nieczynnym referendarz VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Moschitz Stanisław — dnia 12. III. 28 r.

pozostający w stanie nieczynnym Radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Guckler Wisłocki Władysław z dniem 27.III.28 r.,

Radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu Dr. Loga Adam dnia 23.III.28 r.,

inspektor lekarski w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie Dr. Kuhn Adolf — z dniem 31.III.28 r.,

inspektor lekarski w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Wilnie Dr. Szczerbiński Władysław — z dniem 31.III.28 r.

E. We władzach powiatowych.

Mianowani:

urzędnik adm. I kategorji VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie Rudnicki Józef — Starostą w Janowie lubelskim w dotychczasowym VI st. sł. dnia 13.III.28 r.,

b. Starosta Staniszewski Władysław — Radcą wojewódzkim Województwa pomorskiego w VI st. sł. z poruczeniem kierownictwa Państwowego Urzędu Policyjnego w Gdyni dnia 20.III.28 r.,

Dr. Jaroszewski Michał — prow. urzędnikiem I kategorji VII st. sł. w Starostwie w Drohiczynie z poruczeniem obowiązków lekarza powiatowego dnia 15.III.28 r.

Przeniesiony:

prow. urzędnik adm. I kategorji VII. st. sł. Montwiłł Teodor — ze Starostwa w Sarnach do Starostwa w Drohiczynie dnia 31. III. 28 r.

Zwolnieni ze służby:

referendarz VII st. sł. w Starostwie w Krakowie Dr. Wawrausch Adam z powodu przejścia do służby w Najwyższej Izbie Kontroli Państwa z dniem 31. III. 28 r.

prow. urzędnik adm. I kategorji VII. st. sł. w Starostwie w Dubnie Suchorzewski Leon — na własną prośbę dnia 20. III. 28 r.

prow. urzędnik adm. I kat. w VII st. sł. i kierownik Starostwa w Sarnach Uziębło Jakób Przemysław—na podstawie art. 62 ustawy o państwowej służbie cywilnej dnia 28. III. 28 r.

Zmarli.

prowizoryczny lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Wilejce Dr. Fleury Witold — dnia 3. III. 28 r.

lekarz powiatowy w VI st. sł. w Starostwie we Lwowie dr. Małaczyński Roman—dnia 6. III. 28 r.

referendarz VII. st. sł. w Starostwie w Jaworowie Falkiewicz Karol — dnia 14. III. 28 r.

I. Z. 561/27.

OBWIESZCZENIE.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie zgodnie z decyzją swą z dnia 7 lutego 1928 roku i na zasadzie Ustawy z dnia 27 stycznia 1922 roku Dz. Ust. Nr. 11/1922 r. wzywa niewiadomego z miejsca pobytu Stanisława Szewczyka, syna Rocha i Marjanny, urodzonego dnia 20 marca 1886 roku we wsi Kosów, gminy Bogusławice, powiatu Piotrkowskiego, który w końcu 1914 roku zaginął na wojnie jako żołnierz rosyjski, aby w terminie sześciomiesięcznym od dnia wydrukowania niniejszego ogłoszenia zgłosił się do Sądu Okręgowego w Piotrkowie osobiście, lub przez pełnomocnika, gdyż w przeciwnym razie uznany zostanie za zmarłego.

Każdy, ktoby cokolwiek wiedział o zaginionym Stanisławie Szewczyku, obowiązany jest donieść Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie, powołując się na Nr. spr. I. Z. 561/27.

St. Sekretarz (podpis)
Sekretarz (podpis)

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.